
KRIVIČNA DJELA PROTIV ŽIVOTA I TIJELA

Zaštitni objekt (objekt krivičnopravne zaštite) jeste život i tijelo čovjeka.

Napadni objekt (objekt radnje) je takođe čovjek.

Život i tijelo su **najvažnija vrijednost** koja se u pravnim sistemima štiti.

Krivičnopravna zaštita života je samostalna, cjelovita i primarna.

UBISTVO

Protivpravno lišenje života drugog lica ljudskom radnjom.

Postoje **dva oblika ubistva** :

- Osnovni
- Kvalifikovani

Biće krivicnog djela ubistva čine sljedeći elementi:

- Radnja
- Posljedica
- Kauzalitet
- Objekt

Period zaštite života **započinje početkom porođaja** (ne mora biti odvojeno od majke) i **traje do moždane smrti** – nepovratno oštećenje mozga i njegovih funkcija koje se utvrđuje **Harvardskim kriterijumom** – smrt je nastupila kad elektroencefalogram 10 minuta ne pokazuje prenošenje signala

Radnja izvršenja je lišavanje života drugog lica i to može da bude **bilo koja radnja koja je podobna da prouzrokuje smrt drugog lica** (najčešće aktivna, ali može biti i pasivna).

Radnja izvršenja je **alternativno postavljena**. Pored toga, u KZ je postavljena **putem posljedične norme** (nastupanje smrti).

Posljedica je smrt drugog lica. **Između radnje izvršenja i posljedice** mora postojati **uzročna veza**.

Conditio sine qua non - **svaki uslov** koji je neposredno/posredno prethodio posljedici a bez koga ne bi nastupila predstavlja **uzrok posljedice**.

Na **subjektivnom planu**, za postojanje ovog krivičnog djela neophodan je **umišljaj**. Umišljaj se utvrđuje preko radnje izvršenja.

Između osnovnog i kvalifikovanih oblika ubistva postoji **prividni idealan sticaj po osnovu specijaliteta**.

KVALIFIKOVANI OBLIK UBISTVA

Umišljajno lišenje života drugog lica pod okolnostima koje ga čine kvalifikovanim, odnosno „težim“.

Sva kvalifikovana ubistva su **umišljajna**, izuzev ubistva iz **nehata**.

Kategorizacija:

- **Način izvršenja**
- **Motivacija** (u odnosu na pobudu učinioca)
- **Svojstva pasivnog subjekta** (hostilne, nasrtljive, kognitivno poramecene i osobe čiji je socijalni kapital redukovan)
- **Okolnost izvršenja** (umišljaj + namjera = najveći stepen vinosti)

Moguć je **sticaj kvalifikatornih okolnosti** a ne krivičnih djela.

UBISTVO NA SVIREP I PODMUKAO NAČIN

Svirepost se određuje subjektivno-objektivno; potrebno je da se žrtvi nanesu nepotrebne patnje (one koje prevazilaze svako lišavanje života).

Objektivna komponenta: potajno/posebno prikriveno preuzimanje radnje

Subjektivna komponenta: lukavost, prevarno postupanje, zloupotreba povjerenja ili naivnosti žrtve; kada žrtva ne očekuje napad i nije spremna da pruži otpor

Primjeri:

- ubistvo supružnika na spavanju,
- trovanje žrtve pozvane kao gosta,
- ubistvo iz zasjede kada je žrtva na prevaran način namamljena na određeno mjesto

UBISTVO PRI BEZOBZIRNOM NASILNIČKOM PONAŠANJU

Nasilje prethodi ubistvu. Bitno je da se radi o jedinstvenom događaju koji je vremenski povezan. Bezobzirnost-učinilac pokazuje krajnju ravnodušnost prema tuđim dobrima, djelo vrši iz objesti ili rušilačkih nagona a žrtva ne daje nikakve motive za to.

UBISTVO PRI ČIJEM SE IZVRŠENJU SA UMIŠLJAJEM DOVEDE U OPASNOST ŽIVOT JOŠ NEKOG LICA

Presudan način izvršenja i upotrijebljeno sredstvo. Umišljaj za ubistvo jednog i dovođenje u opasnost drugog lica (pucanje na grupu ljudi u kojoj se nalazi primarna žrtva). Nužno je ostvarenje neke posljedice (pa makar i samo ugrožavanje)

UBISTVA DIREKTNO VEZANA ZA POBUDE UČINIoca

Ubistvo iz koristoljublja- ubistvo nekog lica radi ostvarenja protivpravne materijalne koristi.

Ubistvo radi izvršenja ili prikrivanja drugog krivičnog djela- kada se ubistvo vrši da se prikrije već učinjeno krivično djelo (ubistvo svjedoka pljačke) ili omogući vršenje drugog krivičnog djela.

Ubistvo iz bezobzirne osvete

Bezobzirna je kada postoji očigledna nesrazmjera između učinjenog zla i zla koje se vrši osvetom .
Direktni umišljaj (svijest i volja jakog intenziteta)

Lišavanje života službenog ili vojnog lica

Nužno je da je službeno ili vojno lice lišeno života pri vršenju službene dužnosti

Ubistvo djeteta i bremenite žene (ako učinilac ne zna da je žena bremenita ili da je u pitanju dijete (manje od 14 godina) smatraće se osnovnim oblikom ubistva).

Ubistvo člana porodice uz prethodno zlostavljanje

UBISTVO NAMAH

Kvalifikatorne okolnosti moraju biti kumulativno ispunjene:

- **ubistvo izvršeno u stanju jake razdražljivosti** (afektna stanja ne smiju biti patološka)
- **učinilac je u takvo stanje doveden bez svoje krivice** (doveden napadom, zlostavljanjem ili teškim vrijeđanjem od strane ubijenog)
- **djelo izvršeno namah** (odmah nakon napada ali izuzetno i kasnije)

Zlostavljanje je nanošenje fizičke ili psihičke patnje koja nije povreda.

UBISTVO DJETETA PRI POROĐAJU

Olakšavajuća i kvalifikatorna okolnost jeste postojanje psihofizičkih poramecaja izazvanih porođajem.

Izvršilac može biti samo **majka djeteta**.

Objekt radnje je novorođenče (bitno je da je porođaj počeo). Umišljaj može biti i **eventualni**. Djelo se vrši **neposredno posle porođaja ili sve dok traje poramecaj izazvan porođajem**

LIŠENJE ŽIVOTA IZ SAMILOSTI

Posebna je vrsta **privilegovanog ubistva**.

Pasivni subjekt može biti samo **punoljetno lice. Mora biti u teškom zdravstvenom stanju.**

Do lišavanja može doći na **izričit i ozbiljan zahtjev pasivnog subjekta** (slobodna i nedvosmislena volja)

Mora se izvršiti uz **altruističku pobudu**, dakle iz **samilosti** prema drugom licu.

NEHATNO LIŠENJE ŽIVOTA

Kada je učinilac bio svjestan da svojom radnjom može ugroziti drugo lice ali je držao da do toga neće doći ili da će to spriječiti (svjesni nehat) ili pak kada nije svjestan. Potpuno je irelevantno je li nehat svjestan ili nesvjestan.

Primjer: nepažljivo rukovanje vatrenim oružjem.

NAVOĐENJE NA SAMOUBISTVO I POMAGANJE U SAMOUBISTVU

Osnovni oblik postoji kada učinilac **navede** drugo lice na samoubistvo ili mu u tome **pomogne**.

Radnja izvršenja je podstrekavanje i pomaganje. Samoubistvo mora biti izvršeno ili pokušano.

Kvalifikovani oblik je kada je pasivni subjekt **maloljetnik ili lice smanjene uračunljivosti**.

Najteži oblik je kada je pasivni subjekt dijete ili neuračunljivo lice.

NEDOZVOLJEN PREKID TRUDNOĆE

Osnovni oblik – pobačaj se vrši uz pristanak bremenite žene. Pristanak mora biti dobrovoljan. Ako je bremenita žena mlađa od 16 godina potrebna je pisana saglasnost roditelja.

Prekid mora biti **protivan propisima** koji regulišu datu oblast.

Prekid trudnoće je dozvoljen:

- do navršene desete nedelje (sem ako se ne ugrožava zdravlje žene)
- ako se na drugi način ne može spasiti život ili spriječiti narušavanje zdravlja
- kada se na osnovu medicinskih nalaza očekuje rođenje djeteta sa teškim tjelesnim ili duševnim nedostacima
- kada je do začeća došlo izvršenjem krivičnog djela (silovanje, svi oblici obljube i rodoskrnavljenje)

Radnja izvršenja je postavljena alternativno: kada je **pobačaj završen, započet** ili se bremenitoj ženi **pomagalo**.

Izvršilac je svako lice sem bremenite žene; ona može biti samo **podstrekač ili pomagač**.

Kvalifikovani oblik je kada se vrši bez njene saglasnosti ili pisane saglasnosti roditelja.

TEŠKA TJELESNA POVREDA

Narušavanje tjelesnog integriteta ili zdravlja nekog lica.

Obična teška tjelesna povreda

- život nije doveden u opasnost,

- uništen ili trajno oštećen dio tijela/organ koji se ne smatra važnim
- kada je važan dio tijela/organ oslabljen ali ne u znatnoj mjeri
- kada je važan dio tijela/organ oštećen u znatnoj mjeri ali ne trajno

Naročito teška tjelesna povreda

- doveden u opasnost život povrijeđenog
- kada je uništen/trajno oslabljen neki važan dio tijela/organ
- prouzrokovanje trajne nesposobnosti za rad
- trajno i teško narušenje zdravlja povrijeđenog
- unakaženost povrijeđenog

Teška tjelesna povreda kvalifikovana smrću

Umišljaj u odnosu na povredu + nehat u odnosu na smrt

Teška tjelesna povreda namah

Potrebno je kumulativno ispuniti uslove kao za ubistvo namah ali je posljedica drugačija (ne smrt nego nastupanje ttp)

Laka tjelesna povreda -lako narušavanje tjelesnog integriteta.

Postoje dva oblika: obična laka tjelesna povreda i opasna laka tjelesna povreda.

Opasna laka tjelesna povreda postoji ako je nanešena oružjem ili oruđem/sredstvom podobnim da izazove tešku tjelesnu povredu ili teško naruši zdravlje.

Potreban je umišljaj i svijest.

UČESTVOVANJE U TUČI

Potrebno je da je nastupila smrt ili teška tjelesna povreda učesnika tuče (objektivan uslov kažnjivosti)

Radnja izvršenja je učestvovanje u tuči.

Radnja ne mora biti samo fizička (može biti i verbalna).

Izvršioци su sva lica koja su učestvovala u tuči sem onih teško povrijeđenih. Međutim, ako je više teško povrijeđenih, svi oni će biti izvršioци jedan prema drugome.

Lice mora učestvovati u tuči u vrijeme inkriminacije (nastanka povrede). Neophodan je umišljaj.

Zastitni objekt krivičnih djela iz ove glave jesu slobode i prava čovjeka i građanina. Kod krivičnih djela iz ove glave radi se o licnim pravima i slobodama, pravima vezanim za licnost, licnu sferu.

Izvršilac krivičnih djela iz ove glave može biti bilo koje lice, ali značajan broj ovih djela dobija svoj teži oblik ukoliko je krivično djelo učinjeno od strane službenog lica.

1. POVREDA PRAVA UPOTREBE JEZIKA I PISMA

-kod ovog krivičnog djela se radi o tome da se nekome uskraćuje ili ograničava upotreba jezika ili pisma pri ostvarivanju svojih prava ili pri obraćanju organima ili organizacijama suprotno propisima o upotrebi jezika i pisma naroda ili pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih zajednica koje žive u CG

-ovo krivično djelo se ne odnosi na povredu prava upotrebe jezika ili pisma uopšte, već samo na njihovu službenu upotrebu

-radnja izvršenja sastoji se u **USKRACIVANJU** (u potpunosti se onemogućava upotreba svog jezika ili pisma) ili u **OGRANICAVANJU** (upotreba jezika se djelimično dozvoljava, ali ne u onom obimu i na način kako je to propisima predviđeno)

-posljedica-povreda prava građanina na upotrebu jezika ili pisma kojim se služi.

-subjektivno obilježje ovog krivičnog djela-umisljaj koji mora obuhvatiti sve bitne objektivne elemente k.d.

2. POVREDA RAVNOPRAVNOSTI

-ova inkriminacija predstavlja realizaciju ustavne zabrane diskriminacije građana-zabranjena je svaka neposredna ili posredna diskriminacija, po bilo kom osnovu

-zastitni objekt-pravna jednakost građana

-radnja izvršenja je alternativno postavljena-USKRACIVANJE (potpuno lišavanje određene prava) ili OGRANICAVANJE (djelimično lišavanje, sužavanje prava), DAVANJE POVLASTICA ILI POGODNOSTI (davanje prava koje mu ne pripada); u svakom slučaju radi se o kršenju Ustava, zakona, drugih propisa.

-za postojanje k.d. nužno je da se to čini zbog: nacionalne ili etičke pripadnosti, pripadnosti rasi ili vjeroispovijesti, odsustva te pripadnosti, zbog razlika u pogledu političkog i drugog ubjedjenja, pola, jezika, obrazovanja, društvenog položaja, socijalnog porijekla, nekog drugog ličnog svojstva (starosna doba, seksualna orijentacija, fizička ili mentalna hendikepiranost...) itd.

-posljedica-povreda prava građanina u povredi njihovog pravnog interesa

-krivično djelo se može izvršiti samo sa umisljajem!

-Kod TEŽEG OBLIKA-kvalifikatornu okolnost predstavlja određena pobuda-ako je djelo učinjeno usljed mržnje prema pripadniku neke od navedenih grupa, djelo dobija teži vid za koji je propisana i stroža kazna

-NAJTEZI OBLIK-kada djelo izvrši službeno lice u vršenju službe

3.POVREDA PRAVA IZRAZAVANJA NACIONALNE I ETIČKE PRIPADNOSTI

-k.d. ima dva osnovna oblika i jedan kvalifikovani oblik

-Prvi oblik vrši se sprječavanjem drugog da izražava svoju nacionalnu ili etničku pripadnost ili kulturu.Jedino ograničenje je da se ta pripadnost ne čini na način koji predstavlja zloupotrebu ovog prava-kršenjem propisa ili vrijeđanjem osjećanja pripadnosti građana drugim nacijama/etničkim grupama.

-Drugi oblik nastaje primjenom prinude u cilju da se neko izjasni o svojoj nacionalnoj/etničkoj pripadnosti.Prinuda predstavlja silu ili prijetnju.Nije potrebno da je ostvaren cilj(da se neko izjasnio o svojoj pripadnosti),dovoljno je da je u tom cilju upotrijebljena sila ili prijetnja

-oba oblika na subjektivnom planu zahtijevaju umisljaj

-Kvalifikovani oblik postoji u slučaju kada se kao izvršilac javlja službeno lice

4.POVREDA SLOBODE ISPOVIJEDANJA VJERE I VRSENJA VJERSKIH OBREDA

-Ovo k.d. ima 3 oblika i 1 kvalifikovani oblik

-Propisivanje 1.oblika za cilj ima krivičnopravnu zaštitu jednog važnog prava-PRAVO NA SLOBODU VJEROVANJA.Radnja izvršenja-sprećavanje ili ograničavanje slobode vjerovanja ili ispovijedanja vjere

-Sloboda vjerovanja obuhvata i negativni aspekt-slobodu da se ne vjeruje

-Sloboda vjerovanja se može manifestovati na različite načine: učestvovanje u vjerskim obredima, ili na druge načine

-subjektivna strana ovog k.d. sastoji se u umisljaju

-Drugi oblik-postoji onda kada se sprećava ili ometa vršenje vjerskih obreda.Djelo je dovršeno preduzimanjem radnje sprećavanja ili ometanja, nije potrebno da je došlo do prekidanja vjerskog obreda.I ovaj oblik obuhvata umisljaj koji sadrži svijest i volju da se spriječi ili ometa vršenje vjerskog obreda

-Treci oblik-postoji onda kada se neko lice prinudjava da se izjasni o svom vjerskom uvjerenju. Prinuda obuhvata upotrebu sile ili prijetnje.Djelo se može izvršiti samo sa umisljajem

-Sva 3 oblika ovog k.d. imaju svoj kvalifikovani oblik-postoji ukoliko se kao izvršilac javlja službeno lice.

5.PROTIVPRAVNO LIŠENJE SLOBODE

-Zastitni objekt-sloboda čovjeka(pravo na slobodu kretanja)

-Osnovni oblik-oduzimanje ili ograničavanje slobode kretanja nekom licu.Oduzimanje slobode kretanja podrazumijeva sprećavanje nekog lica protivno njegovoj volji da promijeni mjesto na kome se nalazi.

-Radnja izvršenja-postavljena alternativno:zatvaranje, držanje zatvorenog(kada je pasivni subjekt već bio zatvoren) ili protivpravno odluzimanje ili ograničavanje slobode kretanja na drugi način(ako bi se invalidu oduzelo pomoćno sredstvo za kretanje-stake,invalidska kolica,..)

Radnja izvršenja se može ostvariti i nečinjenjem-upravo radnja izvršenja koja se sastoji u držanju zatvorenim podrazumijeva prije svega propustanje da se zatvoreno lice oslobodi

-Pasivni subjekt može biti bilo koje lice koje je sposobno da se kreće(dovoljno je da može da se kreće uz pomoć drugih lica ili tehničkih pomagala);ko se nalazi u stanju zbog kojeg ne može da ima volju da promijeni svoje mjesto boravka,ne može biti pasivni subjekt ovog k.d. dok to stanje traje(lice koje spava,sasvim malo dijete)

-Djelo je dovršeno kada je doslo do lišavanja ili ograničavanja slobode pasivnog subjekta

-Trajno k.d.-postoji sve vrijeme dok je pasivni subjekt lišen slobode ili mu je sloboda kretanja ograničena

-Za postojanje k.d. potreban je umisljaj koji mora obuhvatiti svijest o protivpravnosti

-Teži oblik ovog k.d. postoji ako se kao izvršilac javlja službeno lice, koje je djelo izvršilo zloupotrebom svog položaja ili ovlaštenja

-Kvalifikatorne okolnosti su propisane alternativno:da je lišenje slobode trajalo duže od 30 dana,da je vršeno na svirep način,da je licu lišenom slobode time narušeno zdravlje i sl.

-Najteži oblik-postoji u slučaju nastupanja smrti lica koje je protivpravno lišeno slobode

6.POVREDA SLOBODE KRETANJA I NASTANJIVANJA

-Ustav CG jemci kako slobodu nastanjivanja,tako i slobodu napuštanja CG

-Radnja izvršenja:uskraćivanje ili ograničavanje tog prava na teritoriji CG(to mora biti protivpravno)

-U određenim slučajevima se ta sloboda može ograničiti:

1. ako je to neophodno radi vođenja krivičnog postupka
2. sprječavanja širenja zarazne bolesti
3. iz razloga bezbjednosti CG

-k.d. mora se izvršiti sa umisljajem,uz svijest o protivpravnosti

Kvalifikovani oblik-kada djelo izvrši službeno lice u vršenju službe

7.OTMICA

-Sadrži elemente k.d. protivpravnog lišenja slobode,prinude i iznude

-ima osnovni oblik i 3 teža oblika

-Radnja izvršenja osnovnog oblika:sastoji se u odvođenju ili zadržavanju nekog lica upotrebom sile,prijetnje,obmane ili na drugi način.Odvođenje znači promjenu mjesta na kome se lice nalazilo protivno njegovoj volji.Zadržavanje znači njegovo sprecavanje da napusti mjesto na kome se do tada nalazilo.

-Subjektivno bice k.d. obuhvata i namjeru da se od otežog ili nekog drugog lica iznudi novac ili neka druga imovinska korist,da se neko lice natjera da nešto trpi ili da nešto učini/ne učini(to može biti i pravno lice,kao i država/državni organi)

-k.d. je izvršeno samim odvođenjem/zadržavanjem pasivnog subjekta, uz postojanje gore navedene namjere

-Teži oblik: postoji kada se djelo osnovnog oblika vrši prijetnjom ubistvom ili teškom tjelesnom povredom otežanom licu ili nastupanjem određenih kvalifikovanih okolnosti: da je otežano lice zadržano duže od 10 dana, da je prema njemu postupano na svirep način ili mu je teško narušeno zdravlje, ili je djelo učinjeno prema maloljetnom licu

-Najteži oblik postoji ako je nastupila smrt otežanog lica, ili ako je djelo izvršeno od strane više lica na organizovan način

8.PRINUDA

-Zastitni objekt: sloboda odlučivanja i sloboda djelovanja

-Radnja izvršenja: upotreba sile ili ozbiljne prijetnje upravljene na to da drugo lice nešto protiv svoje volje učini/ne učini/trpi

-za svršeno djelo, dovoljno da je radnja započela. Između prinude, sile ili prijetnje i onoga na šta se pasivni subjekt prinudjava mora postojati uzročna veza, tj. određeni odnos između sredstva i cilja prinude

-Sila (kompulzivna i apsolutna; neposredna ili posredna), obuhvata i upotrebu hipnoze ili omamljujućih sredstava

-posljedica nastupa kada prinudjeni započnu ponasanje-cinjenje/necinjenje/trpljenje na koje se prinudjava

-k.d. se može izvršiti samo sa direktnim umišljajem

-Propisani kvalifikovani oblici: prijetnja ubistvom, teškom tjelesnom povredom ili otmicom, ili kada je djelo učinjeno na svirep način

-Teži oblik postoji kada je nastupila teška tjelesna povreda

-Najteži oblik- kada je nastupila smrt ili kada je prinuda učinjena od strane više lica na organizovan način

9.IZNUĐIVANJE ISKAZA

-Ovo k.d. postoji kada službeno lice u vršenju službe upotrijebi silu ili prijetnju (drugo nedopusteno sredstvo/nacin) u namjeri da iznudi iskaz ili drugu izjavu od okrivljenog svjedoka, vjestaka ili drugog lica

-za postojanje k.d. nije potrebno postojanje iznudjenog iskaza, već samo da je upotreba nedozvoljenih sredstava imala to za cilj

-zabranjena ona sredstva i načini kojima se može bitno uticati na svijest i volju lica koje daje izjavu

-dozvoljeno: sugestija okrivljenom/svjedoku da je za njega bolje da da izjavu, ukazujući im na određene posljedice davanja ili ne davanja izjave (pod uslovom da to ne predstavlja prijetnju)

-za izvršenje k.d. potreban direktan umišljaj od strane službenog lica u toku vršenja službe

-Kvalifikovani oblik: ako je vršenje djela praćeno teškim nasiljem ili ako su usljed iznudjenog iskaza nastupile naročito teške posljedice za okrivljenog u krivičnom postupku

10.ZLOSTAVLJANJE

-Radnja izvršenja:zlostavljanje(podrazumijeva preduzimanje određenih radnji koje kod pasivnog subjekta prouzrokuju određene tjelesne ili duševne patnje slabijeg intenziteta,a koje ne predstavljaju laku tjelesnu povredu)ili postupanje na način kojim se vrijeđja ljudsko dostojanstvo

-subjektivna strana ovog k.d. zahtijeva postojanje umisljaja

-izvršilac može biti svako lice,a ukoliko se radi o službenom licu-kvalifikovani oblik ovog k.d.

11.MUČENJE

-Radnja izvršenja:nanosjenje velikog bola i teških patnji,tjelesnih ili duhovnih nekom licu s ciljem da se od njega ili trećeg lica dobije priznanje ili drugo obavještenje ili da njega ili 3.lice nezakonito kazni ili zastrasi/izvrši pritisak

-Subjektivna strana osim umisljaja obuhvata i postizanje određenog cilja;tu se radi o namjeri kao subjektivnom obilježju(umjesto namjere može se javiti i pobuda)

12.UGROZAVANJE SIGURNOSTI

-Radnja izvršenja osnovnog oblika:upotreba prijetnje da će se napasti na život ili tijelo nekog lica ili njemu bliskog lica čime se ugrožava sigurnost tog lica(radi se o kvalifikovanoj prijetnji kojom se stavlja u izgled određeno zlo)

-prijetnja može biti upućena kako verbalno(nije potrebno reći direktno pasivnom subjektu),tako i pisanim putem(indirektno-natpis na zidu kuće u kojoj živi pasivni subjekat, i direktno pasivnom subjektu)i gestovima

-posljedica:ugrožena sigurnost pasivnog subjekta,koja se manifestuje u njegovom osjećanju nesigurnosti

-k.d.može se izvršiti samo sa umisljajem

-Teži oblik postoji onda kada je ispunjena 1 od 3 kvalifikatorne okolnosti:da je djelo učinjeno prema više lica,da je izazvalo uznemirenost građana,ako je djelo izazvalo teške posljedice.

13.NARUSAVANJE NEPOVREDIVOSTI STANA

-Radnja izvršenja osnovnog oblika:prodiranje u tuđ stan ili zatvorene prostorije za koje ne postoji na zakonu/propisima zasnovano ovlaštenje ili pak u neudaljavanju iz stana ili zatvorenih prostorija na zahtjev ovlaštenog lica

-Ovlašćeno lice:lice koje stanuje u stanu

-Prodiranje-upotreba fizičke snage u cilju otklanjanja fizičkih prepreka da se u stan/zatvorene prostorije udje;savladjivanje otpora ovlaštenog lica ili na drugi miran način(originalnim ključem do kojeg se doslo na prevaran način ili sl.)

-Do prodiranja je doslo i onda kada je izvršilac samo jednim dijelom tijela usao u prostorije koje služe stanovanju,za dovršeno k.d.nije neophodno da je izvršilac usao u stan

-Drugi oblik k.d.-izvršilac je usao u prostorije/stan uz prethodno odobrenje ovlaštenog lica ali se kasnije na njegov zahtjev ne udalji

-k.d.postoji samo onda kada je izvršeno sa umisljajem,obuhvata i svijest izvršioca da u stan prodire neovlašteno

-Tezi oblik postoji onda kada ga vrši službeno lice u vršenju službe

-Krivično gonjenje za osnovni oblik ovog k.d.preduzima se po privatnoj tužbi

14.PROTIVZAKONITO PRETRESANJE

-Radnja izvršenja:protivzakonito vršenje pretresanja stana/prostorija/lica

-Pretresanje predstavlja pretraživanje stana,prostorija,lica koja predstavljaju objekt radnje k.d.

-Pretresanje mora biti protivzakonito

-Ustav CG predviđa da niko ne može bez odluke suda ući u stan ili druge prostorije protiv volje njegovog držaoca i u njima vršiti pretres

-Pretres se vrši u prisustvu 2 punoljetna svjedoka;Ustav dozvoljava i bez odluke suda ulazak službenog lica u tuđi stan/druge prostorije i vršenje pretresa ako je to neophodno radi sprecavanja vršenja k.d.,neposrednog hvatanja učinioca k.d. ili radi spasavanja ljudi i imovine.

-k.d. se može izvršiti samo sa umisljajem uz svijest o protivpravnosti, od strane službenog lica u vršenju službe

15.NEOVLASCENO OTKRIVANJE TAJNE

-zastitni objekt:pravo pojedinca na licnu tajnu

-k.d.se vrši neovlaštenim otkrivanjem tajne saznate u vršenju svog poziva(svštenik,ljekar,apotekar i sl.)

-Radnja izvršenja:otkrivanje tajne-saopštavanje ili na drugi način činjenje dostupnim podataka drugom licu koji mu nisu bili poznati i koji predstavljaju profesionalnu tajnu,tj.koje je izvršilac dužan na osnovu propisa/profesionalnog kodeksa da čuva u tajnosti

-radnja se može izvršiti i propustanjem-ne sprječavanje drugog lica da se upozna sa određenom dokumentacijom koja sadrži podatke koji se smatraju tajnim

-bitan element jeste to da se otkrivanje tajne vrši neovlašteno

-objekt k.d.-privatna tajna,tajni podaci

-subjektivno bice obuhvata umisljaj i svijest o neovlaštenom otkrivanju tajne

-Nema k.d. ako je otkrivanje tajne izvršeno pod sledećim uslovima:da se tajna otkriva u opstem interesu ili interesu drugog lica,kao i da je taj interes pretezniji od interesa čuvanja tajne.

16.POVREDA TAJNOSTI PISMA I DRUGIH POSILJKI

-K.d.ima dva osnovna i jedan tezi oblik

-Osnovni oblik se može izvršiti na više načina: neovlašćeno otvaranje tuđeg pisma, telegrama, nekog drugog zatvorenog pisma, posiljke ili u povredu njihove tajnosti na drugi način, zatim, neovlašćeno zadržavanje, prikrivanje, uništavanje ili predaja drugom tuđeg pisma, telegrama ili posiljke.

-objekt radnje: tuđe pismo, telegram, zatvoreno pismo, posiljka, elektronska pošta

-neovlašćeno-ne postoji pristanak lica kome je pismo ili posiljka poslata

-Drugi oblik-postoji onda kada izvršilac saopšti drugome sadržinu koju je saznao povredom tajnosti tuđeg pisma, telegrama, i sl. Ili se tom sadržinom posluži.

-za postojanje oba oblika, potreban je bilo eventualni bilo direktni umisljaj

-Tezi oblik postoji kada je k.d. izvršeno od strane službenog lica u vršenju službene dužnosti

-krivično gonjenje-preduzima se po privatnoj tužbi

17. NEOVLASĆENO PRISLUŠKIVANJE I SNIMANJE

-Zastitni objekt-pravo čovjeka na slobodu nesmetanog izražavanja, lično pravo svakoga da se može pouzdati u to da izjava koju je uputio određenoj osobi ili razgovor koji je vodio ne bude dostupan drugima protivno njegovoj volji i znanju.

Ima 2 osnovna i 1 tezi oblik

-Kod prvog osnovnog oblika-radnja izvršenja: neovlašćeno prisluškivanje (potajno slušanje tuđeg razgovora, izjave ili saopštenja, tj. slušanje bez znanja i pristanka lica koje se prisluškuje) upotrebom posebnih uređaja ili snimanje razgovora; tonsko snimanje.

-objekt radnje: tuđi razgovor, izjava ili saopštenje

-Drugi osnovni oblik-postoji u slučaju omogućavanja nepoznatom licu da se upozna sa razgovorom ili izjavom koja je neovlašćeno prisluškivana/snimana. Radnja kod ovog oblika može se ostaviti i nečinjenjem.

-izvršilac može biti bilo koje lice

-k.d. postoji samo kada je izvršeno sa umisljajem

-gonjenje za ova dva oblika se preduzima po privatnoj tužbi

-Tezi oblik-vršenje od strane službenog lica

18. NEOVLASĆENO FOTOGRAFISANJE

-2 osnovna oblika i 1 tezi

Osnovno djelo ima dvije radnje izvršenja (2 oblika):

1. Prvi oblik postoji onda kada se neovlašćeno načini fotografski, filmski, video ili drugi snimak nekog lica i time osjetno zatre u lični život tog lica.

-Načiniti snimak znači upotrijebiti tehničko sredstvo tako da se može reprodikovati.

-Neophodno je da je snimak nacinjen neovlasceno,kao i da je time doslo do osjetnog zadiranja u privatni zivot snimljenog lica.

2.Drugi oblik postoji u slucaju kada se snimak nastao izvrsenjem prvog oblika preda ili pokazuje trecem licu,ili mu se omoguci da se na drugi nacin upozna sa njim.Ovaj oblik se moze ostvariti i necinjenjem.

-oba oblika zahtijevaju umisljaj ucinioca

-gonjenje za ova dva oblika se preduzima po privatnoj tuzbi

-Tezi oblik-ako k.d. izvrsi sluzbeno lice

19.NEOVLASCENO OBJAVLJIVANJE I PRIKAZIVANJE TUJEG SPISA,PORTRETA ILI SNIMKA

-Radnja izvrsenja-objavljivanje ili prikazivanje spisa,portreta,filma ili fonograma licnog karaktera

-objavljivanje ili prikazivanje mora se vrsiti bez pristanka ovlascenog lica(lice na koga se spis odnosi,lice prikazano na portretu,lice ciji glas je snimljen na fonogramu,...);neophodno je da se objavljivanjem ili prikazivanjem osjetno zadrlo u licni zivot tog lica

-subjektivna strana k.d. zahtijeva umisljaj

-gonjenje za osnovni oblik se preduzima po privatnoj tuzbi

-Tezi oblik-kada je izvršilac sluzbeno lice

20.NEOVLASCENO PRIKUPLJANJE LICNIH PODATAKA

-2 osnovna i 1 tezi oblik

-Radnja izvrsenja prvog oblika:neovlasceno pribavljanje,saopstavanje drugom,upotreba u svrhu za koju nisu namijenjeni,podataka o licnosti koji se prikupljaju,obradjuju i koriste na osnovu zakona

-Licni podaci se mogu prikupljati,obradjivati i koristiti samo uz prethodno pribavljenu saglasnost lica ciji se podaci obradjuju

-Objekt radnje:Licni podaci-podaci koji se odnose na privatnost,integritet licnosti,licni i porodici zivot i druga prava odredjenog lica.

-Drugi osnovni oblik:cini ono lice koje prikuplja podatke o licnosti gradjana krseci pri tome zakon(prikupljajuci podatke koji se po zakonu ne smiju prikupljati ili to cini na nacin suprotan zakonu)

-Tezi oblik-k.d.izvrseno od strane sluzbenog lica

-Umisljaj mora obuhvatiti i svijest o neovlascenom prikupljanju podataka

-gonjenje za osnovne oblike se preduzima po privatnoj tuzbi

21.POVREDA PRAVA NA PODNOSENJE PRAVNOG SREDSTVA

-Radnja izvrsenja:sastoji se u sprjecavanju drugog da koristi pravo na podnosenje molbe,zalbe,tuzbe,prijave,prigovora,drugog pravnog sredstva,kao i drugog podneska.

-Za dovršeno k.d. nije dovoljno da je neko preduzeo radnju sprečavanja, djelo je dovršeno samo u slučaju kada je pasivni subjekt onemogućen da iskoristi to pravo.

-k.d. se može izvršiti samo sa umisljajem

-tezi oblik vrši službeno lice

-Osnovni oblik se goni po privatnoj tužbi

22.POVREDA SLOBODE GOVORA I JAVNOG ISTUPANJA

Radnja izvršenja:uskracivanje ili ogranicavanje slobode govora ili javnog ustupanja;može se sastojati u prinudi,zabrani,ucjeni,...

-potrebno je da se uskracivanje ili ogranicavanje vrši protivpravno

-Subjektivnu stranu k.d. čini umisljaj koji mora obuhvatiti i svijest o protivpravnosti

-Tezi oblik vrši službeno lice

23.SPRJECAVANJE STAMPANJA I RASTURANJA STAMPANIH STVARI I EMITOVANJE PROGRAMA

-2 osnovna i 1 tezi oblik

-Radnja izvršenja svih oblika:sprjecavanje iili ometanje(kod prvog oblika to se čini u odnosu na stampanje,snimanje,prodaju ili rasturanje knjiga,casopisa,novina,audio i video kasete i sl.,a kod drugog oblika sprjecava se ili ometa emitovanje radio ili televizijskog programa)

-za dovršeno k.d.nije dovoljno da su preduzimate radnje sprjeavanja,neophodno je da je usljed toga sprijeceno stampanje,snimanje i sl.;a kad su u pitanju radnje ometanja,dovoljno je da su preduzete radnje kojima se to ometa

-radnja mora biti preduzeta ozbiljno,takodje mora biti neovlascena

-lice koje obavlja neku od navedenih djelatnosti(stampanje,prodaja knjiga i sl.)ne može biti izvršilac ovog k.d.,vec se javlja u ulozi pasivnog subjekta

-djelo se vrši sa umisljajem uz svijest da se to čini neovlasceno

-tezi oblik vrši službeno lice

24.SPRJECAVANJE OBJAVLJIVANJA ODGOVORA I ISPRAVKE

-Ovo k.d. onemogućava ostvarivanje prava na odgovor i prava na ispravku netacne informacije.

-Radnja izvršenja:odbijanje ili sprjecavanje odgovora ili ispravke

-Pod ispravkom se podrazumijeva informacija kojom se ispravljaju pogresni ili neistiniti navodi u objavljenom programskom sadržaju,a pod odgovorom informacija kojom se argumentovanim navodima pobijaju,sustinski ispravljaju ili dopunjuju navodi u objavljenom programskom sadržaju.

-Da bi ovo k.d. postojalo,neophodno je da je donijeta pravosnazna presuda kojom će sud narediti tuzenom da objavi odgovor ili ispravku,kao i da to nije učinjeno na način i u vrijeme kako je to predviđeno

-kao izvršilac se najcesce javlja odgovorni urednik

-k.d. se moze uciniti samo sa umisljajem

25.SPRJECAVANJE JAVNOG SKUPA

Javni skup-skup koji je pristupacan licima ciji broj i identitet nijesu unaprijed odredjeni

-prema odredbi Ustava jemci se sloboda mirnog okupljanja,bez odobrenja,uz prethodnu prijavu nadleznom organu

-Sloboda okupljanja moze se privremeno ograniciti odlukom nadleznog organa radi sprjecavanja nereda ili vrsenja k.d.,ugrozavanja zdravlja,morala,radi bezbjednosti ljudi i imovine u skladu sa zakonom.

-Radnja izvršenja:upotreba sile(apsolutne ili kompulzivne),prijetnje,obmane ili drugog nacina kojim se sprjecava ili ometa javni skup.

-K.d. se moze izvršiti odmah posto je javni skup sazvan u skladu sa zakonom,nije neophodno da je on vec poceo,odnosno da je u toku

-za postojanje k.d.potreban direktni umisljaj

-tezi oblik-ukoliko je izvršeno od strane sluzbenog lica

26.SPRJECAVANJE POLITICKOG,SINDIKALNOG I DRUGOG ORGANIZOVANJA I DJELOVANJA

-Ustavom se jemci sloboda ovakvog okupljanja,bez odobrenja,uz upis kod nadleznog organa

-Zabranjeno je djelovanje politickih i drugih organizacija koje je usmjereno na nasilno rusenje ustavnog poretka,narusavanje teritorijalne cjelokupnosti CG,zajemcenih prava i sloboda ili izazivanje nacionalne,rasne,vjerske i druge mrznje i netrpeljivosti.

-radnja izvršenja:protivpravno sprjecavanje ili ometanje politickog,sindikalnog,drugog organizovanja i djelovanja gradjana ili djelovanje njihovih politickih,sindikalnih ili drugih organizacija.

-djelo se moze izvršiti samo sa umisljajem

KRIVICNA DJELA PROTIV IZBORNIH PRAVA

Ne pruza se krivnopravna zastita izbornom sistemu u cjelini.Ta zastita je fragmentarna,odnosi se samo na vaznija izborna prava koja se stite kd najopasnijih oblika napada na njih(aktivno i pasivno izborno pravo,regularnost izbora od upotrebe sile,prijetnje,prevare,falsifikovanja,podmicivanja)

Ova zastita ima veliki znacaj,moglo bi se reci za citavo drustvo,jer se sama legitimnost drzave i drustva zasniva na slobodnim izborima.

1.POVREDA PRAVA KANDIDOVANJA

Pravo na kandidovanje-pasivno izborno pravo

Uslovi za kandidovanje:pravo da bude biran ima punoljetni drzavljanin CG koji ima najmanje 2 god prebivalista u CG

-Radnja izvršenja:sprjecavanje ili ometanje kandidovanja na izborima,kršenjem zakona ili na neki drugi protivpravan nacin

-k.d. se moze uciniti samo sa umisljajem koji obuhvata i svijest o protivpravnosti

2.POVREDA PRAVA GLASANJA

-Aktivni biracko pravo

-Radnja izvršenja osnovnog oblika(mora biti protivpravna):neupisivanje u biracki spisak,brisanje iz tog spiska,sprjecavanje i ometanje drugog da glasa

Subjektivna strana osnovnog oblika obuhvata ne samo umisljaj,vec i namjeru da se drugom licu onemoguci pravo glasanja

-Drugi oblik podrazumijeva da se omogucava glasanje onome ko na to nema pravo

Radnja izvršenja :protivpravno upisivanje u biracki spisak ili omogucavanje na drugi nacin licu da glasa,iako na to nema pravo.Radnja obuhvata umisljaj i gore navedenu manjeru

3.POVREDA SLOBODE OPREDJELJENJA PRI GLASANJU

-Kod osnovnog oblika-pasivni subjekt se prinudjava(podmicuje)da na izborima ili na referendumu vrsi ili ne vrsi pravo glasanja,ili da glasa za ili protiv odredjenog kandidata,izborne liste odnosno predloga.

-Drugi oblik k.d.podrazumijeva pasivno izbornu podmicivanje koje ima odredjene slicnosti sa k.d.primanja mita.

-Radnja izvršenja:zahtijevanje ili primanje poklonaili kakve druge koristi da se na izborima ili referendumu glasa ili ne glasa,ili da se glasa u korist ili protiv odredjenog lica ili predloga.

-Subjektivni element,tj.umisljaj mora obuhvatiti svijest zbog cega se prima mito,tj.podmicivanje i subjektivno mora biti usmjereno na glasanje.

-Kvalifikovani oblik postoji kada djelo iz prethodna 2 oblika vrsi lice koje ima odredjena ovlasčenja u postupku glasanja(najcesce clan birackog odbora)

-Propisano je obavezno oduzimanje prihvacenih poklona ili druge koristi

-Poseban oblik ovog k.d.vrsi lice koje poziva glasaca na odgovor

nost u vezi sa glasanjem ili zahtijeva od njega da kaze kako je glasao ili zasto je glasao/nije glasao.Radi se o svojevrsnom pritisku i ugrozavanju slobode opredeljenja pri glasanju.

4.ZLOUPOTREBA PRAVA GLASANJA

Svako ima pravo da samo jedanput glasa na odredjenim izborima. Radi sprecavanja pojave da jedno lice glasa vise puta, koriste se mjere tehnoprevencije (koriscenje spreja sa nevidljivim mastilom i optickog citaca)

Radnja izvršenja se odnosi na 3 situacije: kada se glasa umjesto drugog lica pod imenom tog drugog lica, kada se glasa vise puta i kada se pri jednom istom glasanju koristi vise od jednog glasackog listica.

-k.d. se moze izvršiti samo sa umisljajem

-Tezim oblikom je inkriminisana radnja pomaganja (uz pomoc clanova birackog odbora)

5.SASTAVLJANJE NETACNIH BIRACKIH SPISKOVA

-u velikoj mjeri moze da dovede u pitanje regularnost izbora/referenduma

-mora postojati namjera da se tako utice na rezultate izbora

-propisima o odrzavanju izbora, sastavljanje birackih spiskova povjereno je nadleznom organu lokalne samouprave.

Posto se biracki spiskovi vode kompjuterski, do njihovog mijenjanja bi moglo doći i neovlasenim upadom u kompjuterski sistem.

6.SPRJECAVANJE ODRZAVANJA GLASANJA

-2 oblika

-Radnja izvršenja prvog oblika: upotreba sile, prijetnje ili nekog drugog protivpravnog nacina radi sprjecavanja glasanja na birackom mjestu (pogresno upucivanje gradjana na drugo mjesto, a ne na ono gdje se nalazi biracko mjesto i sl.), ometanje odrzavanja glasanja na birackom mjestu...

-Postoje i dozvoljeni nacini odvaracanja od glasanja kao dio politicke borbe-bojkot izbora

-Radnja drugog oblika k.d: ometanje glasanja izazivanjem nereda na birackom mjestu. Za postojanje ovog oblika potrebno je da dodje do prekida glasanja.

-oba oblika zahtijevaju umisljaj na subjektivnom planu

7.SPRJECAVANJE PRACENJA GLASANJA

-Odredjena lica mogu pratiti tok izbora i rad organa za sprovođenje izbora: predstavnici domacih i stranih nevladinih organizacija, predstavnici EU i drugih medjunarodnih organizacija, kao i ovlaseni predstavnici stranih drzava.

Radnja izvršenja: sprjecavanje ili ometanje pracenja toka glasanja ili utvrdjivanja rezultata glasanja licu koje ima ovlasenje da prati izbore.

Djelo se mora preduzeti sa umisljajem koji obuhvata i svijest o svpjestvu lica koje se sprecava, odnosno ometa u pracenju izbora.

Izvršilac-clan izbornih komisija ili birackih odbora

8.POVREDA TAJNOSTI GLASANJA

Radnja izvršenja: tajno video snimanje nekoga dok glasa, ulazanje u boks u kome neko lice glasa, zavirivanje u glasacki listic

Tajnost glasanja obuhvata garanciju licima koja imaju pravo glasa da nece biti otkriveno kako su glasali, odnosno za koga su glasali.

-za postojanje k.d. potrebno je da je neko saznao kako je odredjeno lice glasalo

Tezi oblik cini lice koje ima odredjene duznosti u vezi sa glasanjem. S obzirom da je jedna od njihovih duznosti da obezbijede tajnost glasanja, moguće je da ovo k.d. izvrse necinjenjem.

-k.d. se moze uciniti samo sa umisljajem koji mora obuhvatiti svijest da se vrši povreda tajnosti glasanja i da se to hoće

9. FALSIFIKOVANJE REZULTATA GLASANJA

-Objekt zastite-izborna volja glasaca. Preduzimanjem radnje izvršenja falsifikuju se rezultati glasanja u cilju da se lazno prikaze ta volja.

-3 oblika radnje izvršenja: dodavanje ili oduzimanje glasackih listica ili glasova pri prebrojavanju, izmjena broja glasackih listica ili glasova na drugi nacin, obkavljivanje neistinitog rezultata glasanja.

-k.d. moze se izvršiti samo sa umisljajem od strane lica koja imaju odredjena ovlasćenja i duznosti u postupku sprovođenja izbora

10. UNISTAVANJE DOKUMENATA O GLASANJU

-Radnja izvršenja ima 4 oblika: unistenje, ostecenje, oduzimanje ili prikrivanje glasackog listica.

-djelo ima samo umisljajni oblik

Tezi oblik postoji ukoliko djelo izvrši član birackog odbora ili neko drugo lice koje ima odredjene duznosti u vezi sa glasanjem u vršenju te duznosti

KRIVICNA DJELA PROTIV CASTI I UGLEDA

Zastitni objekt: cast i ugled covjeka

1. UVREDA

-Ima osnovni i kvalifikovani oblik

-Uvreda -izjava omalovazavanja (negiranje ili potcjenjivanje vrijednosti koje cine cast jednog lica) koja je saznata od nekog

Moze biti: verbalna, realna, simbolicka

-Za postojanje uvrede neophodno jeda je izjava omalovazavanja saznata od nekog, da je neistinita.

Tezi oblik uvrede postoji ukoliko je ona ucinjena putem stampe, drugih sredstava javnog informisanja, ili na javnom skupu

-Ovo k.d. nece postojati ako su kumulativno ispunjeni objektivni i subjektivni uslov. Objektivni uslov podrazumijeva da je uvredljiva izjava data u okviru jedne od sledecih djelatnosti: ozbiljne kritike u naucnom, umjetnickom, knjizevnom djelu, u vršenju sluzbene duznosti, novinarskog poziva, politicke djelatnosti; u odbrani nekog prava ili zastiti opravdanih interesa. Subjektivni uslov jeste da kod izvrsioca nije postojala namjera omalovazavanja.

-Na subjektivnom planu je obavezan umisljaj, a gonjenje se preduzima po privatnoj tuzbi

2.KLEVETA

Radnja izvrsenja-iznosenje(saopstavanje sopstvenih saznanja) ili pronosenje(saopstavanje necega sto je saznato od drugog lica)

-neistinitost onoga sto se iznosi ili pronosi postoji onda kad to ne odgovara postojećim cinjenicama

-ono sto se iznosi ili pronosi mora biti podobno da skodi casti ili ugledu nekog lica

-Kod tezeg oblika kvalifikatorna okolnost jeste nacin iznosenja ili pronosenja, tj. putem medija, ili slicnih sredstava ili na javnom skupu

K.d. klevete podrazumijeva umisljaj

-Tesko djelo klevete postoji onda kada je usljed osnovnog oblika nastupila neka teska posljedica po pasivnog subjekta, ili je takva posljedica mogla da nastupi.

-gonjenje se preduzima po privatnoj tuzbi

3.IZNOSENJE LICNIH I PORODICNIH PRILIKA

Ima 3 oblika: osnovni, tezi i najtezi

-radnja izvrsenja: iznosenje ili pronosenje tvrdjenja koja se odnose na licni i porodici zivot nekog lica

-subjektivna strana-umisljaj

-Tezi oblik postoji u slucaju kada je djelo ucinjeno putem stampe ili drugih sredstava javnog informisanja, ili na javnom skupu

-Najtezi oblik postoji ako je doslo do teskih posljedica po pasivnog subjekta, dovoljno je postojanje mogucnosti da do toga dodje

Kao i kleveta, goni se po privatnoj tuzbi

4.POVREDA UGLEDA CG

-Objekt zastite-ugled drzave

Radnja izvrsenja-izlaganje poruzi(vrijedjanje, omalovazavanje, izrugivanje i sl.)

-Izlaganje poruzi mora biti ucinjeno javno

-pasivni subjekt,jeste CG ,kao i njeni simboli:zastava,grb ili himna.Sa izlaganjem poruzi CG izjednaceno je i izlaganje poruzi njenih simbola

-k.d. se moze izvršiti samo sa umisljajem koji treba da obuhvati sva obilježja k.d.

5.POVREDA UGLEDA NARODA,MANJINSKIH NARODA I DRUGIH MANJINSKIH NACIONALNIH ZAJEDNICA

Radnja izvršenja-javno izlaganje poruzi

Pasivni subjekt-narod,manjinski narod,druga manjinska nacionalna organizacija u CG(predstavljaju takodje objekt zastite)

-mora postojati umisljaj

6.POVREDA UGLEDA STRANE DRZAVE ILI MEDJUNARODNE ORGANIZACIJE

-Dva oblika

Prvi oblik veoma slican k.d.povrede ugleda CG,s tim sto se u ovom slucaju kao pasivni subjekt javlja strana drzava

Drugi oblik podrazumijeva radnju izvršenja koja se satoji u javnom izlaganju poruzi,gdje je neophodno da je saznato od drugog lica

-za krivicno gonjenje potrebno je odobrenje Vrhovnog drzavnog tuzioca

KRIVICNA DJELA PROTIV POLNE SLOBODE

Zastitni objekt:pravo na seksualno samoopredeljenje,polnu slobodu

1.SILOVANJE

Radnja izvršenja:podrazumijeva dva zasebna akta,prinudu i obljubu ili sa njom izjednaceni cin

-Mora postojati bilo apsolutna,bilo kompulzivna sila(ovo k.d. podrazumijeva i upotrebu hipnozei drugih omamljujucih sredstava).U pogledu intenziteta trazi se da on bude takva da je podobna da slomi otpor zrtve

-Otpor je sredstvo za dokazivanje da je upotrijebljena sila.Postojanje otpora dokazuje silu,ali ne i obrnuto.

-Za postojanje silovanja potrebno je da obljuba ili sa njom izjednaceni cin ne bi bila izvršena da sila nije upotrijebljena.

-I izvršilac i pasivni subjekt mogu biti bilo koja lica

-K.d. ima i dva teza oblika-3 kvalifikatorne mogućnosti:nastupanje teske povrede pasivnog subjekta,ako je djelo izvršeno od strane više lica,ako je izvršeno na naročito svirep ili ponizavajući način,ako je djelo izvršeno prema maloljetniku ili je za posljedicu imalo trudnoću

-Najteži oblik postoji u slučaju nastupanja smrti pasivnog subjekta ili ako je djelo izvršeno prema djetetu.

2.OBLJUBA NAD NEMOCNIM LICEM

K.d. ima osnovni i 2 kvalifikovana oblika

Radnja izvršenja:obljuba ili sa njom izjednačen čin

Osnovna karakteristika-pasivni subjekt:iako nije primijenjena prinuda,ono ne pristaje na te akte.Pasivni subjekt može biti kako žensko,tako i muško lice kod kojeg postoji duševno oboljenje,zaostali duševni razvoj,nemoć ili neko drugo stanje usljed kojeg to lice nije sposobno za otpor.(nesposobnost-psihicka i fizička)

-za postojanje radnje izvršenja,potrebna je:Objektivna strana-sastoji se u tome što je upravo neko od stanja nemoći žrtve omogućilo učiniocu da izvrši obljubu,dok se subjektivna strana sastoji u svijesti učinioca da iskoriscava neko od tih stanja pasivnog subjekta.Subjektivna strana može stvoriti jedan izuzetak-stvarna zabluda(ukoliko je duševna poremećenost pasivnog subjekta takva da se ne može na prvi pogled uočiti)

Kod težeg oblika kvalifikatorne okolnosti su iste kao i kod k.d. silovanja

Najteži oblik postoji u slučaju nastupanja smrti pasivnog subjekta ili ako je djelo izvršeno prema djetetu.

3.OBLJUBA SA DJETETOM

Osnovni i 2 teza oblika

-Radnja izvršenja:obljuba ili sa njom izjednačen čin;bitno da se obljuba vrši uz „pristanak“ pasivnog subjekta(inace bi se radilo o najtežem obliku k.d. silovanja)

-k.d. se vrši samo sa umišljajem,moguće postojanje stvarne zablude oko starosti pasivnog subjekta,što isključuje postojanje ovog k.d.

-Neće postojati ovo k.d. ukoliko između učinioca i djeteta ne postoji značajnija razlika u njihovoj duševnoj i tjelesnoj zrelosti

4.OBLJUBA ZLOUPOTREBOM POLOZAJA

Osnovni i 4 teza oblika

Radnja izvršenja osnovnog oblika:navodjenje zloupotrebom položaja,kao i samo vršenje obljube i sa njom izjednačenog čina

-Navodjenje ne smije obuhvatiti prinudu;obljuba se ne vrši protivno volji pasivnog subjekta

-Pasivni subjekt može biti bilo koje lice koje se nalazi u nekom odnosu podređenosti ili zavisnosti (poslodavac-zaposleni,odnosno potčinjeni-nadređeni)

-Tezi oblik-teza vrsta zloupotrebe, jer se kao izvršilac javlja lice koje djelo vrši prema maloljetniku koji mu je povjeren. (nastavnik, vaspitač, usvojlac, roditelj, ocuh, maceha i sl.)

Pasivni subjekt je maloljetnik (14-18 god) koji je učinio povjeren radi učenja, vaspitavanja, staranja ili njege.

-Drugi tezi oblik se vrši prema djetetu, tj. licu koje nije navršilo 14 godina.

Sva tri oblika imaju tezi oblik ako su za posljedicu imala trudnoću.

-Najtezi oblik postoji ako je usljed k.d. nastupila smrt djeteta.

5. NEDOZVOLJENE POLNE RADNJE

Radnja izvršenja nije obljuba, već neka druga radnja kojom učinilac ispoljava svoj seksualni nagon.

Za postojanje bludne radnje traži se postojanje 2 elementa: namjera zadovoljenja ili pobudjivanja seksualnog nagona i kršenje postojećih normi seksualnog morala.

-ukoliko je prilikom vršenja k.d. došlo do nastupanja teze posljedice, postojeće tezi oblik

6. PODVODJENJE I OMOGUĆAVANJE VRSENJA POLNOG ODNOSA

Radnja izvršenja: podvodjenje (preduzimanje onih radnji kojima se dovodi u vezu lice koje vrši obljubu sa maloljetnim licem, kao i uticaj na maloljetno lice da pristane na određene seksualne radnje) i omogućavanje (preduzimanje radnji koje stvaraju uslove da se izvrši ili olakša izvršenje navedenih radnji)

7. POSREDOVANJE U VRSENJU PROSTITUCIJE

2 oblika

Radnja izvršenja osnovnog oblika - navodjenje ili podsticanje drugog lica na prostituciju (razneradnje podstrekavanja), učestvovanje u njegovoj predaji drugome radi vršenja prostitucije

Drugi oblik obuhvata propagiranje ili reklamiranje (nudjenje usluga prostitucije potencijalnim klijentima) prostitucije putem sredstava javnog informisanja

Tezi oblik postoji ako se kao pasivni subjekt javlja maloljetno lice, koje nije navršilo 18 godina

8. PRIKAZIVANJE PORNOGRAFSKOG MATERIJALA DJECI I PROIZVODNJA I POSJEDOVANJE DJECIJE PORNOGRAFIJE

Obuhvata 2 k.d. - u prvom slučaju djetetu se čini dostupnim pornografija (prodaja, prikazivanje, javno izlaganje i sl.), dok se u drugom slučaju maloljetnik, odnosno dijete iskoriscava za proizvodnju predmeta ili predstava pornografske sadržine.

-poseban oblik postoji onda kada neko prodaje, prikazuje, javno izlaze ili elektronski čini dostupnim slike, audiovizuelne ili druge predmete pornografske sadržine nastale izvršenjem k.d.

Poseban oblik isključenja protivpravnosti - ukoliko neko posjeduje predmete pornografske sadržine ako je stariji maloljetnik prikazan na njima dao za to svoj pristanak, a to lice predmete drži isključivo za sopstvenu upotrebu.

KRIVICNA DJELA PROTIV BRAKA I PORODICE

Brak i porodica predstavljaju važna dobra koja se u savremenom društvu štite na više načina.

Najvažniji izvor porodičnog prava u Crnoj Gori jeste Porodični zakon koji se primjenjuje od 1. septembra 2007. godine.

U ovoj oblasti prava, krivično pravo SE koristi sa krajnjom uzdržanošću. Tu je riječ o takozvanim interpersonalnim odnosima pojedinca gdje nije poželjno uplitanje države pogotovo ne primjenom kazne i krivičnog prava.

Sto SE tiče porodičnih odnosa krivično se ograničava na zaštitu maloljetnih članova porodice, i članova porodice gdje SE vrše teške povrede njihovih osnovnih prava.

DVOBRACNOST ili bigamija predstavlja najstarije krivično djelo koje je danas izgubilo na značaju. Ali je ipak zadržano u savremenom krivičnom zakonodavstvu. Sadrži zabranu zaključenja braka licu koje je već u braku. Ima dva oblika.

1) ko zaključi novi brak kako SE već nalazi u braku.

2) Kaznom iz prethodnog stava nije kažnjeno lice koje zaključi brak sa licem koje zna da se nalazi u braku.

-Krivično djelo SE može izvršiti. Samo zavrijeme trajanja ranije zaključenog braka.

-Brak prestaje smrću supružnika, poništenjem i razvodom braka.

- Ne smatra se brakom, brak koji je zaključen samo u crkvi odnosno prema vjerskim pravilima. Takođe ni brak zaključen između lica istog pola nije brak u smislu odredaba Porodičnog zakona.

- Brak je apsolutno ništav ako izjave lica koje sklapaju brak nisu bile potvrdne ili ako brak nije sklopljen pred nadležnim organom.

-Apsolutno ništav brak je brak koji je sklopljen radi ostvarivanja nekog drugog cilja a ne radi ostvarivanja zajedničke supružnika. Takođe ako ga je sklopilo lice nesposobno za rasudjivanje. Ili ako su ga sklopilo krvni, tazbinski ili adoptivni srodnici između kojih nije dozvoljeno sklapanje braka.

VANBRACNA ZAJEDNICA

Vanbracna zajednica iako sasvim nije izjednačena sa bračnom zajednicom, zakonom je priznata i regulisana.

-zaštita maloljetnika jer nisu dostigli dovoljan stepen tjelesne i duševne zrelosti. Gdje je njihov život otezan zbog prepreka koje utiču na njihovo obrazovanje i pravilan razvoj i dr.

Kazne za:

- punoljetno lice koje zivi u vanbracnoj zajednici za maloljetnikom ,(Stav 1)
- Kaznom Iz prethodnog stava (stava 1) bice kaznjen I roditelji ,usvojlac ili staralac Koji maloljetniku omoguci da zivj u vanbracnoj zajednici ili ga na to navede. (stav 2)
- ako je ovo dijelo Iz stava 2 ucinjeno Iz koristoljublja .
- ako SE brak zakljuci ,gonjenje SE nece preduzeti a ako je preduzeto ,bice obustavljeno.
- Izvrsilac krivicnog dijela- punoljetno lice.
- Pasivni subjekt (maloljetnik (14godina a nije navrsilo 18godina)
- Krivicno dijelo SE moze uciniti samo sa umisljajem.

-ODUZIMANJE MALOLJETNOG LICA.

Ovim krivicnim dijelom se stiti pravo odredjenih lica da se staraju o maloljetnom licu ,cime se stite interesi maloljetnog lica.

Krivicno dijelo l'ma osnovnii ,laksi I kvalifikovani oblik.

Osnovni oblik- ko maloljetno lice zadrzi protivpravno ili oduzme od roditelja ,usvojioca ,staraoca ili drugog lica odnosno ustanove,kojima je Ono provjereno bice kaznjeno novcankm kaznom ili zatvorom.

Drugi odnosno laksi oblik postoji u slucaju da de onemoguci izvršenje odluke nadldznog organa kojom je odredjen nacin odrzavanja licnih odnosa maloljetnog lica da roditeljem ili drugim srodnikom. (Kazna novcana ili zatvor od jedne godine)

-Kvalifikovani oblik -ako je dijelo ucinjeno Iz koristoljublja gdje je ugrozeno zdravljem ,vaspitanjd ,skolovanje maloljetnog lica. (Ucinilac ce bit kaznjeno zatvorom

-ucinioc moze biti oslobodjem od kazne ako dobrovoljno preda maloljetno lice ,licu ili ustanovi kojoj je Ono provjereno.

ZAPUSTANJE ILI ZLOSTAVLJANJE MALOLJETNOG LICA

obaveza roditelja ,usvojioca staraoca jeste da ste staraju o svojoj maloljetnoj djeci..

Ako se radi o grubom zanemarivanju te duznosti zbog koje je doslo do stetnih posledics maloljetnog lica ,opravdano je koriscenje krivicnog prava.

- roditelj,usvojlac,staralac ili drugo lice koje grubim zanemarivanjem svoje duznosti zbrinavanja I vaspitavanja zapusti maloljetno lice o kojem je dužno da se stara, bice kaznjeno zatvorom

- roditelj ,usvojilac ,staralac ili drugo lice koje zlostavlja maloljetno lice ili ga prinudjava na pretjeran rad koji be odgovara uzrastu maloljetnika ili na prosjacenje I drugih radnji koje su stetne po njega ,bice kaznjeno zatvorom

NASILJE U PORODICI ILI PORODICNOJ ZAJEDNICI

-Nasilje u PORODICI predstavlja ozbiljan problem u savremenom drustvu .

-svaki clan porodice I'ma pravo na zastitu svojih osnovnih prava.

-Krivicno dijelo I'ma osnovni oblik ,tri teza oblika I poseban oblik.

Osnovni oblik- ko primjenom grubog nasilja narusi tjelesni I dusevni integritet clanova svoje porodice ili porodicne zajednice (kazna novcana ili zatvorska)

- ako je koristeno oruzje ,opadno orudje ili drugo sredstvo koje tijelo moze tesko povrijediti ili narusiti zdravlje,ucinicilac ce bit kaznjen zatvorom

- ako nastupi teska tjelesna povreda ili narusavanje zdravlja ili je to ucinjeno maloljetnom licu (ucinicilac ce bit kaznjen zatvorom)

- ako je usljed dijeca nastupila smrt clana porodice ili porodicne zajednice (ucinicilac ce bit kaznjen zatvorom of tri do 12 godina)

-Najtezi oblik- ko prekrši mjere zastite of nasilja u PORODICI koje mu je sud ili drugi drzavni organ odredio na osnovu zakona (kaznice se novcanom kaznom ili zatvorom)

-pasivan subjekt (clan porodice ili porodicne zajednice ucinioca)

-Izvršilac (clan porodice)

-Pomagaci-lica van kruga clanova porodice.

Krivicno dijelo sa umisljajem.

KRIVIČNA DJELA PROTIV PRAVA IZ RADA

Krivicna djela PROTIV Prava Po osnovu rada.

-izdvojena su u posebnu grupu zbog znacaja koji pravo na rad I I odnosi koji iz toga proisticu imaju u nasem drustvu.

-krivicnim djelima ove grupe se ugrozavaju odredjena prava koja proizilaze iz radnog odnosa.

-Pod radnim odnosom se podrazumijeva dobrovoljni odnos između radnika i preduzeća. Odnosno poslodavca

-U ovu grupu spadaju sledeća Krivična djela:

-povreda prava Po osnovu rada i prava Iz socijalnog osiguranja

-povreda prava na upravljanje

- povreda prava na Strajk

- zloupotreba položaja u organu upravljanja

-zloupotreba prava Iz socijalnog osiguranja

-povreda prava pri zapošljavanju i za vrijeme nezaposlenosti

-nepreduzimanje mjera za zaštitu na radu

-Krivično pravna zaštita prava Po osnovu Rada je supsidijarnog karaktera.

Osim krivičnog djela povrede prava Iz Rada ova glava obuhvata i sledeća Krivična djela:

povreda ravnopravnosti u zapošljavanju,

povreda prava na upravljanje

povredu prava na strajk.

Povreda prava Iz rada:

Ovim krivičnim djelom se štite dvije grupe prava.

-prava Po osnovu rada (pripadaju svim zaposlenim licima)

-prava koja proizilaze Iz posebne zaštite na radu omladine „zena ,invalida.

-Radnja izvršena krivičnog djela je nepridržavanje zakona ili drugih propisa ,kolektivnog ugovora i drugih opstih akata kojima su predviđena prava koja se uskracuju ili ograničavaju.

Osim prava koja zaposlenim pripadaju Po osnovu rada ,zakonom o radu ,kolektivnim ugovorima i drugim opstima propisuje se i posebna zaštita Zena ,invalida i lica mlađih od 18 god.

Za postojanje ovog krivičnog djela neophodno je da je došlo do uskracivanja ili ograničavanja nekog od prava koje spadaju u navedene kategorije.

Krivično dijelo mogu izvršiti samo ona lica koja imaju određena ovlaštenja da odlučuju o pravima zaposlenih.

-Subjektivna strana krivicnog djela je postojanje umisljaja.

-Ko se svjesno ne pridrzava zakona ili drugih propisa,kolektivnig ugovora I drugih opstih akata I pravima Iz rada I ppsebnoj zastiti na radu omladine ,Zena,invalida I time drugom uskrati ili ogranici pravo koje mu pripada(kazna novcana ili zatvorom)

Povreda ravnopravnosti u zaposljavanju:

-Ko svjesnim krsenjem propisa ili na drugi protivpravan nacin uskrati ili ogranici pravo gradjana na slobodno zaposljavanje na teritoriji Crne Gore pod jednakim uslovima .

-Za postojanje ovog krivicnog djela neophodno je da je doslo do uskracivanja ili ogranicenja na zsposljavanje

Ovdje se kao I u praksi radi o nehatnom I nemarnom odnosu Prema pravima nezaposljenih ,odnosno licima koja traze zaposljenje , sto nije dovoljno za postojanje krivicnog djela .

Povreda prava Po osnovu rada I prava Iz socijalnog osiguranja:

-Objekt krivicnopravne zastite su prava Iz radnog odnosa I socijalnog osigyranja.

-Prava koja SE odnose na zanmsnivanne I trajanje radnog odnosa ,prava zastite na radu kao I druga Irava Iz radnog odnosa Iz socijalnog osiguranja.

-Krivicno dijelo sa umisljajem

-Izvrsilac- lice koje je nadlezno da se stara o primjeni pomenutih propisa. (Sluzbeno ili odgovorno lice ili privatni poslodavac)

POVREDA PRAVA na upravljanje :

Krivicno dijelo cini lice koje silom ,prijetnjom ,svijesnim krsenjem propisa sprijeci nekog sprijeci ili onemoguci da kao clan organa upravljanja ili drugog organa ucestvuje u radu u odlucivanju u Tom organu.

Izvrsilac djela -moze biti svako lice

Novcana kazna ili kazna zatvora do jedne godine.

POVREDA PRAVA na Strajk.

Pod strajkom se podrazumijeva organizovani prrkid rada zaposlenih lica radi ostvarivanja ekonomskih I socijalnog prava I interesa na osnovu rada .

- Pravo na Strajk je ustavno načelo koje se Garantuje svim zaposlenim licima pod uslovom da se organizuje u skladu sa zakonom .

Krivično djelo Ima dva oblika:

prvi oblik postoji kada lice koje silom ozbiljnom prijetnjom ili na drugi protivzakonit način sprečava zaposlene da u skladu sa zakonom organizuju Strajk ili učestvuju u njemu.

Izvršilac krivičnog djela može biti svako lice

Radnja krivičnog djela sastoji se u sprečavanju ili onemogućavanju zaposlenih radnika da u skladu sa zakonom organizuju ili učestvuju ili na drugi način ostvaraju prava na Strajk, upotrebom sile ,ozbiljne prijetnje ili na drugi protivzakonit način.

KRIVIČNA DJELA PROTIV INTELEKTUALNE SVOJINE

PRAVO intelektualne svojine obuhvata autorsko i srodna prava i pravo industrijske svojine .

Povezuje ih nematerijalni (intelektualni) karakter.

Ova grana prava štiti subjektivna prava.

Prisvajanje nematerijalnih dobara.

Predmet krivično pravne zaštite- subjektivna prava intelektualne svojine koje zasniva određeni subjekt na pravnim normama prava intelektualne svojine .

-Zloupotreba prava iz socijalnog osiguranja:

-Ko simuliranjem ili prouzrokovanjem bolesti ili nesposobnosti za rad ili na drugi protivpravan način postigne da mu se prizna Neko pravo iz socijalnog osiguranja koje mu Po zakonu ili drugim propisima ili opštim Aktima ne pripada (kazna novčana ili zatvorska)

Krivično djelo sa umisljajem.

Ovo Krivično djelo koje je poseban vid prevare.

Povreda prava za vrijeme privremene nezaposlenosti:

-Ko SE svjesno pridržava zakona ili drugih propisa ili opštih akata i pravima građana za vrijeme privremene nezaposlenosti i time i drugim uskratim ili ograniči pravo koje mu pripada (kazna novčana i zatvorska)

Nepreduzimanje mjera zaštite na radu :

-Lice odgovorno za preduzimanje mjera zastite na radu koje se svjesni me pridrzava zakona ili drugih propisa ili opstih akata I mjerama zastite na radu usled cega moze nastupiti opasnost za zivot ili zdravlje zaaposljenih .

(Kazna novcana izatvora do jedne godine)

Povreda Moralnih Prava Aurora I interpretatora.

-uzivaju moralna I imovinska prava u pogledu svog autorskog djela odnosno interpretacije.

-krivicnoprsvena zastita se pruza pravu Aurora na priznanje autorsyva ondnosno priznannju interpretatora na priznanje svojstva interpretatora.

Povrede :

-ko pod svojim imenom ili imenom drugih stavi u promet primjerke tudjeg autorskog djela ili interpretaacije ili na drugi nacin javno saopsti tudje autorskog djelo ili inter.

- Ko bez dozvole Autora ili inter. peradi tudje autorskog djelo ilininterpretaciju .

- stavljanje u promet primjeraka tudjeg autorskog djela ili interpretaacije gdje vrijedja cast ,ugled Autora ili izvodjaca.

Objekt radnje jeste autorsko djelo ili interpretacija.

KRIVICNA DJELA PROTIV IMOVINE

Krivico pravna zastita imvine je SUPSIDIJERNOG KARAKTERA (stiti se gradjanskim civilnim pravom), koristi se samo kada gradjansko pravni mehanizmi nijesu dovoljni da obezbijede imovinska prava

-imovina se kod veceg broja delikata pojavljuje u vidu pokretne stvari

-osnovni motiv izvršenja jednog brja KD je imanje protivpravne imovinske koristi za sebe ili drugog

-zastitni objekt se veze za imovnu ili pravo na imovinu

-najcesci motiv je koristoljublje (zadovoljenje potrebe,pohlepa,pohlepno bogacenje)

*pojma imovine se determinise kao skup subjektivnih gradjanskih prava koja pripadaju jednom nosiocu (fizickom ili pravnom licu) povodom svari ili cinidaba

KD protiv imovine dijele se na dvije velike tipologije:

1.kd protiv pokretne stvari

2.delikte protiv imovine uopste, odn. Porotiv imovinskih prava i interesa

*imovina koja je proistekla iz kd ne daje mogucnost osobi koja je stice da ostvari pravo svojine nad njom (ima neovlascenu drzavinu)

ZAKONSKA DEF: Motiv koristoljublja –definisemo ga kao neku stecenu karaktrnu crtu licnosti i bezrazloznu, neumjerenu i egoisticnu teznju ili pohlepu za sticanje mateijane koristi

-koristoljublje sadrzi intenzivu i koncentrisanu energju koja podstice na akciju

Klasifikacija koristoljblja:

1.koristoljublje I stepena : to je u stvari krminalni motiv, dakle zakonska fakultativna kvalifikatorna okolnost

2.koristoljublje II stepena: kriminalni motiv posebni element kd

3.koristoljublje III stepena: kriminalni motiv zakonska fakutativna otezavajca okolnst

*ova KD se najcesce vrse oduzimanjem iliprivajanjem tudje pokretne stvari

OPSTA KD PROTIV IMOVINE-ubrajaju se svi klasicni delikti i ona kd kojima se ugrozavaju imovinska prava, imovinski interesi itd.

KRADJA- element bica : oduzimanje drugom tudje pokretne stvari u namjeri da se njome za sebe ili drugog pribavi protivpravna imovinska korist (osnovni oblik kradje dje je i pokusaj kaznjiv)

TESKA KRADJA- osnovni oblik kradje prerasta u tesku kradju ako je izvrena pod tacno odredjenim kvaifikatornim okolnostima

1.prvi oblik teske kradje je alternativno postavljen i obuhvata obijanje ili provaljivanje zatvorni zgrada, soba, kasa, zatvorenih prostora i druge nacine savladjivanja vecih prepeka i oduzimanje tudje pokretne stvari

**** zatvorene prostorije bilo da su pokretne ili nepokretne obuhvataju sve one prostore u koje se ne moze uci ukoliko se ne uklone pepreke cija je vrha sprjecavanje nezakoito ulaska u prostoriju

OBIJANJE- nasilno podiranje u zatvorene prostore,odnsno otklanjanje prepreka u ciju ulaska u zatvorene prostorije ili eliminacije prepreka koje onemogucavaju oduzimanje tudje pokretne stvari (intenzitet fizicke sile mora biti takav da neutralise prepreke koje se unistavaju ili ostecuju

***primjer:

Teska kradja izvrsena obijanjem (lomljenje ulozaka na bravama, odvaljivanje katanaca, odvajivanje kasa, unistenje vrata,prozora, rusenje zidova itd)

PROVALIVANJE- pod provaljivanjem se podrazumiva ulazenje u zatvorene prostore ili otvaranje zatvorenih prostora bez uotrebe fizike sile, odn.bez fiziskog ostecenja (koristi se otudjeni kljuc ili duplikat, otkljucavanje brava koriscenjem ceslja, igle itd) takodje podrazumijeva ulazenje u zatvorene prostore kroz posebne otore,uskakanje kroz prozor i sl.

***kradja izvršena savladjivanjem vecih prepreka: (kad se prethodno unisti video nadzor,alarmni uredjaji, uspava se fizisko obezbjedjenje u tom slucaju ne mora doci do ulaska u zatvoreni prostor itd.)

2.drugi oblik teske kradje: obuhvata kradju izvršenu od strane vise lica koja su se udruzila za vršenje kradje, to je u stvari kradja na organizovan nacin(kvalifikatorna okolnst) da i ovaj oblik kradje postojao mora se raditi o dogovoru najmanje 2 lica i da se dogovor mora odnositi na izvršenje najmanje 2 krivicna djela kradje

3.treci oblik teske kradje: kradja izvršena na narocito opasan i narocio drzak nacin (podrazumijeva takav nacin ili sredstvo izvršenja da moze izazvati apstraktnu opasnost po zivot, tjelesni inegritet ili imovinu ne samo zrtve vec i druge osobe (koriscenje narocito opasne eksplozivne naprave kao sredstvo izvršenja))

4.cetvrti oblik teske kradje: kradja od strane lica koje je pri sebi imalo opaso oruzje radi napada ili odbrane(kvalifikatorna okolnost) potrebno je da je ucnilac imao orudje ili posjedovao oruzje ili da je imao namjeru da ga koristi

-Ukoliko je orudje ili opasno oruzje orisceno postojace RAZBOJNISTVO ili RAZBOJNICKA KRADJA

5.peti oblik teske kradje: obuhvata kradju koja je izvršena za vrijeme pozara, poplava ili zemljotresa, dakle kvalifikatornu okolnost predstavlja vanredna situacija koja olaksava uciniocu izvršenje kd

6.sesti oblik teske kradje: iskoriscavanje bespomocnosti ili teskog stanja neke osobe

Ovdje imamo 2 kvalifikatorne okolnosti:

- stanje bespomocnosti fizicke ili psihicke
- tesko vanredno ili nepovoljno stanje pasivnog subjekta

7.sedmi oblik teske kradje: postoji ako vrijednost ukradene stvari prelazi 3000e ili ukradena stvar predstavlja kulturno ili privredno dobro(kvalifikatorna okolnost je vrijednost stvari, odnosno njena trzisna cijena)

Za postojanje ovog kd potreban je umisljaj i to direktni (umisljaj mora obuhvatiti i svijest o kvalifikatornoj okolnosti)

-izmedju pojedinih oblika teske kradje ne postoji idealni sticaj, ukoliko je ucnilac u bliskom srodstvu ili u zajednockom domacinstvu gonjenje se preduzima po privatnoj tuzbi

KD RAZBOJNICKA KRADJA- složeno kd koje je konstruisano od kradje i prinude, ucinilac se zatice na djelu kradje, pa u namjeri da otudjenu stvar zadrzi upotrijebi silu protiv nekog lica ili prijetnju da ce neposredno napasti na zivot i tijelo

-kradja i prinuda su direktno povezane (kradja prethodi prinudi, dok se prinuda koristi u cilju zadržavanja otudjene stvari

*radnja izvršenja obuhvata upotrebu sile i prijetnje da ce se neposredno napasti na zivot ili tijelo u namjeri da se otudjena stvar zadrzi

-moze biti izvrena na svakoj lokaciji na kojoj se nalazi ucinilac i na mjestu dje je stvar otudjena

-postoji kada u njoj ucestvuju 2 ili vise lica na nacin sto jedno lice primjenjuje silu a drugo otudjuje stvar, izvršilac moze biti svako lice

-umisljaj mora da obuhvati kradju i prinudu jer je ovo složeno kd, mora postojati i namjera da se zadrzi pribavljena stvar kao i da se pribavi za sebe ili drugog protivpravna imovinska korist

***Kvalifikatorni oblici (vrijednost prelazi 3000e, tezi oblik ako je vrijednost otudjene stvari preko 30 000e, kad je djelo izvršeno od grupe od najmanje 3 lica i sa umisljajem nanesena teska tjelesna povreda

-najtezi oblik razbojnicke kradje: ako je u slucaju razbojnistva umisljajno neko lice liseno zivota

RAZBOJNISTVO- složeni delikt koji se sastoji u oduzimanju tudje pokretne stvari upotrebom sile protiv nekog lica ili prijetnjom da ce neposredno napasti na zivot ili tijelo u namjeri da se njenim prisvajanjem pribavi sebi ili drugom protivpravna imovinska korist

-delikt cini prinuda i kradja buduci da se kradja vrsi posredstvom prinude

-sila mora da bude uperena na drzaoca stvari, a prijetnja neposredno uperena na zivot ili tijelo tj. Da bude kvalifikovana i moze se odnositi na osobu od koje se oduzima stvar ili druge osobe koje su u odredjenom odnosu sa drzaocem stvari

-pokusaj postoji ukoliko je ucinilac započeo prinudu i njegov umisljaj bio usmjeren na oduzimanje stvari sve dok se ne ostvari pritezanje nad oduzetom stvari

-izvršilac moze biti svako lice (potreban je direktan umisljaj da se upotrebom sile i prijetnjom oduzima tudja stvar)

***razlika izmedju razbojnistva i teske kradje na drzak nacin (kod ovog oblika teske kradje koristi se iznenadjenje pasivnog subjekta a sila ne primjenjuje u cilju savladavanja otpora

-za tezi oblik je vrijednost od 30000e, na organizovan nacin sa najmanje 3 lica

-postoji sticaj razbojnistva i tjelesne povrede iz nehata ako postoji nehat kao blazi oblik krivice, ukoliko nije nanijeta tjelesna povreda u slucaju razbojnistva onda postoji sticaj izmedju ova dva oblika

-postoji sticaj izmedju osnovnog oblika razbojnistva u pokusaju i dovršenog krivichnog djela teska tjelesna povreda ako je nanijeta sa umisljajem

-ne postoji idealni sticaj izmedju razbojnistva i razbojnicke kradje, zato sto ce postojati samo razbojnistvo po principu konsumpcije, ukoliko je izvršilac izvršio razbojnistvo a pasivni subjekat ga naknadno sustigao da bi mu oduzeo otudjene stvari

****najtezi oblik razbojnistva je umisljajno lisenje zivota nekog lica prilikom izvršenja ovog kd**

UTAJA- namjera postoji da ucinilac sebi ili drugom pribavi protivpravnu imovinsku korist na nacin da prisvoji tudju pokretnu stvar koja mu je povjerena

-licu je povjerena odredjena stvar i on je prisvaja

-za tezi oblik kazna 3000,odnosno 30 000e

-blazi oblik kad odredjeno lice nadje ili slucajno dodje do tudje stvari I protivpravno je prisvoji

-ako je utajena stvar u privatnoj svojini onda se gonjenje preduzima po privatnoj tuzbi

PREVARA- lazno prikazivanje ili prikrivanje cinjenice gdje se dovede zrtva u zabludu ili se odrzava u zabludi i time se navedi da ovaj na stetu svoje ili tudje imovine nesto ucini ili ne ucini

-Blazi oblik je namjera da se drugo lice osteti

-tezi oblici su ako je pribavljena imovinska korist u iznosu koji prelazi 3000e, odnosno najtezi oblik preko 30 000e

DOGOVARANJE ISHODA TAKMICENJA- sustina je dogovaranje ishoda sportskog ili drugog takmicenja u namjeri da se za sebe ili za drugog pribavi korist

-tezi oblik je ako vrijednost pribavljene koristi prelazi 10 000,odnosno 40 000e

NEOVLASCENO DOBIJANJE I KORISCENJE KREDITA I DRUGE POGODNOSTI- lazno prikazivanje cinjenica ili prikrivanje da se dobije za sebe ili drugog kredit,subvencija ili druga pogodnost iako za to ne ispunjava propisane uslove

-drugi oblik ovog kd je ako dobijeni kreditkoristi za drugu namjenu od one za koju mu je odobren

-treći oblik je kad je upitanju odgovorno lice u privrednom drustvu ako se kredit nenamjenski koristi

SITNA KRADJA,UTAJA I PREVARA- ako vrijednost ukradene ili utajene stvari ili steta prouzrokovana prevarom ne prelazi iznos od 150e, a ucinilac je isao sa tim da pribavi malu imovinsku korist,odnosno da prouzrokuje malu stetu

ODUZIMANJE TUDJE STVARI-vrši se bez namjene pribavljanja imovinske koristi protivpravnim oduzimanjem tudje pokretne stvari

-tezi oblik da vrijednost oduzete stvari predje 3000, 30 000e ili da stvar predstavlja kulturno dobro

KD ODUZIMANJE VOZILA (razlicito je od kradje vozila) –to je protivpravno oduzimanje tudjeg motornog vozila u namjeri da se upotrijebi za voznju

*radnja kd: oduzimanje tudjeg motornog vozila

*objekat radnje: motorno vozilo

ZLOUPOTREBA POVJERENJA-zastupajuci imovinske interese nekog lica ili starajuci se o njegovoj imovini zloupotrijebi data mu ovlascenja u namjeri da time sebi ili drugom pribavi imovinsku korist ili da osteti lice cije imovinske interese zastupa ili o cijoj imovini se stara

-tezi oblici ako imovinska korist prelazi 3000,30 000 ili ako je ucinilac staralac ili advokat

*radnja izvršenja: zloupotreba datih ovlascenja

*radnja se moze izvršiti I necinjenjem,propustanjem

IZNUDA- podgrupa protiv imovinskih prava I interesa

-kd se sastoji u prinudjivanju zrtve silom ili ptrijetnjom da nesto ucini ili ne ucini na stetu svoje ili tudje imovine u namjeri da sebi ili drugome pribavi imovinsku korist

-to je dvoaktno kd koje se sastoji od prinude kao sredstva I pribavljanje imovinske koristi kao cilja prinude

-zastitni objekt kd je imovina u cjelini,kako stvari tako i imovinska prava i interesi

*radnja izvršenja: sastoji se u prinudjavanju pasivnog subjekta da nesto ucini ili ne ucini na stetu svoje ili tudje imovine

-prinuda se sastoji u upotrebi sile ili prijetnje

-posljedica kd sastoji se u cinjenju ili necinjenju pasivnog subjekta na stetu svoje ili tudje imovine

-pokusaj kd postoji onda kada je primijenjena prinuda u cilju da se pasivni subjekat prinudi da nesto ucini ili ne ucini na stetu svoje ili tudje imovine, a uz postojanje namjere pribavljanja imovinske koristi

-ne postoji sticaj izmedju iznude I razbojnistva, postoji samo jedno ili drugo kd po principu alternativiteta

-kod iznude je vremenska distance cesta,a prinuda je nacin na koji se djeluje na volju zrtve

UCJENA-sastoji se u prinudi nekog lica da nesto ucini ili ne ucini na stetu svoje ili tudje imovine prijetnjom da ce se protiv njega ili njemu bliskog lica otkriti nesto sto bi njegovoj casti i ugledu skodilo ,a namjera je da se sebi ili drugom pribavi protivpravna imovinska korist

-delikt ucjene se manifestuje kao poseban vid iznude

*radnja izvršenja: obuhvata prinudjivanje drugog prijetnjom da nesto ucini ili ne ucini na stetu svoje ili tudje imovine

-kod ovog kd se ne koristi sila vec prijetnja da ce se o pasivnom subjektu ili njemu bliskom licu otkriti nesto sto ce skoditi njegovoj casti i ugledu

-posljedica kd sastoji se u napustanju stete kao produkta cinjenja ili propustanja pasivnog subjekta na stetu svoje ili tudje imovine

-izvršilac moze biti svako lice,potreban je direktni umisljaj kao i namjera pribavljanja za sebe ili drugog protivpravne imovinske koristi

-pokusaj postoji ako je prijetnja upucena pasivnoj zrtvi ali nije doslo do cinjenja ili propustanja od strane zrtve, odnosno kad nije nastupila steta

-tezi oblici 3000,30 000 i najtezi oblik ako je u pitanju bavljenje ucjenom odnosno ako je ucjena izvršena od strane vise lica na organizovan nacin

-postoji sticaj ako se prijetnja primjenjuje prema vecem broju lica na stetu svoje ili tudje imovine u korist izvrsioca ovog kd

ZELENASTVO- osnovni oblik cini onaj ko daje novac ili druge potrosne stvari na zajam nekom licu i pri tome ugovori nesrazmjernu imovinsku korist

-drugi oblik se sastoji u primanju za sebe ili drugog imovinske koristi, davanje novca i drugih stvari na zajam, iskoriscavanje teskog imovnog stanja,teske prilike,nuzde,lakomislenosti ili nedovoljne sposobnosti za rasudjivanje ostecenog

*radnja kd: alternativno odredjna i obuhvata primanje ili ugovaranje nesrazmjerne imovinske koristi po osnovu zajma ili druge potrosne stvari

-alternativno izvršenje radnje potrebno da je ucinilac djela fakticki primio novac ili drugu korist i to primanje i ugovaranje imovinske koristi treba da je nesrazmjerno u odnosu na novac ili drugu potrosnu stvar koja se daje uciniocu

-delikt se moze izvršiti samo sa umisljajem

UNISTENJE I OSTECENJE TUDJE STVARI-kada ucinilac ili unisti ili osteti ili ucini neupotrebljivom tudju stvar

-tezi oblici su ako prouzrokovana steta prelazi odredjene iznose 3000,30 000e a ako je u privatnoj svojini onda se gonjenje preduzima po privatnoj tuzbi

*radnja izvršenja ima tri oblika: oštećenje tuđe stvari, uništenje tuđe stvari, cinjenje neupotrebljivom tuđe stvari

UNISTENJE I OŠTEĆENJE KULTURNOG DOBRA-

*radnja izvršenja alternativno postavljena, kada se bez dozvole nadležnog organa ponese ili iznese iz crne gore kulturno dobro

-tezi oblik je ako se otudji kulturno dobro koje je bez dozvole nadležnog organa učinilac iznio iz CG, najtezi oblik je kad se to radi na organizovan način od strane više lica

KD PROTIVPRAVNO ZAUZIMANJE ZEMLJISTA-zauzima se tuđe zemljište,dio nacionalnog parka,zastite sume ili drugog zemljišta sa posebnom namjenom

KD OŠTEĆENJE TUĐIH PRAVA-delikt se sastoji u tome da se osujeti ostvarenje prava na stvari, dakle da se otudji,uništi, ošteti ili oduzme stvar na kojoj drugi ima založno pravo ili pravo uzivanja i time ga ošteti

-tezi oblici su kad učinilac u namjeri da osujeti izmirenje povjerioca u toku prinudnog izvršenja otudji,uništi,ošteti ili sakrije djelove svoje imovine i time ošteti povjerioca

KD PRIKRIVANJE-delikt se sastoji u tome da stvar za koju učinilac zna da je pribavljena krivičnim djelom ili ono što je za nju dobijeno prodajom ili zamjenom

*radnja izvršenja je alternativno postavljena (on je prikriva,protura,kupuje, prima u zalogu ili na drugi način pribavlja

-izvršilac ovog kd ne može biti lice koje je stvar pribavilo krivičnim djelom,tj. Kd prikrivanja nalazi se u odnosu prividnog stianja sa djelom kojim je stvar pribavljena

PRISVAJANJE,PRIKRIVANJE ILI UNISTENJE ARHIVSKE GRADJE

*oblici radnje izvršenja: alternativno postavljena radnja gdje se prisvaja,prikriva ili unistava registraturski materijal ili arhivska gradja ili se iznesu u drugu državu bez prethodnog odobrenja nadležnog organa ili se nekom licu omogući da to učini

-tezi oblik: ako je izvršeno u odnosu na registraturski materijal ili arhivsku gradju od velikog značaja za državu

Utvrđena načela privrednog kriminaliteta:

-privredni kriminalitet

-ekonomski kriminalitet

-obuhvata i privredno poslovanje u najširem smislu i pravni promet

*pojedine forme ovog oblika razlikuju se po metodima prevara, falsifikata, korupcije, zloupotrebe položaja

-zastitni objekt: oviminkriminacijama se štitiplatni promet I privredno poslovanje u smislu nesmetanog procesa obavljanja privrednih djelatnosti

-znacajan broj krivičnih djela iz ove grupe je blanketog karaktera

-mogu biti izvršeni samo od strane odgovornog lica (u ovom slučaju vlasnik privrednog društva i drugog subjekta ili lice u privrednom društvu kojem je, s obzirom na njegovu funkciju, povjeren određeni krug posla u upravljanju imovinom, odovorno lice može biti i službeno lice)

*Edvin Sadelen: karakterise ih visoko stručno znanje i svojstvene vještine nosilaca privrednog kriminaliteta (kredibilitet tzv. BIJELIH KRAGNI)

KD FALSIFIKOVANJE NOVCA- ovo kd se sastoji u pravljenju lažnog novca ili preinacanju pravog novca u namjeri da se upotrijebi kao pravi ili u pribavljanju, držanju ili prenosanju lažnog novca u namjeri da se stavi u opticaj kao pravi

-lažnim novcem smatra se novac koji je izrađen na način i od materijala kao pravi novac, suprotno propisima kojima se uređuje izrada novca

*radnja izvršenja je alternativno postavljena i obuhvata preinalazenje novca, preinacanje pravog novca, držanje lažnog novca, prenosanje lažnog novca, stavljanje u opticaj lažnog novca i neprijavlivanje lažnog novca

-pravljenje lažnog novca je u stvari stvaranje lažnog novca od predmeta koji ne znači novac i koji po formi imitira pravi novac, odn. lici na pravi novac

-ukoliko ne postoji sličnost sa pravim novcem doći će do KD prevare, a ne KD falsifikovanje novca

-ovaj oblik radnje izvršenja predstavlja kd samo ako se vrši u namjeri da se stavi u opticaj kao pravi

-kod ovog oblika radi se o prividnom idealnom sticaju po principu supsidijariteta (isti učinilac napravi lažni novac I stavi ga u opticaj kao pravi)

-tezi oblik postoji kada je izvršenjem djela z st. 1 i 2 (str.555) napravljen preinacen, stavljen u promet ili pribavljen lazanovac u iznosu koji prelazi 15 000e

-privilegovani oblik postoji u 2 slucaja:

1.djelo s cini stavljanjem u opticaj laznog novca koji je pripremljen kao pravi posto se saznalo da je lazan novac (u momentu primanja ucinilac ne zna da prima lazan novac dok u momentu stavljanja u opticaj zna)

2.kao ucinilac javlja se lice koje zna da je nacinjen lazan novac, ili da je lazannovac stavljen u opticaj, pa to ne prijavi

-neprijavljuje laznog novca kao radnja izvršenja: vrsi ucinilac koji zna da je napravio novac ili da je stavljen u opticaj lazan novac pa to ne prijavi / radnja se sastoji u propustanju, neprjavi pravljenju I upotrebi laznog novca

-posljedica se sastoji u stvaranju opasnosti za platni promet I privredno poslovanje

-moze se izvršiti samo sa umisljajem cija sadrzina moze biti razlicita

FALSIFIKOVANJE HARTIJA OD VRIJEDNOSTI-sastoji se u preinacenju pravih znakova za vrijednost u namjeri da se upotrijebe kao pravi ili da se daju drugom na upotrebu ili odstranjanjem ziga kojim se znaci za vrijednost ponistavaju ili radi ponovne potrebe da se znacima izgled kao da nijesu upotrijebljeni ili se upotrijebljeni znakovi ponovo upotrijebe ili prodaju kao da vazе

*radnja izvršenja ima 4 oblika: ravjenje znakova za rijednost, preinacjenje pranih znakova za vijednost, upotreba laznih znakova za vrijednot kao pravh I pribavljanje laznh znakova za vrijednost u namjeri da se upotrijebe kao prav

FALSIFIKOVANJE I ZLOUPOTEBA KREDITIH KARTICA I KARTICA ZA BEZGOTOVINSKO PLACANJE

*radnja izvršenja je pavljenje lazne platne kartice, preinacjenje prave plate kartice ili upotreba lazne kartice

-za izvršenje je potreban umisljaj I namjera da se kartica upotrebljava kao prava

UTAJA POREZA I DOPRINOSA-

-osovni oblik: obuhvata davanje lazni podataka kao o zakonito stecenim prihodima , o predmetima ili drugim cinjenicama koje suod uticaja na utvrdjivanje obaveza ili u neprijavlivanju kada je obavezna prijava zakonito stecenog pihoda, predmta drugih cinjenica koje su od uticaja na utvrdjivanje ovakvih obaveza ili u prikriivanju podataka koji se odnose na utvrdjivanje ovih obaveza ,a iznos obaveze cije se placanje izbjegava prelazi 1000e u namjeni da se za sebe ili drugo fizicko ili pravno lice potpuno ili djelimicno izbjegne placanje poreza

-objekt krivičnopravne zaštite su: porezi, doprinosi i druge propisane dadzbine koje se plaćaju na prihode i predmeti steceni na osnovu zakona

-doprinosi obuhvata davanje iz bruto zarade radi zadovoljenja zajedničkih potreba u zdravstvu, obrazovanju odnosno PIO

*radnja je alternativno postavljena putem 3 oblika ispoljavanja:

1. davanje lažnih podataka o zakonito stečenim prihodima

2. neprijavlivanje zakonito stečenog prihoda odn. Predmeta koji su od uticaja na utvrđivanje obaveze plaćanja preza, doprinosa ili dadzbina

3. obuhvata prikrivanje na drug način podataka koji se odnose na utvrđivanje poreske obaveze

-za postojanje delikta neophodno je da je ostvare obektini uslov inkriminacije

-osljedica je šteta za državni budžet a izvršilacje oaveznik plaćanja poreza

-može se izvršiti samo sa direktnim umišljajem

-kvalifikovani oblik postoji ako izos baveze prelazi 10 000, odn. 100 000e

KRIJUMCARENJE

-osnovni oblik obuhvata bavljenje prenosjenjem robe preko carinske linije, odnosno penosenje robe preko carinske linije od strane naoružanog lica u grupi ili uz upotrebu sile ili prijetnje ili izbjegavajući mjere carinskog nadzora

*radnja je alternativna i obuhvata 3 oblika:

1. prenosjenje

2. distribuciju

3. prikrivanje robe izbjegavajući mjere carinskog nadzora

-za osnovni oblik karakteristični su sljedeći momenti bavljenje prenosjenjem robe, naoružanog lica kao prenosioca robe, upotreba sile ili prijetnje prilikom prenosjenja i prenosjenje robe od strane više osoba

-KD je blanketnog karaktera budući da je njegovo bice uz određene modifikacije preuzeto iz carinskog zakona kojim se određuje carinsko područje i mjere carinskog nadzora

-carinsko područje obuhvata kompletnu državnu teritoriju, a carinska linija istovjetna je sa državnom granicom

-carinska roba je svaka roba koja se uvozi i izvozi iz carinskog područja, dok carinski nadzor sadrži sistem mjera za sprječavanje neovlaštenog postupanja sa carinskom robom

*radnja izvršenja jeste baljenje prodajom, rasturanjem ili prikrivanjem neocarinjene ili organizovanje mreže preprodavaca ili posrednika za rasturanje takve robe

-objekt radnje je neocarinjena roba

NEDOZVOLJENO BAVLJENJE BANKARSKOM, BERZANSKOM I DJELATNOSCU OSIGURANJA

-ukoliko lice ili ucinilac bez registracije ili odobrenja, ili protivno uslovima kojima je dato odobrenje bavi se privrednom ili drugom djelatnoscu ili ako registruje privredno drustvo ili se registruje za obavljanje privrednih djelatnosti kao posrednik protivno zabrani za registrovanje privrednog drustva ili preduzetnika

*radnja izvršenja predstavlja baljenje odredjenim djelatnostima bez odobrenja ili protivpravno uslovima pod kojima je ono dato

IZDAVANJE HARTIJA OD VRIJEDNOSTI BEZ POKRICA

-uciniac je odgovorno lice u banci, privrednom drustvu ili drugom subjektu privrednog poslovanja odlucilo da izda hartije od vrijednosti ,ono dozvoli izdavanje hartija od vrijednosti iako je znalo ili moglo I bilo dužno znati za nemogucnost izvršenja obaveza izdavaoca koje proizilaze iz emisije pod uslovima, u roku I na nacin utvrdjen zakonom ili odlukom o emisiji

PRANJE NOVCA

-u osnovnom obliku ono obuhvata konverziju (prenos) novca ili druge imovine sa znanjem das u pribavljeni kriminalnom djelatnoscu u namjeri da se prikrije I lazno prikaze porijeklo novca ili druge imovine ili ko stekne,drzi I koristi novac I drugu imovinu sa znanjem da potice od vrsenja kriminalne djelatnosti

-izvrsilac koji je I izvrsilac ili saucesnik u kd kojim je pribavljen novac ili imovina ili ucinilac koji pomogne izvrsiocu radi izbjegavanja njegove odgovornosti za ucinjeno djelo I u tom cilju preduzme radnje radi prikrivanja porijekla novca ili imovine

-pranje novca je process prikrivanja nezakonitog porijekla novca ili imovine stecene kriminalitetom

****faze I tipologije pranja novca:

3 faze pranja novca:

1.faza ulaganja (prekidanje direktne veze izmedju novca I nezakonite aktivnosti kojom je on stecen)

2.faza raslojavanja ili prikrivanja (nakon sto je novac usao u legalni finansijski promet prebacuje se sa racuna na koji je polozen na druge racune sa ciljem da se prikaze neka fiktivna poslovna aktivnost ili da se obavi neki legalan posao)

3.faza integracije (u kojoj se prljavi novac javlja kao novac koji potice iz dozvoljene djelatnosti)

****tipologije pranja novca:**

1. u bankarskom sektoru

- uplata gotovine nelegalnog porijekla po osnovu pozajmice osnivača za likvidnost vezano za proširenje poslovnih aktivnosti gdje dolazi do pranja novca u većim iznosima po osnovu pozajmice osnivača u korist pravnog lica

- uplata gotovine po osnovu pozajmice osnivača za likvidnost koje se transferisu na druga pravna lica

- uplata nelegalnog porijekla po osnovu povećanja osnivačkog uloga koje prethode prodaji pravnog lica

- uplata gotovina nelegalnog porijekla po osnovu pozajmice osnivača za likvidnost, odn. za otplatu hipotekarnih kredita

- otplata kredita od strane jemca izvršena uplatama gotovine nelegalnog porijekla

- transferisanje sredstava u korist top shop kompanija po osnovu povećanih uvoznih faktura

- transferisanje sredstava u korist top shop kompanija po osnovu umanjenih izvoznih faktura

- transferi izvršeni u korist pravnog lica na osnovu kredita

- II- po osnovu kupovine firmi i nekretnina

- transferi izvršeni po nalogu top shop kompanija po osnovu pružanja usluga

- investiranje kompanija preko kredita inostranih banaka u matičnoj državi

- gotovinske transakcije fizičkih lica u većim iznosima

- posjedovanje većeg broja računa u različitim bankama

2. tipologije pranja novca preko menjačkih poslova

3. tipologije pranja novca u sektoru računovodstva

4. tipologije pranja novca u revizijskom sektoru

5. tipologije pranja novca u sektoru osiguranja

6. tipologije pranja novca u sektoru nekretnina

POVREDA RAVNOPRAVNOSTI U VRŠENJU PRIVREDNE DJELATNOSTI

(cl. 269 str. 577)

- djelo postoji u 4 slučaja: kada učinilac ograniči slobodno i samostalno povezivanje društva ili drugog subjekta privrednog poslovanja u obavljanju privredne djelatnosti, kada mu uskrati ili

ogranici pravo na odredjenom podrucju obavlja privrednu djelatnost, kada privredni subjekat stavi u neravnopravan polozaj prema drugim privrednim subjektima u pogledu uslova privredjivanja, ili kada mu ogranici slobodno obavljanje privredne djelatnosti

-KD se vrsi zloupotrebom sluzbenog polozaja ili ovlasčenja, a izvršilac može biti samo službeno lice

ZLOUPOTREBA MONOPOLISTICKOG POLOZAJA

*radnja KD se sastoji u zloupotrebi monopolistickog ili dominantnog polozaja na trzistu ili u zakljucivanju monopolistickog sporazuma

-posljedica kd jeste ostvarenje imovinske koristi ili nanosenje stete drugim subjektima privrednog poslovanja

-može se izvršiti samo sa umisljajem, a izvršilac je odgovorno lice u privrednom drustvu ili u drugom subjektu privrednog poslovanja

ZLOUPOTREBA POLOZAJA U PRIVREDNOM POSLOVANJU

*radnja izvršenja osnovnog oblika sastoji se u zloupotrebi polozaja ili povjerenja u pogledu raspolaganja tuđom imovinom, prekoracenju granica svog ovlasčenja ili nevršenju svoje duznosti

-za dovršeno kd neophodno je postojanje posljedice koja se sastoji u tome da lice sebi ili drugome pribavilo protivpravnu imovinsku korist, posljedica može biti i prouzrokovanje stete drugome

PROUZROKOVANJE STECAJA (cl. 273 str. 583)

*radnja izvršenja može se ispoljiti u više oblika: neracionalno trošenje sredstava ili njihovo otudjenje u bescijenje, prekomjerenom zaduzivanje, preuzimanje nesrazmjernih obaveza itd.

-posljedica kd jeste stečaj subjekta privrednog poslovanja kojim je neko lice (fizičko ili pravno) osteceno

-izvršilac kd može biti samo odgovorno lice u subjektu privrednog poslovanja čiji se stečaj prouzrokuje

ZLOUPOTREBA OVLASCENJA U PRIVREDI

-osnovni oblik može se izvršiti preduzimanjem jedne od brojnih alternativno propisanih radnji izvršenja

-kd je izvršeno preduzimanjem neke od navedenih radnji izvršenja

-može se učiniti samo sa umišljajem, subjektivno obilježje ovog kd jeste namjera da se pribavi protivpravna imovinska korist za pravno lice u kojem je odgovorno lice zaposleno, drugo pravno lice ili za drugi privredni subjekt poslovanja

-izvršilac može biti samo odgovorno lice

PRIVREDNO PRIMANJE POKLONA

*radnja izvršenja sastoji se u zahtijevanju ili primanju za sebe ili drugoga poklona ili druge koristi ili primanju I obećanja poklona ili druge protivpravne koristi da se zaključi ugovor ili postigne poslovni dogovor ili pruži usluga na štetu svog privrednog društva ili drugog lica

-objekt radnje je poklon ili protivpravna korist

-izvršilac samo odgovorno lice

PROTIVPRAVNO DAVANJE POKLONA

*radnja izvršenja sastoji se u davanju, nudjenju ili obećanju poklona ili druge protivpravne imovinske koristi odgovornom licu da se zaključi ugovor ili postigne poslovni dogovor ili pruži usluga na štetu svog privrednog društva ili drugog lica

-objekt radnje jeste poklon ili protivpravna imovinska korist

NARUSAVANJE POSLOVNOG UGLEDA I KREDITNE SPOSOBNOSTI

*radnja izvršenja je iznosenje neistinitih podataka o nekom pravnom ili fizičkom licu, ili neistinito prikazivanje poslovanja nekog pravnog ili fizičkog lica

-za izvršenje je potreban umišljaj I namjera narušavanja poslovnog ugleda ili kreditne sposobnosti nekog lica

LAZNI BILANS

*radnja izvršenja je sacinjavanje laznog bilansa u privrednom društvu ili drugom subjektu privrednog poslovanja

ZLOUPOTREBA PROCJENE

-za postojanje kd potrebno je da procjena nije urađena u skladu sa prihvaćenim standardima i metodologijom, te da je zbog toga neobjektivna i nerealna zato što je procjenjivac zloupotrijebio svoje ovlaštenje

-na subjektivnom planu zahtijeva se umišljaj

ODAVANJE POSLOVNE TAJNE

*radnja izvršenja sastoji se u neovlaštenom saopštavanju, predaji, ili na drugi način cinjenjem dostupnim drugom licu podataka koji predstavljaju poslovnu tajnu

-izvršilac kd može biti bilo koje lice

-osim umisljajnog predviđen je i nehatni oblik

ODAVANJE I KORISCENJE BERZANSKE TAJNE

*radnja izvršenja predstavlja ne samo odavanje tajne,tj. Saopštavanje poslovnih podataka iz poslovanja berze ili berzanskog posrednika koji predstavljaju berzansku tajnu nepozvanom licu , već i koriscenje takvih podataka

-posljedica jeste ostvarivanje koristi odavanjem ili koriscenjem podataka koji predstavljaju berzansku tajnu

ONEMOGUCAVANJE VRSENJA KONTROLE

-propisivanje ovog kd za cilj ima omogućavanje nesmetanog vršenja kontrole i nadzora u oblasti privrednog poslovanja

-nije dozvoljeno da je preduzeta samo radnja,potrebno je da je time organ vršenja kontrole onemogućen, odnosno spriječen da izvrši uvid

NEDOZVOLJENA TRGOVINA

-cilj je zaštita trgovine kao privredne djelatnosti

-ima oblika: osnovni i 3 teza (str. 600)

OBMANJIVANJE KUPACA

-cilj je zaštita interesa potrošača, suzbijanje nelojalne konkurencije

-više oblika radnje izvršenja (str.602)

-djelo je dovršeno stavljanjem proizvoda u promet,nije potrebno da je proizvod kupljen

-radnje se preduzimaju u namjeri obmanjivanja kupca što podrazumijeva postojanje umisljaja

FALSIFIKOVANJE ZNAKOVA ZA OBILJEZAVANJE ROBE

*3 radnje izvršenja:

1.pravljenje lažnih pečata,zigova,marki ili drugih znakova za obilježja robe

2.preinacenje pravih znakova za obilježavanje robe

3.upotreba lažnih ili preinacenih znakova za obilježavanje robe

****KONVENCIJA N PROTIV KORUPCIJE OBAVEZNA****

KRIVIČNA DJELA PROTIV ZDRAVLJA LJUDI

Zdravlje ljudi spada u jedno od najvažnijih grupnih zaštitnih objekata. Pravo na zaštitu zdravlja predstavlja i ustavno pravo čovjeka.

Za kršenje nekih od normi predviđeni su prekršaji kao kazneni delikt, a za one najozbiljnija kršenja koja znače ugrožavanje ili povredu zaštitnog objekta propisuju se i krivična djela. Zaštita zdravlja ljudi predstavlja jednu veoma široku oblast (počevši od zabrane proizvodnje i stavljanje u promet opojnih droga, prenošenja zaraznih bolesti nesavjesnog liječenja, pa do zagađivanje vode zaplivačima i nesavjesnog vršenja pregleda životnih namjernica.

Nepostupanje po zdravstvenim propisima za suzbijanje opasne zarazne bolesti (CLAN 287)

Ko ne postupa po propisima, odlukama, naredbama ili nalogima kojima se određuju mjere za suzbijanje ili sprječavanje opasne zarazne bolesti, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

1. Radnja izvršenja ovog krivičnog djela sastoji se u nepostupanju po propisima, odlukama, naredbama ili nalogima kojima se određuju mjere za suzbijanje ili sprječavanje kakve opasne zarazne bolesti.

- Radi se o pravom krivičnom djelu nečinjenja

- Djelo je blanketnog karaktera

- Za utvrđivanje šta sve predstavlja radnju izvršenja od značaja su ne samo propisi nego i pojedinačni akti nadležnih organa.

2. Nije dovoljno da se radi o bilo kakvoj zaraznoj bolesti, već o opasnoj zaraznoj bolesti. Opasna zarazna bolest jeste ona bolest koja ozbiljno ugrožava život i zdravlje oboljelih lica i kod koje je procenat smrtnosti značajan.

3. Posljedica krivičnog djela jeste apstraktna opasnost po život i zdravlje ljudi.

4. Na subjektivnom planu je potreban umisljaj. Mogućnost postojanja stvarne zablude u pogledu bitnih obilježja kao što je opasna zarazna bolest, po pravilu isključuje odluke i naredbe nadležnih organa kojima se nalaze preduzimanje mjera za sprječavanje i suzbijanje određene zarazne bolesti.

5. Teška djela protiv zdravlja ljudi: **Član 302**

(1) Ako usljed djela iz čl. 287 i 290 st. 1 i 2, 291, 293, 296 stav 1, 297 st. 1 i 2, 298 stav 1 i 299 stav 1 ovog zakonika, neko lice bude teško tjelesno povrijeđeno ili mu zdravlje bude teško narušeno, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(2) Ako je usljed djela iz čl. 287 i 290. st. 1 i 2, 291, 293, 296 stav 1, 297 st. 1 i 2, 298 stav 1 i 299 stav 1 ovog zakonika nastupila smrt jednog ili više lica, učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do dvanaest godina.

(3) Ako usljed djela iz čl. 290 stav 3, 296 stav 2, 297 stav 3, 298 stav 2 i 299 stav 2 ovog zakonika neko lice bude teško tjelesno povrijeđeno ili mu zdravlje bude teško narušeno, učinilac će se kazniti zatvorom do četiri godine.

(4) Ako je usljed djela iz čl. 290 stav 3, 296 stav 2, 297 stav 3, 298 stav 2 i 299 stav 2 ovog zakonika nastupila smrt, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godine.

Prenosenje opasne zarazne bolesti član 288

Ko ne postupa po propisima, odlukama, naredbama ili nalogima za suzbijanje ili sprječavanje opasne zarazne bolesti, pa usljed toga dođe do prenošenja te bolesti, kazniće se zatvorom do tri godine.

1. Radnja izvršenje ovog krivičnog djela jeste nepostupanje po propisima, odlukama i naredbama nadležnog organa za suzbijanje ili sprečavanje opasne zarazne bolesti.

-Nepostupanje postoji i onda kada se preduzimaju radnje koje su suprotne propisima, odlukama i naredbama nadležnog državnog organa za suzbijanje opasne zarazne bolesti.

-Za pojam prenošenja, dovoljno je da je usljed propustanja makar i na jedno lice prenijeta zarazna bolest.

2. Za postojenje krivičnog djela nepohodan je i umisljaj. Krivično zakonodavstvo ovu inkriminaciju suzava na umisljani oblik, a u slučaju nehata će se raditi o odgovarajućem prekršaju.

Prenosenje infekcije HIV virusom član 289 (obrisan)

Nesavjesno pružanje ljekarske pomoći član 290

(1) Ljekar koji pri pružanju ljekarske pomoći primijeni očigledno nepodobno sredstvo ili očigledno nepodoban način liječenja ili ne primijeni odgovarajuće higijenske mjere ili uopšte očigledno nesavjesno postupa i time prouzrokuje pogoršanje zdravstvenog stanja nekog lica, kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i drugi zdravstveni radnik koji pri pružanju medicinske pomoći ili njege ili pri vršenju druge zdravstvene djelatnosti očigledno nesavjesno postupa i time prouzrokuje pogoršanje zdravstvenog stanja nekog lica.

(3) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

1. Pravilno liječenje ljudi je u skladu sa pravilima medicinske i ljekarske struke.

2. Radnja izvršenja postavljena je alternativno I postoji onda kada ljekar pri pružanju ljudske pomoći:

-Primijeni očigledno nepodobno sredstvo (određeno sredstvo se lijek oboljelom se prije svega daje tek poslije postavljanja dijagnoze. Nepodobno sredstvo je ono sredstvo koje prema pravilima ljekarske struke nije predviđeno za liječenje određene bolesti I koja može imati štetno dejstvo umjesto liječenja.

-Primijeni očigledano nepodoban način liječenja

-Ne primijeni odgovarajuće higijenske mjere (medicinska struka postavlja određene standard u pogledu higijenskih mjera, a te mjere mogu biti kako opsteg tako I posebnog karaktera)

-Uopšte nesavjesno postupaju (kod ovog oblika imamo dvije situacije: ***neprijeljivanje očiglednog podobnog sredstva ili načina liječenja ili se radi o opstoj nesavjesnosti koja nije specifična samo za postupak.***

3. Radnja izvršenja je prilagođena tome tj ne radi se liječenju, već o pružanju medicinske pomoći ili u oblasti neke druge zdravstvene djelatnosti.

4. U pogledu krivice člana 290 stav 1 I 2 potreban je umisljaj tj eventualni umisljaj.

5. Član 290 stav 3 predviđen je I nehatni oblik koji se u odnosu na prva dva oblika razlikuje u pogledu krivice. Moguć je kako I savjesni tako I nesavjesni nehat.

6. U slučaju nepostupanja tržinskih posljedica postojeće kvalifikovani oblici predviđeni u članu 302

lijeka Protivpravno vršenje medicinskih eksperimenata i ispitivanje Član 291

(1) Ko protivno propisima na ljudima vrši medicinske ili druge slične eksperimente, kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko vrši intervencije usmjerene na stvaranje ljudskog bića koje je genetski identično sa drugim ljudskim bićem (kloniranje) ili vrši eksperimente u tom cilju.

(3) Ko protivno propisima vrši kliničko ispitivanje lijeka, kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

-Radnja prvog oblika jeste vršenje na ljudima medicinskih ili sličnih eksperimenata, potrebno je da se to čini protivno propisima.

-Radnja drugog oblika jeste preduzimanje intervencija u cilju kloniranja ljudi odnosno stvaranja ljudskog bića koje je genetski identično sa drugim ljudskim bićem.

-Radnja izvršenja trećeg oblika jeste vršenje kliničkog ispitivanja lijeka protivno propisima. Lijekovi koji se koriste u kliničkim ispitivanjima moraju biti proizvedeni u skladu sa dobrom proizvodjačkom praksom I moraju biti obilježeni natpisom kliničko ispitivanje.

-Sva tri oblika se mogu izvršiti samo sa umišljajem.

-Sva tri oblika u svom zakonskom opisu nemaju posljedicu, ali je sporno da li se ovdje radi djelatnosnim krivičnim djelima koji nemaju posljedicu ili su to djela čija posljedica je apstraktna opasnost.

Neukazivanje ljekarske pomoći Član 292

(1) Ljekar koji protivno svojoj dužnosti odbije da ukaže ljekarsku pomoć licu kojem je takva pomoć potrebna, a koje se nalazi u neposrednoj opasnosti za život ili opasnosti nastupanja teške tjelesne povrede ili teškog narušavanja zdravlja, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(2) Ako usljed djela iz stava 1 ovog člana lice kojem nije ukazana ljekarska pomoć bude teško tjelesno povrijeđeno ili mu zdravlje bude teško narušeno, učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do četiri godine.

(3) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt lica kome nije ukazana ljekarska pomoć, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

-Povreda ljekarske dužnosti da se ukase ljekarska pomoć može da ima teške posljedice. Ovo krivično djelo ima osnovni oblik I dva kvalifikovana oblika.

-Radnja izvršenja osnovnog oblika sastoji se u odbijanju da se ukase ljekarska pomoć licu kome je takva pomoć potrebna a koje se nalaze u neposrednoj opasnosti za život. Polazeci od cilja ove inkriminacije može se reći da ljekarska pomoć obuhvata samo onu pomoć koja je neophodna da se otkloni neposredna opasnost po život.

-Pasivni subject ovog krivičnog djela, odnosno objekat radnje jeste lice kome je potrebna ljekarska pomoć I koje se nalazi u neposrednoj opasnosti za život.

-Izvršilac krivičnog djela može biti samo ljekar ali sporno je da li izvršilac može biti svaki ljekar ili samo onaj koji obavlja ljekarsku praksu tj koji se bavi tom profesijom.

-Član 291 stava 2 propisan je teži oblik krivičnog djela. Potrebno je da je došlo do teške tjelesne povrede ili teškog narušavanja zdravlja lica kome pomoć nije ukazana.

-Predviđen je I najteži oblik koji postoji u slučaju kada lice kome ljekarska pomoć nije ukazana umre. Odgovornost za težu posljedicu (član 17 Kad je iz krivičnog djela proizašla teža posljedica zbog koje zakon za to djelo propisuje težu kaznu, ta se kazna može izreći ako je učinilac u odnosu na tu posljedicu postupao iz nehata, a i sa umišljajem ako time ne ostvaruje obilježja nekog drugog krivičnog djela)

Nadriljekarstvo Član 293

Ko se bez odgovarajuće stručne spreme bavi liječenjem ili pružanjem drugih medicinskih usluga, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

-Radnju izvršenja krivičnog djela nadriječkarstva predstavlja bavljenje liječenjem ili bavljenjem pružanjem medicinske pomoći od strane lica koje nema propisanu stručnu spremu. Liječenje odnosno pružanje medicinskih usluga predstavlja radnju izvršenja ovog krivičnog djela i onda kada se preuzima u skladu sa zahtjevima i pravilima medicinske struke.

2. Posljedica krivičnog djela jeste apstraktna opasnost za zdravlje ljudi. Svi postupci liječenja ili pružanja drugih medicinskih usluga od lica koja nemaju propisanu stručnu spremu predstavljaju opasnost za zdravlje ljudi.

3. Izvršilac je lice koje se bavi liječenjem a nema diploma završenog medicinskog ili stomatološkog fakulteta, a također i ono lice koje pruža druge vidove medicinskih usluga a nema završenu odgovarajuću srednju spremu.

4. Krivično djelo nadriječkarstva se može izvršiti samo sa umišljajem.

5. U slučaju nastupanja teže posljedice (teška tjelesna povreda ili teško narušavanje zdravlje nekog lica ili smrt nekog ili više lica) postojeće kvalifikovani oblici nadriječkarstva.

Nedozvoljeno presađivanje djelova tijela Član 294

(1) Ljekar koji prije presađivanja dijela tijela ne pribavi u pisanom obliku, pristanak primaoca, odnosno njegovog roditelja, usvojioca ili staraoca, ako je primalac maloljetno ili neuračunljivo lice, kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u zdravstvenoj ustanovi, ako uzima ili presađuje djelove ljudskog tijela ili ispituje podudarnost za presađivanje, a ustanova ne ispunjava za to propisane uslove.

-Zakon o uzimanju i presađivanju djelova ljudskog tijela u svrhu liječenja uređen je način i postupak uzimanja djelova ljudskog tijela (organa ili tkiva) od živog ili umrlog lica radi presađivanja u tijelo drugog lica u svrhu liječenja, uslovi pod kojima se obavljaju postupci uzimanja i presađivanja djelova tijela u zdravstvenim ustanovama i uslovi koje zdravstvene ustanove moraju da ispunjavaju da bi obavljale ove postupke kao i druge pitanja od značaja za postupak uzimanja i presađivanja djelova tijela.

-Krivično djelo postoji u slučaju da se prije presađivanja dijela tijela ne pribavi u pisanom obliku pristanak primaoca, ukoliko je primalac maloljetno dijete ili neuračunljivo lice taj pristanak daje njegov roditelj, usvojioc ili staratelj.

-Izvršilac može biti samo ljekar. Djelo se može sami izvršiti sa umišljajem.

-Drugi oblik postoji u slučaju da se u zdravstvenoj ustanovi uzima ili presađuju djelovi tijela ili ispituje podudarnost za presađivanje djelova ljudskog tijela u svrhu liječenja.

Nedozvoljeno uzimanje djelova tijela radi presađivanja Član 295

(1) Ljekar koji radi presađivanja uzme dio tijela od živog, punoljetnog, duševno zdravog i poslovno sposobnog lica bez prethodno pribavljenog pisanog pristanka tog lica ili ako uzme dio tijela živog lica koje nije punoljetno, koje je neuračunljivo ili je poslovno nesposobno bez prethodno pribavljenog pisanog pristanka roditelja, usvojioca ili staraoca, kazniće se zatvorom od tri mjeseca do četiri godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ljekar koji radi presađivanja uzme dio tijela umrlog lica čija smrt nije utvrđena na način i u postupku prema propisima o presađivanju djelova ljudskog tijela.

(3) Ljekar koji radi presađivanja uzme dio tijela umrlog lica koje se za života izričito, u pisanom obliku, protivilo uzimanju dijela tijela ili ako uzme dio tijela umrlog maloljetnog ili neuračunljivog lica bez prethodne pisane saglasnosti roditelja, usvojioca ili staraoca, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(4) Ko uzme ili presadi ljudski organ, tkivo, ćeliju, zametak ili fetus ako je znao ili je mogao i bio dužan da zna da je za njega davalac dobio novčanu naknadu ili drugu korist, kazniće se zatvorom do tri godine.

-Prvi oblik odnosi se na uznemiravanje djelova tijela od živog davaoca. Djelovi tijela se mogu uzimati od lica samo koje je punoljetnom, poslovno sposobno i sposobno za rasudjivanje. Uzimanje djelova tijela od živog davaoca dozvoljeno je ako je davalac dao pisanu saglasnost ovjerenu od strane nadležnog organa.

-Kod drugog oblika radi se o uzimanju dijela tijela umrlog lica. Radnja izvršenja predstavlja uzimanje djelova tijela radi presađivanja umrlog lica čija smrt nije utvrđena na način i u postupku prema propisima o presađivanju djelova ljudskog tijela. Bice ovog krivičnog djela ima blanketni karakter. Komisija zdravstvene ustanove sastavljena je najmanje od tri ljekara i utvrđuje smrt lica čiji se djelovi mogu uzimati radi presađivanja.

-Treci lakši oblik krivičnog djela postoji u slučaju da je radi presađivanja uzeti dio tijela umrlog lica koje se za života izričito u pisanom obliku protivilo uzimanju dijela tijela.

Nesavjesno vršenje pregleda životnih namirnica Član 298

(1) Ovlašćeno lice koje nesavjesno izvrši pregled stoke za klanje, mesa namijenjenog za ishranu i drugih životnih namirnica ili protivno propisima ne izvrši pregled i time omogući da se stavi u promet meso ili druga životna namirnica škodljiva za zdravlje ljudi, kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

-Radnja izvršenja krivičnog djela sastoji e u nesavjesnom vršenju pregleda stoke za klanje,mesa namijenjenog za ishranu I životnih namjernica ili u propustanju da se izvrši pregled,a taj pregled je obavezan po propsima.

-Posljedica krivičnog djela jeste stvaranje situacije u kojoj je moguće staviti promet meso ili životnu namjernicu škodljivu za zdravlje ljudi.Ukoliko je škodljiva namjernica stavljena u promet moglo bi da postoji saucesnistvo u krivičnom djelu.

-Izvršilac mize biti svako ovlasćeno lice.

-Krivično djelo ima I umisljajni I nehatni oblik.

Zagađivanje vode za piće i životnih namirnica Član 299

(1) Ko kakvom škodljivom materijom zagađi vodu koja ljudima služi za piće ili životne namirnice, kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine

-Radnja izvršenja ovog krivičnog djela jeste zagađivanje vode zap ice ili zagađivanje životne sredine .Zagađivanj se vrsi upotrebom neke škodljive materije.Zagađivanje se sastoji u stetnoj promjeni fizickih,hemijskih,bioloskih,virusoloskih svojstava voda za pice ili životne namjernice.

-Objekat radnje jeste voda za pice ili životna namjernica

-Posljedica krivičnog djela jeste apstraktna opasnost

-Osim umisljajnog imamo I nehatni oblik krivičnog djela.

Neovlašćena proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga Član 300

(1) Ko neovlašćeno proizvodi, prerađuje, prodaje ili nudi na prodaju ili ko radi prodaje kupuje, drži ili prenosi ili ko posreduje u prodaji ili kupovini ili na drugi način neovlašćeno stavlja u promet supstance koje su proglašene za opojne droge ili biljke koje sadrže takve supstance, kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.

(2) Ko u namjeri vršenja djela iz stava 1 ovog člana unese u Crnu Goru supstance koje su iroglašene za opojne droge ili biljke koje sadrže takve supstance, kazniće se zatvorom od dvije do dvanaest godina.

(3) Ako je učinilac djela iz st. 1 i 2 ovog člana organizovao mrežu preprodavaca ili posrednika, kazniće se zatvorom od tri do petnaest godina.

(4) Kaznom iz stava 3 ovog člana kazniće se ko prodaje, nudi na prodaju ili bez naknade radi daljeg stavljanja u promet daje opojne droge maloljetnom licu, duševno bolesnom licu, licu koje je privremeno duševno poremećeno, licu koje je teže duševno zaostalo ili licu koje se liječi od zavisnosti od opojnih droga, ili ko stavlja u promet opojnu drogu pomiješanu sa supstancom koja može dovesti do teškog narušavanja zdravlja, ili ko izvrši djelo iz stava 1 ovog člana u vaspitnoj ili obrazovnoj ustanovi ili u njenoj neposrednoj blizini ili ustanovi za izvršenje krivičnih sankcija ili u javnom lokalnu ili na javnoj priredbi, ili ako djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učini službeno lice, ljekar, socijalni radnik, sveštenik, nastavnik ili vaspitač iskorišćavanjem svog položaja ili ko za izvršenje tog djela koristi maloljetno lice.

(5) Učinilac djela iz st. 1 do 4 ovog člana koji otkrije od koga nabavlja drogu može se osloboditi od kazne.

(6) Ko neovlašćeno pravi, nabavlja, posjeduje, prevozi ili daje na upotrebu opremu, materijal ili supstance za koje zna da su namijenjene za proizvodnju opojnih droga, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(7) Opojne droge i sredstva za njihovo pravljenje oduzeće se i uništiti.

-Osnovni oblik sadrži veći broj alternativno postavljenih radnji izvršenja. Radnja izvršenja se može sastojati u proizvodnji, preradi, prodaji ili nudjenju na prodaju opojnih droga kao i kuoavanju drzanju ili prenosjenju radi prodaje opojnih droga. Inkriminisano je i posredovanje u prodaji ili kupovini kao i svako drugo neovlaseceno stavljenje u promet droga. Najvažniji kriterijum u praski je vrsta i količina droga, način nejnig drzanja odnosno pakovanja, okolnost da je okrivljeni zavisnik od upotrebe opojnih droga.

-Objekat radnje jesu supstance i preparati koji su proglašeni za opojne droge. Opojnim drugama smatraju se supstance prirodnog ili sintetičkog projekla, psihotropne supstance čijom se upotrebom mogu stvoriti stanja zavisnosti koja mogu da izazovu oštećenje zdravlja.

-Subjektivno biće djela sadrži umisljaj koji obuhvata radnju izvršenja i objekat radnje.

-Član 300 stav 2 predviđa kvalifikovani oblik. Da li je unosenje opojne droge u CG treba vezivati za osnovno djelo ili se radi o samostalnom tezem obliku. Ovdje se radi o tezem obliku koji je povezan sa osnovnim oblikom tj unosjenjem u CG supstance koje su proglašene za opojne droge.

-Tezi oblik postoji i onda kada je učinilac djela organizovao mrežu preprodavaca i posrednika.

-Tezi oblik člana 300 stava 4 sadrži više oblika:

*radnja izvrsnje jeste prodaja,nudjenje na prodaju ili davanje opojne drige bez naknade radi daljeg stavljanja u promet,a karakteristicno za taj oblik jeste da se to cini u odnosu na lica koja su posbeni ranjiva kada je u pitanju opojna droga(maloljetna lica,dusveno bolesno lice)

*Obuhvata stavljanje u promet opojne droge pomijesane sa suostancom koja moze dovesti do teskog narusavanja zdravlja.Ovaj tezi oblik postoji kada je osnovano djelo ucinjeno u vaspitnoj ili obrazovnoj ustanovi ili njenoj neposrednoj blizini.

*Kvalifikovana okolnost se vezuje I za licno svojstvo ucinioca jer ovo djelo dobija tezi vid ukoliko ga ucini lice koje ima odredjeno svojstvo(ljekar ,socijalni radnik,nastavnik)

-Fkultatvini osnov za oslaobodjenje od kazne postoji u slucaju kada ucnilac djela otkrije od koga nabavlja droge.

-Propisano je obeavzno izricanje mjere bezbjednosti oduzimanja predmeta.

Omogućavanje uživanja opojnih droga Član 301

(1) Ko navodi drugog na uživanje opojne droge ili mu daje opojnu drogu da je uživa on ili drugo lice ili stavi na raspolaganje prostorije radi uživanja opojne droge ili na drugi način omogućuje drugom da uživa opojnu drogu, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno prema maloljetnom licu, duševno bolesnom licu, licu koje je privremeno duševno poremećeno, licu koje je teže duševno zaostalo ili licu koje se liječi od zavisnosti od opojnih droga, ili prema više lica, ili ko to djelo izvrši u vaspitnoj ili obrazovnoj ustanovi ili u njenoj neposrednoj blizini ili ustanovi za izvršenje krivičnih sankcija ili u javnom lokalitetu ili na javnoj priredbi, ili ako to djelo učini službeno lice, ljekar, socijalni radnik, sveštenik, nastavnik ili vaspitač iskorišćavanjem svog položaja, učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

(3) Opojne droge oduzeće se i uništiti.

-Propisavnjem ovog krivicnog djela inkirminisane su odredjenje radnje pdstrekavanja I pomaganja u uzivanju opojne drige

-Radnja izvrsenja jeste navodjenje drugog na uzivanje opojne droge sto znaci da su u pitanju radnje podstrekavanja.Kod ostalih oblika radnje izvrsenja to su radnje pomaganja:davanje opojne droge drugom licu da je uziva,stavljanje na raspolaganje prostorija radi uzivanja droge,omogucavanje drugom da uziva opojnu drogu na drugi nacin.

-Kvalifikovani oblik postojao je u tri slucaja: -ako je djelo izvresno prema maloljetnom licu

-prema više lica

-I kada je izvršeno prema duševno bolesnom licu, lice koje je privremeno duševno poremećeno. lice koje je teže duševno zasotato I lice koje se lijeci od zavisnosti opojnih droga.

-Tezi oblik postoji sa obzirom na mjesto gdje je djelo izvršeno (vaspitnoj ili obrazovnoj ustanovi, njenoj blizini)

-Izricanje mjere bezbjedosti oduzimanja predmeta u pogledu opojnih droga obavezno je kao I njihovo unistenje.

Teška djela protiv zdravlja ljudi Član 302

(1) Ako usljed djela iz čl. 287 i 290 st. 1 i 2, 291, 293, 296 stav 1, 297 st. 1 i 2, 298 stav 1 i 299 stav 1 ovog zakonika, neko lice bude teško tjelesno povrijeđeno ili mu zdravlje bude teško narušeno, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(2) Ako je usljed djela iz čl. 287 i 290. st. 1 i 2, 291, 293, 296 stav 1, 297 st. 1 i 2, 298 stav 1 i 299 stav 1 ovog zakonika nastupila smrt jednog ili više lica, učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do dvanaest godina.

(3) Ako usljed djela iz čl. 290 stav 3, 296 stav 2, 297 stav 3, 298 stav 2 i 299 stav 2 ovog zakonika neko lice bude teško tjelesno povrijeđeno ili mu zdravlje bude teško narušeno, učinilac će se kazniti zatvorom do četiri godine.

(4) Ako je usljed djela iz čl. 290 stav 3, 296 stav 2, 297 stav 3, 298 stav 2 i 299 stav 2 ovog zakonika nastupila smrt, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godine.

-Kod većine krivičnih djela iz ove glave kod kojih se javlja teza posljedica radi se o istoj posljedici da bi se izbjeglo ponavljanje kod svih tih krivičnih djela I njihovih oblika kvalifikovani oblici su propisani zajedničkim odredbama.

-Stav 1 I 2 umisljajni oblici, stav 3 I 4 nehatni oblici.

Zagađenje životne sredine Član 303

(1) Ko kršeći propise o zaštiti, očuvanju i unaprjeđenju životne sredine ispusti, unese ili odloži određenu količinu materije ili jonizujućeg zračenja u vazduh, vodu ili zemljište kojom izazove opasnost za život, tijelo ili zdravlje ljudi ili opasnost od nastupanja znatne štete u odnosu na kvalitet vazduha, vode ili zemljišta ili za životinjski ili biljni svijet, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(3) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana prouzrokovalo znatnu štetu u odnosu na kvalitet vazduha, vode ili zemljišta ili uništenje ili znatno oštećenje životinjskog ili biljnog svijeta, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ako je djelo iz stava 3 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(5) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila teška tjelesna povreda ili teško narušavanje zdravlja jednog ili više lica, učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

(6) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt jednog ili više lica, učinilac će se kazniti zatvorom od tri do dvanaest godina.

(7) Ako izrekne uslovnu osudu za djela iz st. 1 do 4 ovog člana, sud može odrediti obavezu učiniocu da u određenom roku preduzme određene propisane mjere zaštite, očuvanja i unaprjeđenja životne sredine.

-Zastitni objekat je zivotna sredina medjutim ovdje je presudan odnos covjeka prema zivotnoj sredini u cijelini.

-Osnovni oblik kod koga se radnja izvrsenja sastoji u zagadjenu vazduha,vode I zemljista u vecoj mjeri.Neophodno je da je do zagadjenja doslo krsenjem propisa o zastiti,ocevanju I unaprednjenu zivotnu sredine.

-Tezi oblik se od osnovnog oblika razlikuje po tome sto je za njegovo postojanje potrebno nastupanje teze posljedice a to je da je doslo do unistenja ili ostecenja zivotnjiskog ili biljnog svijeta velikih razmjera ili do zagadjivanja zivotne sredine u toj mjeri da su za njegovo otklananje potrebni duze vrijeme I veliki troskovi.Samim tim znaci da su predvidjenje dvije kavlafikovane

okolnosti. Prva određivanje fiksnog novčanog iznosa nije adekvatna jer od njegove posljedice nije primarna imovinska šteta već povreda ekološkog dobra. Kod druge kvalifikovane okolnosti javljaju se dvije alternative: ili da je za saniranje zagađivanja potrebno duže vrijeme, ili da to zahtijeva velike troškove.

- Krivično djelo pored umisljajnog ima i nehatno oblik.

- U slučaju da je usljed ovog kd nastupila smrt jednog ili više lica, ili je doslo do teške tjelesne povrede, odnosno do teškog narušavanja zdravlja nekog lica postojeće sticaj sa odgovarajućim krivičnim djelima.

Nepreduzimanje mjera zaštite životne sredine Član 304

(1) Lice odgovorno za preduzimanje mjera zaštite, očuvanja i unapređenja životne sredine koje ne preduzme propisane mjere zaštite životne sredine, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.

(3) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana prouzrokovalo znatnu štetu u odnosu na kvalitet vazduha, vode ili zemljišta ili uništenje ili znatno oštećenje životinjskog ili biljnog svijeta, učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(4) Ako je djelo iz stava 3 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.

(5) Ako izrekne uslovnu osudu za djela iz st. 1 do 4 ovog člana, sud može odrediti obavezu učiniocu da u određenom roku preduzme određene propisane mjere zaštite, očuvanja i unapređenja životne sredine.

- Za ovo krivično djelo prije svega karakteristično je da izvršilac može biti samo ono lice koje je odgovorno za preduzimanje mjera zaštite, očuvanja i unapređenja životne sredine. To lice može imati svojstvo službenog ili odgovornog lica u zavisnosti od toga koje mjere za zaštitu životne sredine su u okviru njegovog ovlaštenja.

- Posljedica krivičnog djela je apstraktna opasnost, u slučaju da je doslo do posljedice u vidu povrede tj zagađivanja životne sredine, postojeće tezi oblik povrede.

- Osim umisljajnog ovo krivično djelo ima i nehatni oblik, imaju svoje teze oblike koji su identični. Tezi oblik će postojati ako je usljed osnovnog djela doslo do uništenja ili oštećenja životinjskog ili biljnog svijeta velikih razmjera.

-Ukoliko je usljed propustanja mjera doslo do zagađenja vazduha,vode ili zemljišta u vecoj mjeri ili na sirem prostoru postojece tezi oblik povrede.

Protivpravna izgradnja, stavljanje u pogon i rad objekata i postrojenja koja zagađuju životnu sredinu Član 305

(1) Službeno ili odgovorno lice koje protivno propisima o zaštiti, očuvanju i unaprjeđenju životne sredine dozvoli izgradnju, stavljanje u pogon, upotrebu ili rad objekta ili postrojenja u kojem se obavlja opasna djelatnost ili u kojem se skladište ili koriste opasne materije ili preparati i time izvan tog objekta ili postrojenja izazove opasnost za život, tijelo ili zdravlje ljudi ili opasnost od nastupanja znatne štete u odnosu na kvalitet vazduha, vode ili zemljišta ili za životinjski ili biljni svijet, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana prouzrokovalo znatnu štetu u odnosu na kvalitet vazduha, vode ili zemljišta ili uništenje ili znatno oštećenje životinjskog ili biljnog svijeta, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(3) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila teška tjelesna povreda ili teško narušavanje zdravlja jednog ili više lica, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(4) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt jednog ili više lica, učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do dvanaest godina.

(5) Ako izrekne uslovnu osudu za djela iz st. 1 i 2 ovog člana, sud može odrediti obavezu učiniocu da u određenom roku preduzme određene propisane mjere zaštite, očuvanja i unaprjeđenja životne sredine.

-Radnja izvršenja osnovnog oblika krivcnog djela jeste izdavanje dozvole za izgradnju stavljenje u promet ili uoptrebu objekta ili postorjenja I primjenu tehnologije kojima se zagađuje zivot.To mora biti u vecoj mjeri ili na sirem prostoru.

-Izvršilac kd moze biti sluzbeno ili odgovorno lice.Kod odgovornog lica podrazumijeva se da se radnja preduzima bez odgovarajuće dozvole nadleznog organa.

-Ovo krivicno djelo ima nehatni I kvalifikovani oblik.

-Uz uslovnu osude se moze uslovno osudjenom naloziti da preduzme odredjenje propisane mjerr zasitite,ocuvanja I unaprednjenja zivotne sredine.

Oštećenje objekata i uređaja za zaštitu životne sredine Član 306

(1) Ko ošteti, uništi, ukloni ili na drugi način učini neupotrebljivim objekte ili uređaje za zaštitu životne sredine, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(3) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana prouzrokovalo znatnu štetu u odnosu na kvalitet vazduha, vode ili zemljišta ili uništenje ili znatno oštećenje životinjskog ili biljnog svijeta, učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(4) Ako je djelo iz stava 3 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.

(5) Ako izrekne uslovnu osudu za djela iz st. 1 do 4 ovog člana, sud može odrediti obavezu učiniocu da u određenom roku preduzme određene propisane mjere zaštite, očuvanja i unaprjeđenja životne sredine.

-Radnja izvršenja osnovnog oblika jeste oštećenje, uništenje, uklanjanje ili cinjenje na drugi drugi način neupotrebljivim objektima ili uređajima za zaštitu životne sredine.

-Objekti radnje su objekti i uređaji za zaštitu životne sredine, presudna je funkcija koju obavljaju a to je da služe zaštiti životne sredine.

-Ovo krivično djelo ima više oblika kojima su obuhvaćene situacije počev od stvaranje apstraktne opasnosti, zagađenja u većoj mjeri ili na širem prostoru pa do nastupanja teskih posljedica, a inkriminisani su i nehata oblici.

Oštećenje životne sredine Član 307

(1) Ko kršeći propise, korišćenjem prirodnih bogatstava, izgradnjom objekata, izvođenjem kakvih radova ili na drugi način izazove oštećenje životne sredine u većoj mjeri ili na širem prostoru, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(3) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana došlo do uništenja ili oštećenja životinjskog ili biljnog svijeta velikih razmjera ili do zagađenja životne sredine u toj mjeri da su za njegovo otklanjanje potrebni duže vrijeme ili veliki troškovi, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ako je usljed djela iz stava 2 ovog člana došlo do uništenja ili oštećenja životinjskog ili biljnog svijeta velikih razmjera ili do zagađenja životne sredine u toj mjeri da su za njegovo

otklanjanje potrebni duže vrijeme ili veliki troškovi, učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(5) Ako izrekne uslovnu osudu za djela iz st. 1 do 4 ovog člana, sud može odrediti obavezu učiniocu da u određenom roku preduzme određene propisane mjere zaštite, očuvanja i unapređenja životne sredine.

-Radnja izvršenja jeste iskorscavanje prirodnih bogastava,izvodjenja radova ili neke druge radnje kojima se izrazava ostecenjenje zivotne sredine.To znaci da je rijec o posljedicnoj radnji tj radnja kojom se moze izazvati ostecenje zivotne sredine.Djelo je blanketnog karaktera jer se odrddjenje radnje mogu preduzimati pod uslovima I u skladu sa odgovrajucim propsima.

-Posljedica kd jeste ostcenje zivotne sredine u vecoj mjeri ili na sirem prostoru.Posljedica se u odnosu na osnovni oblik krivicnog djela zagadjenja zivotne sredine razlikuje u tome sto se ovdje rado o ostecenju, a ne o zagadjenju zivotne sredine.

-Djelo ima a umisljajni I nehatni oblik.

Zloupotreba genetički modifikovanih organizama Član 307a

(1) Ko kršeći propise proizvodi radi prodaje, prodaje ili stavlja u promet proizvode koji sadrže, sastoje se ili su dobijeni od genetički modifikovanih organizama i time ugrozi životnu sredinu, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ko otpad koji sadrži, sastoji se ili je dobijen od genetički modifikovanih organizama ne uništava na način da genetički modifikovani organizam više ne bude sposoban za reprodukciju ili prenos genetičkog materijala na druge organizme, kazniće se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

-Radnja izvršenja prvog stave jeste prozvodnja rai prodaje,prodaja ili stavljanje u promet prozvodna koji sadrze,sastoje se ili su dobijeni od generckih modifikovnih organizama.

-Posljedica ovog krivicnog djela jeste opasnost.

-Objekat radnje jeste proizvod koji sadrzi,sastoji se ili je dobijen od geneticki modfikovanih organizama.

-Drugi stav ovog krivincog djela se odnosi odnosi se na nepropisano postupanje sa otpadom koji sadrzi,sastoji se ili je dobijen od generickih modifikivanih organizama.Radnja izvršenja jeste propustanje da setakav otpad unisti na nacin da geneticki modifikovan organizam vise ne bude sposoban za reprodukciju ili prenos geneticnog materijala na drugi organizam.

Uništenje biljaka Član 308

(1) Ko kršeći propise uništava ili oštećuje biljke u većoj mjeri ili na širem prostoru, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno prema posebno zaštićenim biljnim vrstama, učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.

(4) Ako je djelo iz stava 2 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.

(5) Ko neovlašćeno posjeduje biljke koje pripadaju posebno zaštićenoj biljnoj vrsti ili uzima uzorke te vrste, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

-Radnja izvršenja osnovnog oblika jeste inistenje ili ostecenje biljaka.Unistenje ili ostecenje mora biti protivno propisima.Ovo krivicno djelo ima slicnosti sa kd zastita zivtine sredine.Ono nema kvalifikovani oblik.

-Tezi oblik ovog kd postoji ako je ono ucinjeno prema posebno zasticenim vrstama tj razlikje se od osnovnog oblika prema svojstvu objekta radnje.

-Ovo kd ima I nehatni oblik.

Ubijanje i mučenje životinja i razaranje njihovog staništa Član 309

(1) Ko kršeći propise ubije, povrijedi ili muči životinju, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ko ubija ili povređuje životinje koje pripadaju posebno zaštićenim životinjskim vrstama, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(3) Kaznom iz stava 2 ovog člana kazniće se i ko znatno ošteti ili razori stanište životinja u okviru zaštićenog područja.

(4) Ko neovlašćeno posjeduje životinje koje pripadaju posebno zaštićenoj životinjskoj vrsti ili uzima uzorke te vrste, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

-Radnja izvršenja osnovnog oblika jeste ubijanje,mucenje ili ozljedjivanje zivotinja.Radnja mora biti protivpravna.Mucenje predstavlja pricinajvanje bola zivotnjima.Objekat radnje moze biti bilo koja zivotinja.Treba imati u vidu da je posbenim propisima ne samp dozvoljeno nego se I odredjenim sluzbama nalaze ubijanje odrednjenih zivotinja.Izvrsilac moze I biti vlasnik zivotinja,medjutim javlja se probem ukoliko se ubije tudja zivotinja predstvlja krivicno djelo unistenja ili ostecenje tudje stvari.

-Tezi oblik postoji u slučaju kada se djelo izvrši u odnosu na životinje koje pripadaju posebno zaštićenim životinjskim vrstama. Krivično djelo kako osnovni tako i tezi oblik može se izvršiti sa umišljajem.

Uništenje i oštećenje zaštićenog prirodnog dobra Član 310

(1) Ko uništi ili ošteti zaštićeno prirodno dobro, kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godine.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.

-Krivično djelo ima osnovni oblik uništenje ili oštećenje zaštićenog prirodnog dobra a propisan je i nehatni oblik. Objekat radnje jeste zaštićeno prirodno dobro, to znači da se mora raditi o prirodnom dobru koje je stavljeno po posebnu zaštitu. Djelo je blanketnog karaktera.

-Nehatni oblik će postojati ne samo kada je radnja preduzeta iz nehata nego i kada postoji otklonjiva pravna zabluda u pogledu svojstva objekta radnje tj kada učinilac ne zna da se radi o posebno zaštićenom prirodnom dobru, ali je to mogao i bio dužan da zna.

Krađa zaštićenog prirodnog dobra Član 311

(1) Ko izvrši krađu (član 239) zaštićenog prirodnog dobra, kazniće se zatvorom od jedne do šest godina.

(2) Ako je zaštićeno prirodno dobro oduzeto putem razbojničke krađe ili razbojništva ili ako vrijednost ukradenog zaštićenog prirodnog dobra prelazi iznos od trideset hiljada eura, učinilac će se kazniti zatvorom od pet do petnaest godina.

(3) Ko prilikom izvođenja građevinskih, rudarskih, vodoprivrednih, poljoprivrednih ili drugih radova prisvoji prirodno dobro koje ima svojstva zbog kojih može biti proglašeno za zaštićeno prirodno dobro, kazniće se prema odredbama st. 1 i 2 ovog člana.

-Propisivanjem ovog krivičnog djela zasniva se na težnji da se prirodnim dobrima pruži pojačan krivičnopravna zaštita. U pogledu stave 1 i 2 važi sve što inače važi za djelo krađe, trske krađe, razbojničke krađe i razbojništva.

-Tezi oblik postoji da se do zaštićenog prirodnog dobra doslo izvršenjem kod razbojničke krađe ili razbojništva, ili njegova vrijednost prelazi vrijednost 30 hiljada eura.

-Ovo krivično djelo ima i poseban oblik koji postoji u slučaju da se prirodno dobro prisvoji prilikom izvođenja građevinskih, rudarskih ili drugih radova. Radi se o svojevrsnoj utaji, a to znači

treba razlikovati prirodno dobro koje je na taj način prisvojeno u pogledu vrijednosti: ono čija je vrijednost do 30 hiljada evra i ono koje prelazi tu vrijednost.

-Umislijaj učionica mora obuhvatiti svojstvo objekta radnje tj da se radi o zaštićenom prirodnom dobru.

Iznošenje i unošenje zaštićenog prirodnog dobra i posebno zaštićene biljke i životinje i trgovanje njima Član 312

(1) Ko protivno propisima izveze ili iznese u inostranstvo ili uveze ili unese u Crnu Goru zaštićeno prirodno dobro ili posebno zaštićenu biljku ili životinju, kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko neovlašćeno trguje posebno zaštićenim biljkama ili životinjama ili njihovim djelovima ili proizvodima od njih.

(3) Za pokušaj djela iz st. 1 i 2 će se kazniti.

-Radnja izvršenja ovog krivičnog djela jeste iznosjenje ili vršenje izvoza u inostranstvo zaštićenog prirodnog dobra ili posebni zaštićene biljke ili životinje.

-Objekat radnje kod ovog kd jeste samo pokretno zaštićeno prirodno dobro ili posebno zaštićena biljka ili životinja. Posebni je inkriminisan i pokušaj kd, s obzirom na to da on prema opštim doredbama ne bi bio kaznjiv.

Iznošenje i unošenje opasnih materija Član 313

(1) Ko protivno propisima izveze ili iznese u inostranstvo ili uveze ili unese u Crnu Goru nuklearni ili radioaktivni materijal ili drugu opasnu materiju ili opasni otpad ili ko vrši prevoz takvih materija preko teritorije Crne Gore, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ko zloupotrebom svog službenog položaja ili ovlašćenja dozvoli ili omogući da se iz Crne Gore izveze ili iznese u inostranstvo ili uveze ili unese u Crnu Goru materija, materijal ili otpad iz stava 1 ovog člana, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana prouzrokovalo znatnu štetu u odnosu na kvalitet vazduha, vode ili zemljišta ili uništenje ili znatno oštećenje životinjskog ili biljnog svijeta, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ako je usljed djela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupila teška tjelesna povreda ili teško narušavanje zdravlja jednog ili više lica, učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

(5) Ako je usljed djela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupila smrt jednog ili više lica, učinilac će se kazniti zatvorom od tri do dvanaest godina.

(6) Za pokušaj djela iz stava 1 ovog člana kazniće se.

-Radnja izvršenja osnovnog oblika kd sastoji se u unosenju u CG radioaktivnih ili durgih opasnih materija I opasnih otpadaka. Unosenje se mora vrstiti protivno propisima što znači da je ovo djelo bakanetnog karaktera. Objekat radnje su radioaktivne materije, druga opasne materije I opasni otpaci.

-Radnja izvršenja tezeg oblika sastoji se u omogućavanju vrsenja djela iz stave 1 I to zloupotrebom svog položaja ili ovlašćenja. Kao izvršilac ovog oblika javlja se službeno lice.

-Oba oblika krivicnog djela mogu se izvršiti umisljem.

-Najtezi oblik postoji ako je usljed djela iz stave 1,2,3 ovog člana nastupila smrt jednog ili više lica ili su prouzrokovana velika razaranja.

Nedozvoljeno postupanje sa opasnim materijama Član 314

(1) Ko protivno propisima upotrebljava, proizvodi, prerađuje, drži, odlaže, sakuplja, skladišti, pribavlja, koristi, prevozi, daje drugom ili otprema nuklearni ili radioaktivni materijal ili drugu opasnu materiju ili opasni otpad, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ko zloupotrebom svog službenog položaja ili ovlašćenja dozvoli ili omogući upotrebu, proizvodnju, preradu, držanje, odlaganje, sakupljanje, skladištenje ili otpremanje materije, materijala ili otpada iz stava 1 ovog člana, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana prouzrokovalo znatnu štetu u odnosu na kvalitet vazduha, vode ili zemljišta ili je došlo do uništenja ili znatnog oštećenja životinjskog ili biljnog svijeta, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ako je usljed djela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupila teška tjelesna povreda ili teško narušavanje zdravlja jednog ili više lica, učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

(5) Ako je usljed djela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupila smrt jednog ili više lica, učinilac će se kazniti zatvorom od tri do dvanaest godina.

(6) Za pokušaj djela iz stava 1 ovog člana kazniće se

(7) Ako izrekne uslovnu osudu za djela iz st. 1 do 4 ovog člana, sud može odrediti obavezu učiniocu da u određenom roku preduzme određene propisane mjere zaštite od jonizujućih zračenja ili druge propisane mjere zaštite.

-Radnja izvršenja osnovnog oblika kd predstavlja preradu, odlaganje, sakupljanje, skladištenje ili prevoz radioaktivnih ili drugih opasnih materija.

-Radnja izvršenja teže oblika sastoji se u omogućavanju vršenja djela iz stave 1 I to zloupotrebom svog položaja I ovlaštenja. Oba oblika kd mogu se izvršiti sa umišljajem, takodje javlja se I kvalifikovani oblik.

Nedozvoljena izgradnja nuklearnih postrojenja Član 315

Ko protivno propisima odobri ili pristupi izgradnji nuklearne elektrane, postojenja za proizvodnju nuklearnog goriva ili postrojenja za preradu isluženog nuklearnog goriva, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

-Djelo podrazumijeva umišljaj, a izvršilac može biti svako lice, ali se svodi samo na ona lica koja su nadležna za izdavanje odobrenja.

Neizvršenje odluke o mjerama zaštite životne sredine Član 316

(1) Službeno ili odgovorno lice koje ne postupa po odluci nadležnog organa o preduzimanju mjera zaštite životne sredine, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako izrekne uslovnu osudu za djelo iz stava 1 ovog člana, sud može odrediti obavezu učiniocu da u određenom roku preduzme mjere koje je nadležni organ odredio

-Radnja izvršenja ovog kd sastoji se u propustanju da se preduzmu mjere zaštite životne sredine, nepohodno je da je preduzimanje tih mjera naloženo odlukom nadležnog organa.

-Izvršilac može biti samo službeno lice ili odgovorno lice koje je po svom položaju I ovlaštenjima dužno da postupa po odluci nadležnog organa za preduzimanje mera zaštite životne sredine.

Povreda prava na informisanje o stanju životne sredine Član 317

(1) Ko protivno propisima uskrati podatke ili da neistinite podatke o stanju životne sredine i pojavama koji su neophodni za procjenu opasnosti po životnu sredinu i preduzimanje mjera zaštite života i zdravlja ljudi, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko iznese u javnost neistinite podatke o stanju životne sredine i time izazove paniku ili značajnije uznemirenje građana.

-Radnja izvršenja može se sastojati u nečinjenju ili činjenju. U prvom slučaju to je uskracivanje podataka o stanju životne sredine, a u drugom slučaju radi se o davanju neistinitih podataka koji se odnose na to stanje. Izvršilac može biti bilo koje lice, može biti I službeno ili odgovorno lice.

-Djelo može biti samo sa umisljajem koji mora da onuhvati i svijesti o tome da se uskracuju takvi podaci ili daju nesitiniti podaci o stanju zuvitne sredine.

Prenošenje zaraznih bolesti kod životinja i biljaka Član 318

(1) Ko za vrijeme epidemije neke bolesti životinja koja može ugroziti stočarstvo ne postupa po propisima, odlukama ili naredbama kojima se određuju mjere za suzbijanje ili sprječavanje bolesti, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko za vrijeme postojanja opasnosti od bolesti i štetočina koje mogu ugroziti životinjski i biljni svijet ne postupa po propisima, odlukama ili naredbama kojima se određuju mjere za suzbijanje ili sprječavanje bolesti odnosno štetočina.

(3) Ako je usljed djela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupilo uginuće životinja, uništenje biljaka ili druga znatna šteta čija vrijednost prelazi iznos od tri hiljade eura, učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.

(4) Ako je djelo iz st. 1 do 3 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(5) Ko protivno propisima prikriva postojanje zarazne bolesti kod životinja ili ne prijavi javnoj veterinarskoj službi, veterinaru koji obavlja privatnu praksu ili organu nadležnom za poslove veterinarstva, da postoje znaci koji ukazuju na to da takva bolest postoji, pa usljed toga nastupi širenje zarazne bolesti ili uginuće životinja ili druga znatna šteta čija vrijednost prelazi iznos od tri hiljade eura, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

-Radnja ovog kd sastoji se u necinjenju tj u nepostupanju po propisima, odlukama ili naredbama kojima se uređuju mjere za suzbijanje ili sprečavanje bolesti. Djelo je dovršeno samim propustanjem da se preduzme određena radnja odnosno mjera za suzbijanje i sprečavanje bolesti.

-Kod oba oblika kd, osim umisljajnog, inkriminisamo je i njihovo nehatno vršenje, predviđen je i kvalifikovani oblik koji postoji usljed djela kada je nastupilo uginuće životinje ili uništenje biljke.

Nesavjesno pružanje veterinarske pomoći Član 319

(1) Veterinar ili ovlašćeni veterinarski radnik koji pri pružanju veterinarske pomoći prepíše ili primijeni očigledno nepodobno sredstvo ili očigledno nepodoban način liječenja ili uopšte nesavjesno postupa pri liječenju životinja i time prouzrokuje uginuće životinja ili drugu znatnu štetu čiju vrijednost prelazi iznos od tri hiljade eura, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.

-Radnja izvršenja jesteprepisivanje ili primjena ocigledno nepodobnog sredstva, nepodobnog nacina liječenja ili nesavjesno postovanje prema liječenju životinja.

-Objekat radnje su životinje koje podliježu zdravstvenoj zaštiti.

-Za dovođenje do neophodno je da je radnjom prouzrokovano uginuće životinja ili druga znatna šteta koja prelazi 3 hiljade eura. Izvršilac ovog kd može biti veterinar.

Nadriveterinarstvo Član 320

Ko se bez odgovarajuće stručne spremlje uz naknadu bavi liječenjem životinja ili pružanjem drugih veterinarskih usluga, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.

-Radnja izvršenja kd nadriveternistva predstavlja bavljenje liječenjem životinja ili bavljenjem pružanjem drugih veterinarskih usluga pd strane lica koje nema propisanu stracnu spremlje. Posljedica kd jeste apstraktna opasnost za zdravlje životinja. Izvršilac je lice koje se bavi liječenjem životinja, a nema završen veterinarski fakultet ili odgovaraju strcunu spremlje.

Proizvodnja štetnih sredstava za liječenje životinja Član 321

(1) Ko proizvodi radi prodaje ili stavlja u promet sredstva za liječenje ili za sprječavanje zaraze kod životinja koja su opasna za njihov život ili zdravlje, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je djelom iz stava 1 ovog člana prouzrokovano uginuće životinja ili druga znatna šteta čija vrijednost prelazi iznos od tri hiljade eura, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(3) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.

-Radnja izvršenja ovog kd cini proizvodnja ili stavljanje u promet sredstva za liječenje ili za sprečavanje zaraze kod životinja. Objekat radnje su sredstva za liječenje i sprečavanje zaraze. Posljedica kd je apstraktna opasnost, svojstvo objekta radnje je to što su spasna za život i zdravlje životinja.

-U odnosu na bitna obilježja bica kd mora postojati umisljaj međjutim predviđen je i nehatni oblik, djelo ima i kvalifikovani oblik koji postoji u slučaju da je prouzrokovano uginuće životinje ili druga znatna šteta čija vrijednost prelazi iznos od tri hiljade eura.

Zagađivanje hrane i vode za ishranu odnosno napajanje životinja Član 322

(1) Ko kakvom škodljivom materijom zagadi hranu ili vodu koje služe za ishranu ili napajanje životinja i time dovede u opasnost njihov život ili zdravlje, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko kakvom škodljivom materijom zagadi vodu u ribnjaku, jezeru, rijeci, kanalu ili moru ili poribljavanjem iz zaraženih voda prouzrokuje opasnost za opstanak riba ili drugih vodenih životinja.

(3) Ako je djelom iz st. 1 i 2 ovog člana prouzrokovano uginuće životinja ili druga znatna šteta čija vrijednost prelazi iznos od tri hiljade eura, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(4) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci

-Ovo krivično djelo ima dva osnovna oblika. Radnja izvršenja prvog oblika jeste zagadjivanje hrane koja služi za ishranu životinja ili vode koja služi za njihovo napajanje. Objekat radnje jeste hrana za ishranu životinja ili voda za njihovo napajanje. Posljedica kod jeste konkretna opasnost s obzirom na to da se zahtjeva da su zagadjivanjem dovedeni u opasnost život i zdravlje životinja. Osim umisljanog predviđen je i nehatan oblik.

Radnja izvršenja drugog oblika jeste zagadjivanje voda u ribnjaku, jezeru, rijeci, kanalu. Posljedica kod i kod ovog oblika jeste konkretna opasnost. Ovaj oblik može biti samo sa umisljanjem.

Pustošenje šuma Član 323

(1) Ko protivno propisima ili naredbama nadležnih organa vrši sječu ili krčenje šume, ili ko oštećuje stabla ili na drugi način pustoši šume ili obori jedno ili više stabala u parku, drvoredu ili na drugom mjestu gdje sječa nije dozvoljena, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ko djelo iz stava 1 ovog člana izvrši u zaštitnoj šumi, nacionalnom parku ili u drugoj šumi sa posebnom namjenom, kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

Šumska krađa Član 324

(1) Ko radi krađe obori u šumi, parku ili drvoredu jedno ili više stabala, a količina oborenog drveta je veća od jednog kubnog metra, kazniće se novčanom kaznom i zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno u namjeri da se oboreno drvo proda, ili ako je količina oborenog drveta veća od pet kubnih metara ili ako je djelo izvršeno u zaštitnoj šumi,

na nacionalnom parku ili drugoj šumi sa posebnom namjenom, učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do tri godine i novčanom kaznom.

(3) Za pokušaj djela iz st. 1 i 2 ovog člana kazniće se.

Nezakonit lov Član 325

(1) Ko lovi divljač za vrijeme lovostaja ili na području gdje je lov zabranjen, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.

(2) Ko neovlašćeno lovi na tuđem lovištu i ubije ili rani divljač ili je uhvati živu, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(3) Ako je djelo iz stava 2 ovog člana učinjeno u odnosu na krupnu divljač, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(4) Ko lovi divljač čiji je lov zabranjen ili ko lovi bez posebne dozvole određenu vrstu divljači za čiji je lov potrebna takva dozvola ili ko lovi na način ili sredstvima kojima se divljač masovno uništava, kazniće se zatvorom do tri godine.

(5) Ulovljena divljač i sredstva za lov oduzeće se.

Nezakonit ribolov Član 326

(1) Ko lovi ribu ili druge vodene životinje za vrijeme lovostaja ili u vodama u kojima je lov zabranjen, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.

2) Ko lovi ribu ili druge vodene životinje eksplozivom, električnom strujom, otrovom, sredstvima za omamljivanje ili na način štetan za razmnožavanje tih životinja ili kojim se te životinje masovno uništavaju, kazniće se zatvorom do tri godine.

(3) Kaznom iz stava 2 ovog člana kazniće se i ko lovi ribu ili druge vodene životinje veće biološke vrijednosti ili u većoj količini ili pri lovu uništi veću količinu riba ili drugih vodenih životinja.

(4) Građenje objekta bez prijave i dokumentacije za građenje Član 326a

Ko protivno propisima o planiranju prostora i izgradnji objekata započne građenje objekta bez prethodno podnijete prijave i dokumentacije za građenje ili gradi objekat suprotno revidovanom glavnom projektu ili odluci nadležnog organa o zabrani građenja, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Građenje složenog inženjerskog objekta bez građevinske dozvole Član 326b

Ko protivno propisima o planiranju prostora i izgradnji objekata započne građenje složenog inženjerskog objekta bez građevinske dozvole ili gradi objekt suprotno građevinskoj dozvoli i revidovanom glavnom projektu ili odluci nadležnog organa o zabrani građenja, kazniće se zatvorom od jedne do osam godina. Ulov i sredstva za ribolov oduzeće se.

KRIVIČNA DJELA PROTIV OPŠTE SIGURNOSTI LJUDI I IMOVINE

Sigurnosti ljudi i imovine kao zaštitni objekt krivičnih dijela svrstanih u ovu glavu može biti ugrožena opšteopasnom radnjom. Takođe isti slučaj je i sa nekim drugim krivičnim dijelima. Nego, u tom slučaju se štite neka druga dobra (život, imovina). Karakteristično za ovo KD jeste njihova posledica koja se može ispoljiti u vidu apstraktne, ili konkretne opasnosti. Neka od njih se mogu pretvoriti u krivična dijela povrede.

Ovo KD ima dva osnovna oblika: izazivanje opasnosti opšteopasnom radnjom ili opšteopasnim sredstvom i nepostavljanje zaštitnih uređaja, teži, kao i nehatni oblik.

Prvi osnovni oblik se može izvršiti sa nekom od više alternativno propisanih radnji izvršenja. Radnja može biti izazivanje požara, poplave, eksplozije.

Radnja izvršenja drugog osnovnog oblika je karakteristična po tome što se sastoji u nečinjnu. Ona postoji u slučaju nepostavljanja propisanih uređaja za zaštitu od požara, otrova, eksplozije. Osim tih radnji to može biti i bilo koje nepostupanje po propisima ili tehničkim pravilima koje je podobno da izazove posledicu ovog KD.

KD PROTIV BEZBIJEDNOSTI JAVNOG SAOBRAĆAJA

Broj pravosnažno osuđenih lica za krivično djelo iz ove glave je visok u odnosu na ukupno osuđena lica za sva KD on je dostizao i procenat od 20%. Broj je dosta veći.

Radnja izvršenja osnovnog oblika sastoji se u nepridržavanju saobraćajnih propisa, tj. to je svaka ona radnja učesnika u saobraćaju na putevima koja je suprotna saobraćajnim propisima. Od tih propisa najvažniji je zakon kojim se reguliše bezbjednost saobraćaja na putevima. Takođe, od značaja su i brojni podzakonski akti u ovoj oblasti. Treba spomenuti odredbe o posebnom položaju djece, invalida starih i nemoćnih lica u saobraćaju. Pored odredaba kojima se regulišu obaveze vozača prema pješaka (seoski, poljski i šumski putevi). Tj nije potrebno da se radi samo o javnom putu. acima na obilježanom pješačkom prelazu, važno je i niz drugih propisa koji se odnose na skretanje, prednost prolaza, preticanje, obilaženje itd...

Može biti izvršeno samo na putu. Osim kategorisanog javnog puta, to uključuje i nekategorisani put kao površni koja se koristi za saobraćaj po bilo kom osnovu i koja je dostupna većem broju raznih korisnik

I ovde, kao i u drugim oblastima, krivično pravo je supsidijarnog karaktera, dok su po značenju i efikasnosti na prvom mjestu različite tehnopreventivne mjere koje se razvijaju u okviru svoje informacione tehnologije. Mada se koriste i drugi termini za ovu vrstu kriminaliteta najčešće je to termin kompjuterski kriminalitet. U posljednje vrijeme se više prihvata termin „ sajber kriminal „ mada je to engleski oblik.

Radnja krivičnog dijela jeste brisanje podataka iz računara ili ti izmijena, prikrivanje. Ovim radnjama se onemogućava da računarski programi i podaci služe svojoj svrsi. Objekat radnje jeste računarski podatak ili program. Dijelo ima teži oblik koliko je prouzrokovana šteta koja prelazi iznos od tri hiljade eura, dok najteži oblik postoji ukoliko ta šteta prelazi iznos od 30 000e. U pogledu utvrđivanja vrijednosti računarskih podataka i programa mogu se očekivati i ozbiljni problemi. Naime posebno ako je riječ o računarskim podacima teško je utvrditi koliko vrijedi određena informacija, znanje, činjenica i sl koji su unijeti u sami računar. Predmeti koji su bili sredstvo izvršenja krivičnog dijela obavezno će se oduzeti ukoliko su u svojini učinioca.

KRIVIČNA DJELA PROTIV USTAVNOG UREĐENJA I BEZBIJEDNOSTI RCG

KZ CG:

Član 357

Ko na protivustavan način pokuša da dovede Crnu Goru u položaj potčinjenosti ili zavisnosti prema nekoj drugoj državi, kazniće se zatvorom od tri do petnaest godina.

Priznavanje kapitulacije ili okupacije

Član 358

Građanin Crne Gore koji potpiše ili prizna kapitulaciju ili prihvati ili prizna okupaciju Crne Gore ili pojedinog njenog dijela, kazniće se zatvorom najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

Ugrožavanje teritorijalne cjeline

Član 359

(1) Ko silom ili na drugi protivustavan način pokuša da otcijepi neki dio teritorije Crne Gore ili da taj dio teritorije pripoji drugoj državi, kazniće se zatvorom od tri do petnaest godina.

Napad na ustavno uređenje

Član 360

Ko silom ili prijetnjom upotrebe sile pokuša da promijeni ustavno uređenje Crne Gore, kazniće se zatvorom od tri do petnaest godina.

Svrgavanje najviših državnih organa

Član 361

Ko silom ili prijetnjom upotrebe sile pokuša da svrgne neki od najviših državnih organa Crne Gore ili predstavnika tih organa, kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

Pozivanje na nasilnu promjenu ustavnog uređenja

Član 362

(1) Ko u namjeri ugrožavanja ustavnog uređenja ili bezbjednosti Crne Gore poziva ili podstiče da se silom promijeni njeno ustavno uređenje, svrgnu najviši državni organi ili predstavnici tih organa, kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(2) Ko djelo iz stava 1 ovog člana učini uz pomoć iz inostranstva, kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(3) Ko u namjeri rasturanja izrađuje ili umnožava materijal koji je po svom sadržaju takav da poziva ili podstiče na vršenje djela iz stava 1 ovog člana ili ko upućuje ili prebacuje na teritoriju Crne Gore takav materijal ili drži veću količinu tog materijala u namjeri da ga on ili neko drugi rastura, kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

Ubistvo najviših predstavnika Crne Gore

Član 363

Ko u namjeri ugrožavanja ustavnog uređenja ili bezbjednosti Crne Gore liši života Predsjednika Crne Gore, predsjednika Skupštine Crne Gore, predsjednika Vlade Crne Gore, predsjednika Ustavnog suda Crne Gore, predsjednika Vrhovnog suda ili vrhovnog državnog tužioca, kazniće se zatvorom najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

Oružana pobuna

Član 364

(1) Ko učestvuje u oružanoj pobuni koja je upravljena na ugrožavanje ustavnog uređenja, bezbjednosti ili teritorijalne cjeline Crne Gore, kazniće se zatvorom od tri do petnaest godina.

(2) Organizator ili kolovođa pobune, kazniće se zatvorom od pet do petnaest godina.

Diverzija

Član 366

Ko u namjeri ugrožavanja ustavnog uređenja ili bezbjednosti Crne Gore rušenjem, paljenjem ili na drugi način uništi ili ošteti industrijski, poljoprivredni ili drugi privredni objekat, saobraćajno sredstvo, uređaj ili postrojenje, uređaj sistema veze, uređaj javne upotrebe za vodu, toplotu, gas ili energiju, branu, skladište, zgradu ili kakav drugi objekat koji ima veći značaj za bezbjednost ili snabdijevanje građana ili za privredu ili za funkcionisanje javnih službi, kazniće se zatvorom od tri do petnaest godina.

Sabotaža

Član 367

Ko u namjeri ugrožavanja ustavnog uređenja ili bezbjednosti Crne Gore na prikriven, podmukao ili drugi sličan način u vršenju svoje službene dužnosti ili radne obaveze prouzrokuje štetu koja prelazi iznos od petnaest hiljada eura za državni organ ili organizaciju u kojoj radi ili za drugi državni organ ili drugu organizaciju, kazniće se zatvorom od tri do petnaest godina.

Špijunaža

Član 368

(1) Ko tajne podatke ili dokumente saopšti, preda ili učini dostupnim stranoj državi, stranoj organizaciji ili licu koje im služi, kazniće se zatvorom od tri do petnaest godina.

(2) Ko za stranu državu ili organizaciju stvara obavještajnu službu u Crnoj Gori ili njom rukovodi, kazniće se zatvorom od pet do petnaest godina.

(3) Ko stupi u stranu obavještajnu službu, prikuplja za nju podatke ili na drugi način pomaže njen rad, kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.

(4) Ko pribavlja tajne podatke ili dokumente u namjeri da ih saopšti ili preda stranoj državi, stranoj organizaciji ili licu koje im služi, kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(5) Ako su usljed djela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupile teške posljedice za bezbjednost, ekonomsku ili vojnu moć zemlje, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina.

(6) Tajnim podatkom smatra se podatak koji je označen sa jednim od sljedećih stepena tajnosti: "strogo tajno", "tajno", "povjerljivo", "interno", a čije bi odavanje prouzrokovalo ili bi moglo da prouzrokuje štetne posljedice po bezbjednost, odbranu ili političke ili ekonomske interese Crne Gore.

Odavanje tajnih podataka

Član 369

(1) Ko neovlašćeno nepozvanom licu saopšti, preda ili učini dostupnim tajne podatke koji su mu povjereni ili do kojih je na drugi način došao, kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana izvršeno u odnosu na tajne podatke koji su označeni kao "strogo tajno" ili je djelo učinjeno za vrijeme ratnog stanja, oružanog sukoba ili vanrednog stanja, učinilac će se kazniti zatvorom od tri do petnaest godina.

(3) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do šest godina.

(4) Tajnim podatkom se smatra podatak koji je označen jednim od sljedećih stepena tajnosti: "strogo tajno", "tajno", "povjerljivo", "interno", a čije bi odavanje prouzrokovalo ili bi moglo da prouzrokuje štetne posljedice po bezbjednost, odbranu ili političke ili ekonomske interese Crne Gore.

(5) Tajnim podatkom u smislu ovog člana ne smatraju se podaci koji su usmjereni na ugrožavanje ustavnog uređenja i bezbjednosti Crne Gore, na teške povrede osnovnih prava čovjeka, kao i podaci koji za cilj imaju prikrivanje učinjenog krivičnog djela za koje se po zakonu može izreći zatvor od pet godina ili teža kazna.

Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje

Član 370

(1) Ko javno podstiče na nasilje ili mržnju prema grupi ili članu grupe koja je određena na osnovu rase, boje kože, religije, porijekla, državne ili nacionalne pripadnosti, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko javno odobrava, negira postojanje ili značajno umanjuje težinu krivičnih djela genocida, zločina protiv čovječnosti i ratnih zločina učinjenih protiv grupe ili člana grupe koja je određena na osnovu rase, boje kože, religije, porijekla, državne ili nacionalne pripadnosti, na način koji može dovesti do nasilja ili izazvati mržnju prema grupi lica ili članu takve grupe, ukoliko su ta krivična djela utvrđena pravosnažnom presudom suda u Crnoj Gori ili međunarodnog krivičnog suda.

(3) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno prinudom, zlostavljanjem, ugrožavanjem sigurnosti, izlaganjem poruzi nacionalnih, etničkih ili vjerskih simbola, oštećenjem tuđih stvari, sknavljenjem spomenika, spomenobilježja ili grobova, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ko djelo iz st. 1 do 3 ovog člana vrši zloupotrebom položaja ili ako je usljed tih djela došlo do nereda, nasilja ili drugih teških posljedica za zajednički život naroda, nacionalnih manjina ili etičnih grupa koje žive u Crnoj Gori, kazniće se za djelo iz stava 1 ovog člana zatvorom od jedne do osam godina, a za djelo iz st. 2 i 3 zatvorom od dvije do deset godina.

Povreda teritorijalnog suvereniteta

Član 371

Ko kršeći pravila međunarodnog prava prodre na teritoriju Crne Gore, kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

Udruživanje radi protivustavne djelatnosti

Član 372

(1) Ko stvara grupu ili drugo udruženje lica radi vršenja krivičnih djela iz čl. 357 do 363 čl. 365 do 367 ovog zakonika, kazniće se kaznom propisanom za djelo za čije vršenje je udruženje organizovano.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko se sa drugim dogovori da izvrši neko od djela navedenih u stavu 1 ovog člana, a može se i blaže kazniti.

(3) Ko postane pripadnik nekog udruženja iz stava 1 ovog člana, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(4) Učinitelj djela iz stava 1 ovog člana koji otkrivanjem udruženja ili na drugi način spriječi izvršenje krivičnih djela predviđenih u stavu 1 ovog člana, kazniće se zatvorom do tri godine, a može se i osloboditi od kazne.

(5) Pripadnik udruženja iz stava 3 ovog člana koji otkrije udruženje prije nego što je u njegovom sastavu ili za njega učinio neko krivično djelo predviđeno u stavu 1 ovog člana, kazniće se zatvorom do jedne godine, a može se i osloboditi od kazne.

Pripremanje djela protiv ustavnog uređenja i bezbjednosti Crne Gore

Član 373

(1) Ko priprema izvršenje krivičnog djela iz čl. 357 do 367 i člana 368 st. 1 i 2 ovog zakonika, kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.

(2) Ko upućuje ili prebacuje na teritoriju Crne Gore lica ili oružje, eksploziv, otrove, opremu, municiju ili drugi materijal radi izvršenja jednog ili više krivičnih djela iz ove glave, kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.

(3) Pripremanje iz stava 1 ovog člana sastoji se u nabavljanju ili osposobljavanju sredstava za izvršenje krivičnog djela, u otklanjanju prepreka za izvršenje krivičnog djela, u dogovaranju, planiranju ili organizovanju sa drugim izvršenje krivičnog djela ili u drugim radnjama kojima se stvaraju uslovi za neposredno izvršenje krivičnog djela.

Teška djela protiv ustavnog uređenja i bezbjednosti Republike Crne Gore

Član 374

(1) Za krivično djelo iz čl. 359 do 361 i čl. 364 do 367 ovog zakonika koje je imalo za posljedicu smrt jednog ili više lica ili je izazvalo opasnost za život ljudi ili je praćeno teškim nasiljima ili velikim razaranjima ili je dovelo do ugrožavanja bezbjednosti ekonomske ili vojne snage zemlje, učinitelj će se kazniti zatvorom najmanje deset godina.

(2) Ako je pri izvršenju djela iz stava 1 ovog člana učinitelj sa umišljajem lišio života jedno ili više lica, kazniće se zatvorom najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

(3) Kaznom iz stava 2 ovog člana kazniće se i ko učini krivično djelo iz člana 357, čl. 359 do 362, čl. 364 do 368, čl. 372 i 373 stav 2 ovog zakonika za vrijeme ratnog stanja, oružanog sukoba ili vanrednog stanja.

ZAJEDNIČKE KARAKTERISTIKE:

Objekt krivičnopravne zaštite: ustavno uređenje i bezbjednost RCG.

Ova djela se obično nazivaju politička krivična djela.

Priroda ovih krivičnih djela uvijek podrazumijeva umišljaj.

Posebno je inkriminisano udruživanje radi protivustavne djelatnosti.

Krivična djela:

1. Ugrožavanje nezavisnosti
2. Priznavanje kapitulacije i okupacije
3. Ugrožavanje teritorijalne cjeline
4. Ubistvo najviših predstavnika državne zajednice i država članica
5. Diverzija
6. Povreda teritorijalnog suvereniteta

NAPAD NA USTAVNO UREĐENJE (čl.360 KZ)

Uobičajeno se naziva i krivičnim djelom veleizdaje.

Radnja izvršenja ovog krivičnog djela ima dva oblika. Ona se sastoji u pokušaju promjene uszavnog uređenja RCG ili u pokušaju svrgavanja najviših državnih organa (Skupština CG, Predsjednik CG, Vlada CG, Vrhovni i Ustavni sud CG).

Pokušaj se mora odnositi na nasilnu promjenu ustavnog uređenja ili nasilno svrgavanje državnih organa.

Kod ovog krivičnog djela pokušaj NIJE MOGUĆ, s obzirom na to da on predstavlja svršeno krivično djelo.

Pripremne radnje su kažnjive.

Kvalifikovani oblici ovog krivičnog djela postoje ako je ovo krivično djelo za posljedicu imalo smrt jednog ili više lica, ili je izazvalo opasnost za život ljudi ili je bilo praćeno teškim nasiljem ili velikim razaranjima, ili je dovelo do ugrožavanja bezbjednosti, ekonomske ili vojne snage zemlje. Takođe, predviđeno je i vršenje ovog krivičnog djela za vrijeme neposredne ratne opasnosti, ratnog stanja, oružanog sukoba ili vanrednog stanja.

POZIVANJE NA NASILNU PROMJENU USTAVNOG UREĐENJA (čl. 362 KZ)

Ovo krivično djelo se nekada nazivalo neprijateljskom propagandom.

Osnovni oblik krivičnog djela se sastoji u pozivanju ili podsticanju da se silom promijeni ustavno uređenje CG, ili da se svrgnu najviši organi vlasti i njihovi predstavnici.

Teži oblik postoji kada se djelo izvrši uz pomoć iz inostranstva.

Lakši oblik ima dvije različite radnje izvršenja:

1. Izrada ili umnožavanje materijala koji je takav da se njime može izvršiti djelo.
2. Upućivanje ili prebacivanje na teritoriju CG materijala koji je po svom sadržaju takav da poziva ili podstiče na vršenje osnovnog oblika krivičnog djela.

ORUŽANA POBUNA (čl. 364 KZ)

Za postojanje ovog krivičnog djela potrebno je da je oružana pobuna upravljena na ugrožavanje ustavnog uređenja, bezbjednosti ili teritorijalne cjeline CG.

Krivično djelo ima dva oblika:

1. Učiniac je lice koje učestvuje u oružanoj pobuni.
2. Kao učiniac se javlja organizator pobune (teži oblik).

Učesnik je svako ono lice koje na bilo koji način, neposredno ili posredno, učestvuje, odnosno uzme učešće u oružanoj pobuni. Organizator je lice koje organizuje, priprema i planira oružanu pobunu.

Za postojanje krivičnog djela naophodan je UMIŠLJAJ.

Pripremanje krivičnog djela je kažnjivo.

Kvalifikovani oblici oružane pobune postoje ako je ovo krivično djelo za posljedicu imalo smet jednog ili više lica, ili je izazvalo opasnost za život ljudi, ili je bilo praćeno teškim nasiljima ili velikim razaranjima, ili je dovelo do ugrožavanja bezbjednosti, ekonomske ili vojne snage zemlje. Takođe, vršenje ovog krivičnog djela za vrijeme neposredne ratne opasnosti, ratnog stanja, oružanog sukoba ili vanrednog stanja.

TERORIZAM (čl. 365 KZ)

Kod krivičnih djela terorizma najčešće se kumulativno traže dva elementa:

1. Da je preduzeta neka opšteopasna radnja (objektivni)
2. Da postoji namjera zastrašivanja građana (subjektivni)

Radnja izvršenja ovog krivičnog djela sastoji se u preduzimanju neke opšteopasne radnje (izazivanje eksplozije ili požara), aktu nasilja, prijetnji da će se preduzeti neka opšteopasna radnja ili upotrijebiti opšteopasno sredstvo (nuklearno, hemijsko, bakteriološko).

Moguć je pokušaj ovog krivičnog djela koja postoji onda kada je preduzeta ili započeta neka od navedenih radnji u namjeri ugrožavanja ustavnog uređenja ili bezbjednosti CG, ali nije došlo do osjećanja straha ili nesigurnosti kod građana.

Neophodno je da je radnja izvršenja preduzeta s namjerom ugrožavanja ustavnog uređenja ili bezbjednosti CG.

Pripremanje krivilnog djela terorizma je kažnjivo.

ODAVANJE DRŽAVNE TAJNE (čl. 369 KZ)

Objekt radnje: podaci ili dokumenti koji predstavljaju državnu tajnu.

Ovo krivično djelo ima 3 oblika:

1. Osnovni oblik
2. Teži oblik
3. Nehatni oblik

Osnovni oblik postoji kada neko saopšti, preda ili učini dostupnim podatke ili dokumente nepozvanom licu koji su mu povjereni, ili do kojih je na drugi način došao, a koji predstavljaju državnu tajnu.

Izvršilac je lice koje je ovlašćeno po nekom pravnom osnovu da ima u posjedu podatke, odnosno dokumenta koji predstavljaju državnu tajnu.

Krivično djelo podrazumijeva postojanje umišljaja koje mora obuhvatiti i svijest da se radi o podacima ili dokumentima koji predstavljaju državnu tajnu.

Teži oblik krivičnog djela sadrži 2 kvalifikatorne okolnosti:

1. Neposredna ratna opasnost, ratno stanje ili vanredno stanje
2. Ugrožavanje bezbjednosti, ekonomske ili vojne moći CG.

Pojam ilegalne tajne se odnosi npr. na podatke ili dokumente koji za cilj imaju prikrivanje nekog teškog krivičnog djela.

IZAZIVANJE NACIONALNE, RASNE I VJERSKE MRŽNJE, RAZDORA I NETRPELJIVOSTI (čl. 370 KZ)

Radnja izvršenja kod osnovnog oblika postavljena je alternativno kao izazivanje ili raspirivanje nacionalne, rasne ili vjerske mržnje, razdora ili netrpeljivosti.

Za postojanje dovršenog krivičnog djela nije neophodno da je radnja izvršenja izazivanja dovela do mržnje ili netrpeljivosti, ili pak da je radnja raspirivanja povećala intenzitet mržnje ili netrpeljivosti.

Pasivni subjekt su NARODI I ETNIČKE ZAJEDNICE KOJE ŽIVE U CG. Ako se radi o narodima ili etičkim zajednicama koje ne žive u CG, ovo krivično djelo ne postoji.

U pogledu krivice potreban je umišljaj, s tim što je dovoljno i postojanje eventualnog umišljaja.

Teži oblik krivičnog djela postoji ako je djelo učinjeno prinudom, zlostavljanjem, ugrožavanjem sigurnosti, izlaganjem poruzi nacionalnih, vjerskih ili etničkih simbola, oštećenjem tuđih stvari, sknavljenjem spomenika, spomen-obilježja ili grobova.

Predviđen je i najteži oblik s obzirom na dvije okolnosti:

1. Vršenje djela zloupotrebom položaja ili ovlašćenja
2. S obzirom na posljedice do kojih je došlo

KZ CG:

Član 375

(1) Ko silom ili prijetnjom da će neposredno upotrijebiti silu spriječi službeno lice u vršenju službene radnje koju preduzima u okviru svojih ovlašćenja ili ga na isti način prinudi na vršenje službene radnje, kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Ako prilikom izvršenja djela iz stava 1 ovog člana učinilac uvrijedi ili zlostavi službeno lice ili mu nanese laku tjelesnu povredu ili prijeti upotrebom oružja, kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(3) Ko djelo iz st.1 i 2 ovog člana učini prema sudiji ili državnom tužiocu pri vršenju njihove sudijske, odnosno tužilačke dužnosti ili službenom licu u vršenju poslova javne ili državne bezbjednosti ili dužnosti čuvanja javnog reda i mira, sprječavanja ili otkrivanja krivičnog djela, hvatanja učinioca krivičnog djela ili čuvanja lica lišenog slobode, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(4) Za pokušaj djela iz st. 1 i 2 ovog člana kazniće se.

(5) Ako je učinilac djela iz st. 1 do 3 ovog člana bio izazvan nezakonitim ili grubim postupanjem službenog lica, može se osloboditi od kazne.

Napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti

Član 376

(1) Ko napadne ili prijeti da će napasti službeno lice u vršenju službene dužnosti, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je pri izvršenju djela iz stava 1 ovog člana službenom licu nanesena laka tjelesna povreda ili je prijećeno upotrebom oružja, učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(3) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno prema sudiji ili državnom tužiocu u vezi sa vršenjem njihove sudijske, odnosno tužilačke dužnosti ili službenom licu u vezi sa vršenjem poslova javne ili nacionalne bezbjednosti, učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(4) Za pokušaj djela iz stava 1 ovog člana kazniće se.

(5) Učinilac djela iz st. 1 do 3 ovog člana koji je bio izazvan nezakonitim ili grubim postupanjem službenog lica može se osloboditi od kazne.

Učestvovanje u grupi koja spriječi službeno lice u vršenju službene radnje

Član 377

(1) Ko učestvuje u grupi ljudi koja zajedničkim djelovanjem spriječi službeno lice u vršenju službene radnje ili ga na isti način prinudi na vršenje službene radnje, kazniće se za samo učestvovanje zatvorom do dvije godine.

(2) Za pokušaj će se kazniti.

(3) Kolovođa grupe koja izvrši djelo iz stava 1 ovog člana, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Pozivanje na otpor

Član 378

(1) Ko druge poziva na otpor ili na neposlušnost prema zakonitim odlukama ili mjerama državnih organa ili prema službenom licu u vršenju službene radnje, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana došlo do nesprovođenja ili znatnog otežavanja sprovođenja zakonite odluke ili mjere državnih organa, učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Nepostupanje po naredbi za udaljavanje

Član 379

(1) Ko se ne udalji iz grupe ljudi koju je ovlašćeno službeno ili ovlašćeno vojno lice pozvalo da se raziđe u prilikama kad je javni red ugrožen, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri mjeseca.

(2) Kolovođa grupe koji izvrši djelo iz stava 1 ovog člana, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

Neučestvovanje u otklanjanju opšte opasnosti

Član 380

Ko protivno naređenju nadležnog organa, odnosno drugog nadležnog subjekta, bez opravdanog razloga, odbije da učestvuje u otklanjanju opasnosti nastale usljed požara, poplave, zemljotresa ili drugog udesa, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri mjeseca.

Skidanje i povreda službenog pečata i znaka

Član 381

(1) Ko skine ili povrijedi službeni pečat ili znak koji je ovlašćeno službeno lice stavilo radi osiguranja predmeta ili prostorije ili ko, bez skidanja ili povrede pečata ili znaka, uđe u takvu prostoriju ili otvori predmet na koji je bio stavljen službeni pečat ili znak, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Za pokušaj će se kazniti.

Oduzimanje i uništenje službenog pečata i službenog spisa

Član 382

(1) Ko protivpravno oduzme, sakrije, uništi, ošteti ili na drugi način učini neupotrebljivim službeni pečat, knjigu, spis ili ispravu koja pripadaju državnom organu, privrednom društvu, ustanovi ili drugom subjektu koji vrši javna ovlašćenja ili se kod njih nalazi, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Za pokušaj će se kazniti.

Lažno predstavljanje

Član 383

(1) Ko se u namjeri da sebi ili drugom pribavi kakvu korist ili da drugom nanese kakvu štetu, lažno predstavlja kao službeno ili vojno lice ili neovlašćeno nosi kakve znake službenog ili vojnog lica, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko izvrši kakvu radnju koju je ovlašćeno da izvrši samo određeno službeno ili vojno lice.

Samovlašće

Član 384

(1) Ko samovlasno pribavlja neko svoje pravo ili pravo za koje smatra da mu pripada, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno upotrebom sile ili prijetnje, učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(3) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno prijetnjom ubistvom ili teškom tjelesnom povredom, učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(4) Ko djelo iz st. 1 do 3 ovog člana učini za drugog, kazniće se kaznom propisanom za to djelo.

(5) Ako je djelo iz stava 1 i stava 4 u vezi sa stavom 1 ovog člana učinjeno na štetu građana, gonjenje se preduzima po privatnoj tužbi

OPŠTE KARAKTERISTIKE

Objekt zaštite: pravilno funkcionisanje državnih organa i obavljanje određenih poslova iz njihovog djelokruga i to prije svega organa uprave.

Krivična djela:

1. Sprečavanje službenog lica u vršenju službene radnje
2. Napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti
3. Učestvovanje u grupi koja spriječi službeno lice u vršenju službene radnje
4. Pozivanje na otpor
5. Nepostupanje po naredbi za udaljavanje
6. Neučestvovanje u otklanjanju opšte opasnosti
7. Skidanje i povreda službenog pečata i znaka
8. Oduzimanje i uništenje službenog pečata i spisa
9. Samovlašće

SPREČAVANJE SLUŽBENOG LICA U VRŠENJU SLUŽBENE RADNJE (Čl. 375 KZ)

Osnovni oblik obuhvata dvije radnje izvršenja:

1. Sprečavanje službenog lica u vršenju službene radnje

1. Prinudavanje službenog lica na izvršenje službene radnje.

Radnju izvršenja predstavljaju sila i prijetnja da će se upotrebiti sila.

Djelo je izvršeno onda kada je službeno lice spriječeno u vršenju službene dužnosti ili je prinuđeno da izvrši službenu dužnost

Pokušaj ovog krivičnog djela postoji ukoliko je preduzeta radnja izvršenja koja nije za posljedicu imala sprečavanje odnosno prinudavanje službenog lica, a bila je na to upravljena.

Pasivni subjekt krivičnog djela je SLUŽBENO LICE.

Subjektivno obilježje krivičnog djela jeste umišljaj koji mora biti usmjeren na to da se silom ili prijetnjom službeno lice spriječi da izvrši službenu radnju ili da se prinudi da izvrši službenu radnju.

Teži oblik postoji u 4 slučaja: ako učinilac prilikom izvršenja osnovnog oblika uvrijedi službeno lice, zlostavi ga, nanese mu laku tjelesnu povredu ili prijeti upotrebom oružja.

Takođe, teži oblik postoji ako je krivično djelo učinjeno prema sudiji ili državnom tužiocu pri vršenju njihove sudijske, odnosno, tužilačke dužnosti ili službenom licu u vršenju poslova javne ili državne bezbjednosti ili dužnosti čuvanja javnog reda i mira, sprečavanja ili otkrivanja krivičnog djela, hvatanja učinioca krivičnog djela ili čuvanja lica lišenog slobode.

Kao pasivni subjekt ovog oblika javlja se sudija, državni tužilac, kao i službeno lice koje vrši određene poslove.

Predviđen je i fakultativni osnov za oslobađanje od kazne, do čega može doći pod uslovom da je učinilac djela bio izazvan nezakonitim ili grubim postupanjem službenog lica.

KZ CG:

Član 385

(1) Ko zna da se priprema izvršenje krivičnog djela za koje se po zakonu može izreći pet godina zatvora ili teža kazna, pa u vremenu kad je još bilo moguće spriječiti njegovo izvršenje to ne prijavi, a djelo bude pokušano ili izvršeno, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako nije prijavljeno pripremanje krivičnog djela za koje se po zakonu može izreći kazna dugotrajnog zatvora, učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(3) Za djelo iz stava 1 ovog člana neće se kazniti lice kojem je učinilac bračni drug, lice sa kojim učinilac živi u trajnoj vanbračnoj zajednici, srodnik po krvi u pravoj liniji, brat ili sestra, usvojlac ili usvojenik, kao i bračni drug nekog od navedenih lica, odnosno lice koje sa nekim od njih živi u trajnoj vanbračnoj zajednici.

Neprijavljivanje krivičnog djela i učinioca

Član 386

(1) Ko zna da je neko lice učinilo krivično djelo za koje se po zakonu može izreći kazna dugotrajnog zatvora ili zna samo da je takvo djelo učinjeno pa to ne prijavi prije nego što su djelo, odnosno učinilac otkriveni, kazniće se zatvorom do dvije godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i službeno ili odgovorno lice koje svjesno propusti da prijavi krivično djelo za koje je saznalo u vršenju svoje dužnosti, ako se za to djelo po zakonu može izreći pet godina zatvora ili teža kazna.

(3) Za neprijavljivanje krivičnog djela ili učinioca iz st. 1 i 2 ovog člana neće se kazniti lice kojem je učinilac bračni drug ili sa kojim živi u trajnoj vanbračnoj zajednici, srodnik po krvi u pravoj liniji, brat ili sestra, usvojlac ili usvojenik, kao i bračni drug nekog od navedenih lica, odnosno lice koje sa nekim od njih živi u trajnoj vanbračnoj zajednici, kao i branilac, ljekar ili vjerski ispovjednik učinioca.

Pomoć učinioocu poslije izvršenog krivičnog djela

Član 387

(1) Ko krije učinoca krivičnog djela ili mu prikriivanjem sredstava kojima je djelo učinjeno, tragova ili na drugi način pomaže da ne bude otkriven ili ko krije osuđeno lice ili preduzima druge radnje kojima se ide za tim da se ne izvrši izrečena kazna, mjera bezbjednosti ili da se ne primijene vaspitne mjere upućivanja u vaspitnu ustanovu ili vaspitno-popravni dom, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(2) Ko pruži pomoć učinocu krivičnog djela za koje je propisana kazna zatvora preko pet godina, kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(3) Ko pruži pomoć učinioocu krivičnog djela za koje je propisana kazna dugotrajnog zatvora, kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Kazna za djelo iz stava 1 ovog člana ne može biti teža ni po vrsti ni po visini od kazne propisane za krivično djelo koje je izvršilo lice kojem je pružena pomoć.

(5) Za djelo iz st. 1 do 3 ovog člana neće se kazniti lice kojem je učinilac bračni drug, lice sa kojim učinilac živi u trajnoj vanbračnoj zajednici, srodnik po krvi u pravoj liniji, brat ili sestra, usvojlac ili usvojenik, kao i bračni drug nekog od navedenih lica, odnosno lice koje sa nekim od njih živi u trajnoj vanbračnoj zajednici.

Član 388

(1) Ko prijavi određeno lice da je učinilo krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, a zna da to lice nije učinilac tog djela, kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko podmetanjem tragova krivičnog djela ili na drugi način izazove pokretanje krivičnog postupka zbog krivičnog djela za koje se goni po službenoj dužnosti protiv lica za koje zna da nije učinilac tog djela.

(3) Ko sam sebe prijavi da je učinio krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, iako zna da ga nije učinio, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(4) Kaznom iz stava 3 ovog člana kazniće se i ko prijavi da je učinjeno krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, iako zna da to djelo nije učinjeno.

Davanje lažnog iskaza

Član 389

(1) Svjedok, vještak, prevodilac ili tumač, koji da lažan iskaz pred sudom, u disciplinskom, prekršajnom ili upravnom postupku ili u drugom zakonom propisanom postupku, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i stranka koja prilikom izvođenja dokaza saslušanjem stranaka u sudskom ili upravnom postupku da lažan iskaz, a na ovom iskazu bude zasnovana odluka donesena u tom postupku.

(3) Ako je lažan iskaz dat u krivičnom postupku, učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(4) Ako su usljed djela iz stava 3 ovog člana nastupile naročito teške posljedice za okrivljenog, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(5) Ako učinilac dobrovoljno opozove lažan iskaz prije nego što se donese konačna odluka, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri mjeseca, a može se i osloboditi od kazne.

Sprječavanje dokazivanja

Član 390

(1) Ko svjedoku ili vještaku ili drugom učesniku pred sudom ili drugim državnim organom, ili njegovom članu porodice ili porodične zajednice učini, ponudi ili obeća poklon ili drugu korist ili prema njemu primijeni silu ili prijetnju u namjeri da to lice davanjem lažnog iskaza ili nedavanjem iskaza utiče na ishod postupka, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ko u namjeri da spriječi ili oteža dokazivanje sakrije, uništi, ošteti ili djelimično ili potpuno učini neupotrebljivom tuđu ispravu ili druge predmete koji služe za dokazivanje, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(3) Kaznom iz stava 2 ovog člana kazniće se i ko u namjeri iz stava 2 ovog člana ukloni, uništi, pokvari, pomjeri ili premjesti kakav granični kamen, zemljomjerski znak ili uopšte kakav znak o svojini na nepokretnosti ili o pravu na upotrebu vode ili ko u istoj namjeri ovakav znak lažno postavi.

Član 391

(1) Ko neovlašteno otkrije ono što je saznao u sudskom, prekršajnom, upravnom ili drugom zakonom propisanom postupku, a što se po zakonu ne može objaviti ili je odlukom suda ili drugog nadležnog organa proglašeno kao tajna, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko bez dozvole suda objavi tok krivičnog postupka koji se vodi protiv maloljetnika ili odluku koja je u tom postupku donesena ili ko objavi ime maloljetnika protiv kojeg je postupak vođen ili podatke iz kojih se može saznati o kom se maloljetniku radi.

(3) Ko neovlašteno otkrije podatke o identitetu ili lične podatke lica zaštićenog u krivičnom postupku ili posebnim programom zaštite, kazniće se zatvorom do tri godine.

(4) Ako su usljed djela iz stava 3 ovog člana nastupile teške posljedice po zaštićeno lice ili je krivični postupak bio onemogućen ili u znatnoj mjeri otežan, učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Pobuna lica lišenih slobode

Član 392

(1) Lica koja su na osnovu zakona lišena slobode koja se skupe u namjeri nasilno oslobode ili da zajednički napadnu lica čijem su nadzoru povjerena ili da ih ili prijetnjom da će neposredno upotrijebiti silu prinude da učine ili propuste nešto protivno njihovoj dužnosti, da se silom što je kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Učinilac djela iz stava 1 ovog člana koji upotrijebi silu ili prijetnju, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Bjekstvo lica lišenog slobode

Član 393

Lice lišeno slobode na osnovu zakona koje upotrebom sile protiv nekog lica ili prijetnjom da će neposredno napasti na život ili tijelo pobjegne, kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

Omogućavanje bjekstva licu lišenom slobode

Član 394

(1) Ko silom, prijetnjom, obmanom ili na drugi način omogući bjekstvo licu koje je na osnovu zakona lišeno slobode, kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(2) Ako djelo iz stava 1 ovog člana učine više lica udruženo ili je omogućeno bjekstvo više lica, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

Neizvršenje sudske odluke

Član 395

(1) Službeno ili odgovorno lice koje odbije da izvrši pravosnažnu i izvršnu sudsku odluku, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(2) Ako lice iz stava 1 ovog člana izvrši pravosnažnu i izvršnu sudsku odluku, gonjenje se neće preduzeti, a ako je preduzeto, obustaviće se.

Kršenje zabrane određene izrečenom mjerom bezbjednosti

Član 395a

Ko prekrši zabranu određenu mjerom bezbjednosti izrečenom pravosnažnom sudskom odlukom iz čl. 73, 76, 77a i 77b ovog zakonika ili se ne pridržava izrečene mjere bezbjednosti, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Protivzakonito omogućavanje vršenja određenih poziva, funkcija, dužnosti, poslova i djelatnosti

Član 396

Ko omogući nekom licu vršenje određenih poziva, funkcija, dužnosti, poslova ili djelatnosti iako je znao da je vršenje istih tom licu zabranjeno pravosnažnom odlukom kojom mu je izrečena odgovarajuća mjera bezbjednosti ili zaštitna mjera ili je takva zabrana nastupila kao pravna posljedica osude, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

Ometanje pravde

Član 396a

(1) Ko sudiju, državnog tužioca, njegovog zamjenika, notara ili javnog izvršitelja silom ili prijetnjom ili na drugi način ozbiljno ometa ili spriječi u vršenju dužnosti da donese ili ne donese neku odluku, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ko prilikom izvršenja djela iz stava 1 ovog člana prijeti upotrebom oružja ili licima iz stava 1 ovog člana nanese laku tjelesnu povredu, kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

Nadripisarstvo

Član 397

Ko se bez odgovarajuće stručne spreme uz naknadu bavi pružanjem pravne pomoći, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

OPŠTE KARAKTERISTIKE:

Zaštitni objekt: pravosuđe odnosno nesmetano obavljanje pravosudne funkcije.

NEPRIJAVLJIVANJE PRIPREMANJA KRIVIČNOG DJELA (Čl. 385 KZ)

Osnovni oblik postoji u slučaju neprijavlivanja pripremanja krivičnog djela za koje se može izreći kazna zatvora u trajanju od 5 godina ili teža kazna.

Radnja izvršenja se sastoji u nečinjenju tj. u propuštanju da se pripremanje prijavi.

Da bi krivično djelo postojalo, neophodno je da je do propuštanja da se pripremanje izvršenja prijavi došlo u vremenu kada je pripremano djelo još bilo moguće spriječiti.

Za postojanje djela da subjektivnom planu neophodan je umišljaj izvršioca.

Teži oblik postoji kada se osnovni oblik djela učini u odnosu na krivično djelo za koje se može izreći kazna zatvora od 40 godina.

Kod ovog krivičnog djela predviđen je i lični osnov isključenja kažnjivosti s obzirom na postojanje bliskog odnosa lica koja ne prijave pripremanje djela i lica koje djelo priprema.

Ovaj osnov isključenja kažnjivosti se ne primjenjuje kod težeg oblika iz stava 2.

NEPRIJAVLJIVANJE KRIVIČNOG DJELA I UČINIOCA (Čl. 386)

Prvi oblik ovog krivičnog djela može se izvršiti na dva načina:

1. Neprijavlivanjem učinioa krivičnog djela
2. Neprijavlivanjem izvršenog djela

Drugi oblik može izvršiti samo službeno ili odgovorno lice. Radnja izvršenja se sastoji u svjesnom propuštanju da se prijavi krivično djelo za koje je službeno ili odgovorno lice znalo u vršenju svoje dužnosti.

Mora se raditi o krivičnom djelu za koje se može izreći kazna zatvora od 5 godina ili teža kazna.

Kod oba oblika potreban je umišljaj izvršioca.

Propisan je i lični osnov isključenja kažnjivosti u odnosu na određene kategorije lica, koji se ne odnosi na teži oblik iz stava 1.

POMOĆ UČINIOCU POSLE IZVRŠENOG KRIVIČNOG DJELA (Čl. 387 KD)

Ovo krivično djelo ima 3 oblika:

1. Osnovni
2. Teži
3. Najteži

Radnja izvršenja osnovnog oblika sastoji se u sakrivanju učinioca ili u tome što se učiniocu prikrivanjem sredstava kojima je djelo učinjeno, tragova ili na drugi način pomaže da ne bude otkriven.

Takođe, prikrivanje postoji i onda kada izvršilac krije osuđeno lice ili preduzima radnje kojima se ide za tim da ne izvrši izrečena kazna, mjere bezbjednosti, ili određene vaspitne mjere.

Prikrivanje može biti lično i stvarno.

Izvršilac ovog krivičnog djela može biti svako lice osim saučesnika, jer se od njih ne može zahtjevati da otkriju zajedničko djelo.

Subjektivno biće krivičnog djela podrazumijeva umišljaj.

Teži oblik se sastoji u pružanju pomoći učiniocu krivičnog djela za koje je propisana kazna zatvora preko 5 godina, a najteži ako je propisana kazna zatvora od 40 godina.

Isključeno je kažnjavanje određenih kategorija lica za bilo koji ovčik ovog krivičnog djela. Neće se kazniti lice kome je učinilac bračni drug, vanbračno drug, srodnik po krvi u pravoj liniji, brat ili sestra, usvojlac ili usvojenik.

LAŽNO PRIJAVLJIVANJE (Čl. 388 KZ)

Cilj ove inkriminacije jeste i zaštita lica od lažnog prijavljivanja da su izvršili krivično djelo. Krivično djelo ima dva osnovna i dva lakša oblika.

Radnja izvršenja prvog osnovnog oblika sastoji se u prijavljivanju određenog lica da je učinilo krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti.

Prijavljivanje mora biti lažno i u objektivnom smislu (da lice koje se lažno prijavljuje nije učinilac krivičnog djela) i subjektivnom smislu (da onaj ko prijavljuje zna za to)

Krivično djelo je dovršeno podnošenjem lažne prijave da je neko lice učinilo krivično djelo.

Drugi osnovni oblik ovog krivičnog djela sastoji se u podmetanju tragova krivičnog djela.

Ovo krivično djelo(drugi osnovni oblik) je dovršeno samo ako je došlo do pokretanja krivičnog postupka zbog krivičnog djela za koje se goni po službenoj dužnosti.

Poseban (lakši) oblik ovog krivičnog djela postoji onda kada učinilac sam sebe prijavi, a zna da nije izvršilac krivičnog djela. Ovo djelo ne može učiniti lice koje da lažno priznanje u svojstvu okrivljenog.

Takođe, predviđeno je i lažno prijavljivanje samog djela.

Kod svih oblika na subjektivnom planu potreban je direktan umišljaj.

DAVANJE LAŽNOG ISKAZA (Čl.335 KZ)

Zaštitni objekt ovog krivičnog djela jeste u prvom redu pravosuđe, odnosno njegovo pravilno funkcionisanje, ali i funkcionisanje nekih drugih organa.

Krivično djelo ima dva osnovna i dva teža oblika.

Radnja izvršenja kod ovih oblika sastoji se u davanju lažnog iskaza.

Lažni iskaz predstavlja izjavu koja sadrži potvrđivanje neistinih činjenica ili negiranje istinitih.

Potrebno je da se lažni iskazi odnosi na činjenice koje mogu biti od uticaja na odluku u predmetu u kome se daju.

Lažni iskaz se NE može dati ćutanjem.

Prvi osnovni oblik predviđa davanje lažnog iskaza pred sudom ili u prekršajnom, disciplinskom, upravnom postupku ili u drugom zakonom propisanom postupku. Izvršilac ovog oblika može biti vještak, svjedok, prevodilac ili tumač.

Drugi osnovni oblik vrši se davanjem lažnog iskaza u parničnom, vanparničnom, izvršnom ili upravnom postupku. Kao izvršilac ovog oblika javlja se stranka koja da lažan iskaz prilikom izvođenja dokaza saslušanjem stranaka.

Teži oblik postoji kada je lažni iskaz dat u krivičnom postupku.

Za postojanje ovih oblika krivičnog djela neophodan je umišljaj, koji obuhvata svijest o tome da je iskaz koji se daje lažan.

Najteži oblik postoji u slučaju kada usljed davanja lažnog iskaza u krivičnom postupku nastupe naročito teške posljedice za okrivljenog.

U odnosu na težu posledicu potreban je nehat učinioaca, ali može postojati i umišljaj.

Učinitelj se može osloboditi od kazne pod sljedećim uslovima:

1. Da je učinilac dobrovoljno opozvao svoj lažni iskaz
2. Da je to učinio prije nego što je donijeta konačna odluka u postupku u kome je dao lažan iskaz.

NADRIPISARSTVO (Čl. 342 KZ)

Radnja izvršenja je bavlje pružanjem pravne pomoći.

Subjektivni element krivičnog djela je umišljaj. Sama radnja bavljenja podrazumijeva postojanje direktnog umišljaja.

KRIVIČNA DJELA PROTIV JAVNOG REDA I MIRA

1. Zajedničke karakteristike

Javni red i mir jeste usklađeno stanje međusobnih odnosa građana nastalo njihovim ponašanjem na javnom mjestu i djelovanjem organa i organizacija u javnom životu radi

obezbjeđivanja jednakih uslova za ostvarivanje prava građana na ličnu i imovinsku sigurnost, mir i spokojstvo, privatni život, slobodu kretanja, očuvanje javnog morala i ljudskog dostojanstva i prava maloljetnika na zaštitu.

Tri kivična djela koja u stvari predstavljaju pripremne radnje za izvršenje krivičnog djela:

1. Dogovor za izvršenje krivičnog djela
2. Zločinačko udruživanje
3. Izrađivanje i nabavljanje oružja i sredstava namijenjenih za izvršenje krivičnih djela

Osim zločinačkog udruživanja, predviđena su i sledeća krivična djela:

1. Izazivanje panika i nereda
2. Nasilničko ponašanje
3. Dogovor za izvršenje krivičnog djela
4. Izrađivanje i nabavljanje oružja i sredstava namijenjenih za izvršenje krivičnog djela
5. Nedoizvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija
6. Učestvovanje u grupi koja izvrši krivično djelo
7. Nedoizvoljen prelaz državne granice
8. Zloupotreba znaka za pomoć i znaka za opasnost
9. Neovlašćeno organizovanje igara na sreću
10. Neovlašćeno bavljenje određenim zanimanjem
11. Neovlašćeno posjedovanje i korišćenje radio i televizijske stanice
12. Povreda leša
11. Povreda groba

2. Pojedina krivična djela

2.1. Zločinačko udruživanje

Radnja izvršenja krivičnog djela sastoji se u organizovanju grupe ili drugog udruženja koje za cilj ima vršenje krivičnog djela za koja se po zakonu može izreći kazna zatvora od jedne godine ili teža kazna.

Organizovanje predstavlja stvaranje grupe ili drugog udruženja, plana za vršenje KD, dodjelu uloga pojedinim pripadnicama i uopšte preduzimanje organizacionih mjera neophodnih za funkcionisanje grupe ili udruženja i vršenja KD.

Pod grupom se podrazumijeva najmanje 3 lica koja su se udružila radi vršenja KD.

Drugim udruženjem smatra se, npr, banda ili bilo koja druga organizacija koja za cilj ima vršenje KD.

Djelo je dovršeno onda kada je došlo do organizovanja grupe ili drugog udruženja.

Nije potrebno da je izvršeno i neko krivično djelo zbog kojih je grupa ili drugo udruženje organizovano.

Osnovni oblik može izvršiti samo organizator, tj nije predviđeno i kažnjavanje pripadnika

udruženja.

Teži oblik postoji u slučaju da se udruživanje odnosi na vršenje KD za koja se može izreći kazna zatvora od pet oblika ili teža kazna.

Još teži oblik postoji u slučaju da se udruživanje odnosi na vršenje teških KD, za koja se može izreći kazna zatvora od 15 godina

Najteži oblik postoji ukoliko se udruživanje odnosi na vršenje najtežih KD, kazna zatvora od 20 ili 40 godina.

Za organizatora je znatno stroža kazna nego za pripadnike udruženja.

KD zločinačkog uruživanje zahtijeva postojanje umišljaja.

KRIVIČNA DJELA PROTIV PRAVNOG SAOBRAĆAJA

1. Zajedničke karakteristike

Pravni saobraćaj podrazumijeva upotrebu isprava u pravnim odnosima između građana i drugih subjekata.

Osnovna funkcija isprava jeste njihova upotreba kao dokaz za postojanje pravno relevantnih činjenica.

Da bi isprave mogle da vrše svoju funkciju, one moraju da budu vjerodostojne.

Najteži oblik napada na vjerodostojnost isprava, a time i na njihovu upotrebu u pravnom saobraćaju, jeste njihovo falsifikovanje.

2. Pojedina krivična djela

2.1. Falsifikovanje isprava

Radnja izvršenja osnovnog oblika jeste pravljenje ili izdavanje lažne isprave, preinačenje prave, upotreba lažne ili preinačene isprave kao prave i nabavljanje lažne ili preinačene isprave radi upotrebe.

Pravljenje lažne i preinačenje prave isprave se obično nazivaju materijalnim falsifikatom.

Pod lažnom ispravom podrazumijeva se isprava koja ne potiče od lica koje je na njoj označeno kao izdavalac, dok se pod preinačenom ispravom podrazumijeva ona isprava u kojoj je bitno izmijenjen njen sadržaj.

Radnja pravljenja lažne isprave sastoji se u pravljenju potpuno nove isprave u kojoj su svi njeni elementi lažni.

Smatra se da pravljenje lažne isprave postoji i onda kada se pravi djelimično lažna isprava, tj kada se koriste neki pravi elementi isprave (kada se na pravu ispravu osim postojećih dodaju ili brišu neki potpisi).

Kod preinačenja prave isprave isprave, prije preduzimanja radnje izvršenja postoji prava isprava sa svim njenim elementima, pa se onda neki njeni elementi prepravljaju tako da ona dobije karakter falsifikovane isprave.

Pravljenje lažne i preinačenje prave isprave podrazumijeva postojanje namjere da se isprava

upotrijebi kao prava.

Namjera treba da bude upravljena na to da se isprava upotrijebi kao prava od strane bilo kog lica.

Radnju izvršenja predstavlja i nabavljanje lažne ili preinačene isprave radi upotrebe.

Objekt radnje jeste isprava.

Subjektivno obilježje bića KD jeste umišljaj.

Teži oblik postoji s obzirom na objekt radnje.

Potrebno je da je djelo učinjeno u pogledu javne isprave, testamenta, mjenice, čeka, javne ili službene knjige ili druge knjige koja se mora voditi na osnovu zakona.

2.2. Posebni slučajevi falsifikovanja isprave

Predviđeno je pet posebnih oblika falsifikovanja isprava.

-U prvom slučaju hartija, blanket ili drugi predmet na kojem je neko lice stavilo svoj potpis neovlašćeno se popunjava izjavom koja ima vrijednost za pravne odnose.

Riječ je o zloupotrebi potpisa.

-U drugom slučaju u pitanju je prevarna djelatnost. Izvršilac ovdje obmanjuje drugo lice u pogledu sadržaja isprave.

-U trećem slučaju radi se o tome da se isprava izdaje u ime drugog lica bez njegovog ovlašćenja ili u ime lica koje ne postoji.

-Četvrti posebni oblik postoji kada izdavalac isprave uz svoj potpis stavi da ima položaj, ili čin ili zvanje iako ga nema

-Peti slučaj podrazumijeva da se isprava načini na taj način što se neovlašćeno upotrijebi pravi pečat ili znak.

Kod svih oblika neophodno je postojanje umišljaja.

2.3. Falsifikovanje službene isprave

Krivični oblik falsifikovanja službene isprave ima dva oblika.

-Prvi oblik može se izvršiti preduzimanjem neke od 4 alternativno propisane radnje izvršenja.

Radnju izvršenja predstavlja: unošenje neistinitih podataka u službenu ispravu, knjigu ili spis; neunošenje nekog važnog podatka u službenu ispravu, knjigu ili spis; ovjeravanje svojim potpisom odnosno službenim pečatom službene isprave, knjige ili spisa sa neistinitom sadržinom; kao i omogućavanje pravljenja službene isprave, knjige ili spisa sa neistinitom sadržinom svojim potpisom, odnosno službenim pečatom.

Djelo je dovršeno preduzimanjem neke od alternativno postavljenih radnji izvršenja.

Objekt radnje jeste službena isprava, knjiga ili spis.

Kao izvršilac KD javlja se službeno lice koje je inače ovlašćeno da izda, odnosno ovjeri službenu ispravu, odnosno da unese određene podatke u službenu ispravu, knjigu ili spis, izvršilac može biti i odgovorno lice u privrednom društvu, ustanovi ili drugom subjektu.

Na subjektivnom planu zahtijeva se umišljaj izvršioca.

-Drugi oblik KD ima dvije alternativno postavljene radnje izvršenja.

Prva je upotreba neistinite službene isprave, knjige ili spisa u službi kao da su istinite.

Kao druga radnja izvršenja ovog oblika predviđeno je uništenje, prikrivanje, oštećenje u većoj mjeri, ili činjenje neupotrebljivom na drugi način službene isprave, knjige ili spisa. I za ovo djelo se zahtijeva umišljaj.

KRIVIČNA DJELA PROTIV SLUŽBENE DUŽNOSTI

1. Zajedničke karakteristike

Zaštitni objekt ove grupe krivičnih djela jeste službena dužnosti, odnosno služba.

Potrebno je da to bude javna služba.

Službena dužost se povređuje od strane službenih lica.

Službenim licem se smatra:

1. Lice koje u državnom organu vrši službene dužnosti
2. Izabrano, imenovano ili postaljeno lice u državnom organu, organu lokalne samouprave ili lice koje stalno ili povremeno vrši službene dužnosti ili službene funkcije u tim organima
3. Lice koje u ustanovi, privrednom društvu ili drugom subjektu kojem je povjereno vršenje javnih ovlašćenja, koje odlučuje o pravima, obavezama ili interesima fizičkih ili pravnih lica ili o javnom interesu
4. Lice kome je faktički povjereno vršenje pojedinih službenih dužnosti ili poslova

Svrstano je i jedno krivično djelo kod koga se kao izvršilac može javiti bilo koje lice, tako da je sporno da li ono uopšte spada u službena krivična djela (davanje mita).

Postoji podjela na prava i neprava krivična djela protiv službene dužnosti.

Kod prvih se službeno lice uvijek javlja kao izvršilac, kod drugih se radi o tome da neko KD može izvršiti svako.

Važna podjela KD protiv službene dužnosti jeste na opšta i posebna.

Tu se kao kriterijum uzima da li se radi o povredi službene dužnosti uopšte, ili pak o povredi službene dužnosti u nekoj posebnoj oblasti što znači da se onda kao izvršilac javlja neka posebna kategorija službenog lica.

2. Pojedina krivična djela

2.1. Zloupotreba službenog položaja

Ovo krivično djelo predstavlja opšte krivično djelo protiv službene dužnosti.

Krivično djelo ima osnovni, teži i najteži oblik.

Radnja izvršenja osnovnog oblika propisana je alternativno i javlja se u tri oblika: kao iskorišćavanje službenog položaja ili ovlašćenja, prekoračenje granice službenog položaja ili ovlašćenja ili nevršenje službene dužnosti.

Iskorišćavanje službenog položaja ili ovlašćenja postoji kada se taj položaj ili ovlašćenje koristi ne zbog interesa službe, odnosno ostvarivanja ciljeva službe, već radi ostvarivanja nekog sopstvenog interesa ili interesa trećeg lica, ili na štetu interesa nekog lica.

Za postojanje osnovnog oblika ovog KD nije potrebno nastupanje posledice.

Neophodno je da se radnja izvršenja preduzima u određenoj namjeri.

Ta namjera mora biti upravljena na to da učinilac sebi ili drugom pribavi korist, ili drugome

nanese štetu.

Kod težeg oblika je neophodno da je nastupila posledica koja se može javiti u jednom od tri oblika.

Ona se sastoji u pribavljanju sebi ili drugom protivpravne imovinske koristi, ili u nastupanju znatne štete koja prelazi iznos od 3 hiljade eura, ili u težoj povredi prava drugog.

Djelo je dovršeno kada nastupi posledica, tj. Kada je pribavljena protivpravna imovinska korist, nanijeta šteta ili su teže povrijeđena prava drugog.

Izvršilac KD može biti samo službeno lice.

U pogledu krivice potreban je umišljaj izvršioca.

Teži oblik postoji onda kad je izvršenjem djela pribavljena imovinska korist u iznosu preko 3 hiljade eura, a najteži oblik onda kada ta korist prelazi iznos od 30 hiljade eura.

2.2. Nesavjestan rad u službi

Nesavjesno postupanje u vršenju službene dužnosti, samo po sebi nije krivično djelo, već disciplinski prestup

Radnju izvršenja osnovnog oblika preduzima službeno lice koje kršenjem zakona, drugih propisa ili opštih akata ili na drugi način očigledno nesavjesno postupa u vršenju službe.

Za postojanje radnje mora se raditi o višem stepenu nesavjesnog postupanja, o grubljoj povredi službene dužnosti.

Za postojanje KD neophodan je u subjektivni element, a to je da je službeno lice bilo svjesno ili je bilo dužno i moglo biti svjesno da usljed toga može nastupiti teža povreda prava drugog, ili imovinska šteta.

Potrebno je da takva povreda ili šteta nastupi i to u iznosu koji prelazi 3 hiljade eura.

Izvršilac može biti bilo koje službeno lice.

Teži oblik postoji ako dodje do teške povrede drugog ili nastupanja imovinske štete u iznosu koji prelazi 30 hiljada eura. Ovdje se mora raditi o teškoj povredi prava drugog.

2.3. Protivzakonita naplata i isplata

Radnja izvršenja ovog krivičnog djela propisana je alternativno i ima sledeće oblike:

1. Naplata od lica koje nije dužno nešto da plati
 2. Naplata u većem iznosu od onog koje je neko lice dužno da plati
 3. Isplata manjeg iznosa od onog koje nekom licu pripada
 4. Predaja stvari u količini ili vrijednosti manjoj od one koja nekom licu pripada
- Objekt radnje jeste novac, a kod oblika radnje koja se sastoji u predaji stvari, to može biti bilo koja pokretna stvar.

Izvršilac može biti bilo koje službeno lice.

2.4. Prevara u službi

KD prevare u službi predstavlja poseban vid KD prevare koje se vrši od strane službenog lica u vršenju službene dužnosti.

KD ima osnovni oblik, teži oblik i najteži oblik.

Radnja izvršenja osnovnog oblika jeste dovođenje u zabludu ovlašćenog lica da izvrši nezakonitu isplatu.

Dovođenje u zabludu se vrši podnošenjem lažnih obračuna ili na drugi način.

Radnja izvršenja se mora preduzeti u namjeri da se sebi ili drugom pribavi protivpravna imovinska korist.

Za dovršeno krivično djelo nije neophodno da ta namjera bude i realizovana.

Posledica KD jeste nezakonita isplata.

Djelo je dovršeno kada ovlašćeno lice koje je dovedeno u zabludu izvrši nezakonitu isplatu.

Krivično djelo se može izvršiti samo sa umišljajem.

Izvršilac može biti bilo koje službeno lice.

Teži oblik postoji kada je pribavljena imovinska korist u iznosu preko 3 hiljade eura, a najteži onda kada vrijednost te koristi prelazi iznos od 30 hiljada eura.

2.5. Pronevjera

Radnja izvršenja osnovnog oblika sastoji se u prisvajanju novca, hartije od vrijednosti ili druge pokretne stvari koje su izvršiocu povjerene u službi

Prisvajanje se mora vršiti u namjeri da se sebi ili drugom pribavi protivpravna imovinska korist.

Kao objekt radnje KD, zakon posebno navodi novac i hartije od vrijednosti, ali to može biti bilo koja druga pokretna stvar.

Izvršilac može biti ne samo službeno lice nego i drugo lice koje se nalazi u radnom odnosu ili obavlja rad po nekom drugom pravnom osnovu u državnom organu, privrednom društvu, ustanovi..

Krivično djelo se može izvršiti samo sa umišljajem.

Teži oblik postoji onda kada se djelom pribavi imovinska korist u vrijednosti koja prelazi 3 hiljade eura, a najteži oblik onda kada ta korist prelazi iznos od 30 hiljada eura

2.6. Posluga

KD posluge postoji onda kada se neko lice posluži novcem hartijom od vrijednosti, ili drugim pokretnim stvarima koje su tom licu povjerene u službi.

U pogledu objekta radnje i izvršioca važi isto što i za krivično djelo pronevjere.

Za postojanje KD neophodan je umišljaj koji je upravljen na neovlašćenu poslugu sa povjerenim stvarima.

Propisana kazna- zatvor od 3 mjeseca do 5 godina.

Radnja izvršenja sastoji se u neovlašćenoj posluži sa novcem, hartijom od vrijednosti ili drugim pokretnim stvarima, ili davanju tih stvari drugome neovlašćeno na poslugu.

2.7. Protivzakonito posredovanje

Radnja izvršenja osnovnog oblika sastoji se u primanju nagrade ili kakve druge koristi u cilju posredovanja da se izvrši ili ne izvrši neka službena radnja.

Posredovanje treba da se ostvari korišćenjem svog službenog ili društvenog položaja ili uticaja.

Iako nije potrebno da je došlo do posredovanja, mora postojati mogućnost korišćenja svog

službenog ili društvenog položaja ili uticaja da bi se radil o ovom KD.
Izvršilac može biti ono lice koje ima određeni službeni ili društveni položaj ili utcaj.

Ovo KD ima i svoj teži oblik.

Potrebno je da se posreduje sa ciljem vršenja službene radnje koja se ne bi smjela izvršiti, ili se posreduje da se ne izvrši službena radnja koja bi se morala izvršiti.

Radnja izvršenja se sastoji u protivzakonitom posredovanju

Oba oblika podrazmijevaju postojanje umšljaja

2.8. *Primanje mita*

KD primanja mita naziva se pasivnim podmićivanjem, a KD davanja mita aktivnim podmićivanjem.

Radnja izvršenja sastoji se u zahtijevanju ili primanju poklona ili kakve druge koristi, ili primanju obećanja poklona ili kakve koristi da se izvrši službena radnja koja se ne bi smjela izvršiti, ili da se ne izvrši službena radnja koja bi se morala izvršiti.

Zahtijevanje poklona ili kakve koristi postoji kada izvršilac stavlja do znanja licu od koga traži poklon ili dugu korist da će zbog toga izvršiti službenu radnju koju ne bi smio izvršiti, ili da ne izvršiti radnju koju bi morao izvršiti.

Posledica se sastoji u ugrožavanju službene dužnosti, odnosno službe.

Objekt radnje jeste poklon ili kakva druga korist.

Predviđeno je nepravo pasivno podmićivanje koje predstavlja lakši oblik podmićivanja od pravog pasivnog podmićivanja.

Radnja izvršenja se sastoji u zahtijevanju ili primanju poklona ili kakve koristi, ili u primanju obećanja poklona ili kakve koristi da se u okviru svog službenog ovlašćenja izvrši službena radnja koja bi se morala izvršiti, ili da se ne izvrši službena radnja koja se ne bi smjela izvršiti.

Teži oblik KD primanja mita.

Kvalifikatornu okolnost čini to što se primanje mita vrši u vezi sa otkrivanjem KD, pokretanjem ili vođenjem krivičnog postupka, izricanjem ili izvršenjem krivične sankcije .

Izvršilac ovog oblika može biti samo službeno, a ne i odgovorno lice.

Radnja izvršenja se sastoji u zahtijevanju ili primanju poklona ili kakve koristi poslije izvršenja, odnosno neizvršenja službene radnje.

Svi oblici KD se mogu izvršiti samo sa umišljajem, izvršilac svih oblika može biti samo službeno lice.

2.9. *Davanje mita*

KD davanje mita uobičajeno se naziva aktivnim podmićivanjem.

Pravi se podjela na pravo i nepravo aktivno podmićivanje.

Radnja izvršenja pravog aktivnog podmićivanja sastoji se u davanju, nuđenju ili obećanju poklona ili kakve druge koristi službenom licu ili odgovornom licu da ono izvrši službenu radnju koju ne bi smjelo izvršiti, ili da ne izvrši službenu radnju koju bi moralo izvršiti.

Radnju izvršenja ovog oblika predstavlja i posredovanje pri podmićivanju službenog lica.

Samo nuđenje ili obećanje poklona ili druge koristi predstavlja dovršeno KD.

Nepravo aktivno podmićivanje razliku se u odnosu na pravo aktivno podmićivanje samo u pogledu vrste radnje zbog koje se mito daje službenom ili odgovornom licu.

Radnja izvršenja se takođe sastoji se u davanju, nuđenju ili obećanju poklona ili kakve druge koristi, ili u posredovanju u podmićivanju.

KD davanje mita može se izvršiti samo sa umišljajem.

KD davanje mita postoji i onda kad je mito dato, ponđeno ili obećano odgovornom licu u privredom subjektu, ustanovi ili drugom subjektu.

2.10. Odavanje službene tajne

Radnja izvršenja onovnog oblika sastoji se u neovlašćeom sapopštavanj, predaji ili na drugi načn čnjenjem dostupim drugom licu podataka koji predstaljaju služben tajnu.

Objekat radnje jesu podaci koji predstavljaju službenu tajnu.

Izvršilac KD može biti samo službeno lice.

Izvršilac djela može biti i lice koje je odalo tajnu pošto mu je preostalo sojsvtvo službenog lica, tj ono je izjednačeno sa službenim licem.

Teži obli postji onda kada je prilikom izvršenja djela ostarena jedna od sledeće tri kvalifikatorne okolnosti: ako je djelo učinjeno iz koristoljublja, ako je učinjeno u pogledu naročito povjerljivih podataka, ili ako je djelo izvršeno radi objavljianja li korišćenja podataka u inostrnstvu.

Osim umišljajnog predviđen je i nehatni obl.